

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Село

Запрягай «швидку»!
демо на виклик...

► СТОР. 10—11

Акція

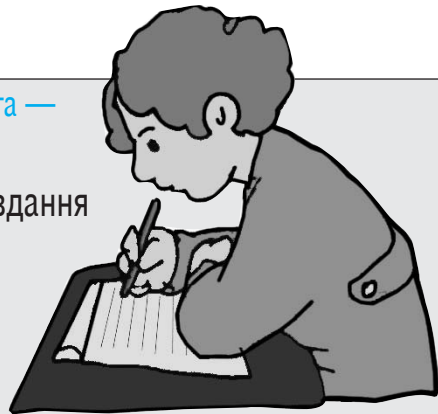
Дрова
для вогнища культури

► СТОР. 12

Парламентська газета —
абітурієнту

Пробні тестові завдання
від «Генеzi»
максимально
наближені
до «бойових»

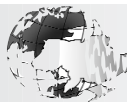
► СТОР. 19—29

№№ 51-52 (5551-5552)

ВІВТОРОК, 19 БЕРЕЗНЯ 2013 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Спецмито на автоімпорт

Верховна Рада
може бути розблокована

У політичному протистоянні у Верховній Раді крига, на-решті, скресає: на погоджу-вальній раді хоча й вирували бурхливі суперечки, але лідери фракцій принаймні намагалися почути один одного та домо-витися. Більшість уже готова прислухатися до основних ви-мог опозиції — утворити тим-часову слідчу комісію щодо розслідування обставин поз-бавлення депутатських повно-важень Сергія Власенка та признати вибори міського голови Києва. Водночас опо-зиція висуває дедалі нові ви-моги: депутати хочуть, щоб до парламенту прийшли звітувати особисто Президент та уряд у повному складі на чолі з прем'єром.

► СТОР. 2

Що нам обіцяють
синоптики

За даними Укргідрометцен-тру, найближчими днями пого-ду в нашій країні визначатиме холодне та сухе арктичне пові-тря, без істотних опадів. Лише у західних та північних областях очікується сніг, а на дорогах ожеледиця. Вітер буде північ-но-західний, 5—10 м/с, у захід-них областях південно-східний, 7—12 м/с, місцями пориви 15—20 м/с. Температура вночі у за-хідних областях 13—18, у пів-нічних та Вінницькій областях 9—14 градусів морозу, на решті території 3—8 морозу, на ПБК близько нуля, вдень від 3 моро-зу до 2 градусів тепла, у півден-ній частині та на Закарпатті 2—7 тепла. У Києві — без опадів. Температура вночі 9—11 граду-сів морозу, вдень близько 0. За даними Центральної геофізич-ної обсерваторії, в Києві 18 бе-резня найвищу температуру бу-ло зафіксовано на позначці 20,8 градуса тепла минулого 2012 року, а найнижчу — на позначці 18,7 градуса морозу 1898 року.

«Голос України» —
вчасно в кожну родину!

У зв'язку з неодноразови-ми звернен-нями до ре-дакції наших передплатни-ків щодо нев-часного от-римання га-зети «Голос України» на сто-рінках газети, зокрема у №10 (5510) за 17 січня цього року, було опубліковано зразок скарги про невчасну доставку газети «Голос України», яку необхідно було надіслати на адресу ре-дакції. На сьогодні отримано дев'ять листів щодо шістдеся-ти семи випадків затримки.

► СТОР. 8

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву «Голосу України»).

Держава підтримує власного виробника

На своїй сторінці в Facebook Прем'єр-міністр України Ми-кола Азаров прокоментував рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі щодо застосування захисних заходів від-носно імпорту в Україну легкових автомобілів незалежно від країни походження й експорту. При цьому він зазначив, що протягом останнього року вітчизняні автовиробники прак-тично зупинилися. Вони не витримали конкуренції з дешевши-ми імпортними автомобілями, завезеними і з Росії, і з інших країн. А це десятки тисяч людей фактично залишилися без роботи.

► СТОР. 14

Прохання скасувати

Днями (14 березня) Мінекономіки України опублікувало повідомлення про рішення Міжвідомчої комісії з міжна-родної торгівлі (від 28 квітня 2012 ро-ку). Йдеться про запровадження спеці-ального мита на автомобілі з об'ємом двигуна від 1000 до 2200 куб. см. У ре-зультаті чого іномарки цієї групи подо-рожчають відповідно на 7,8 — 15,6%.

► СТОР. 14

події

Для православних християн
розпочався Великий піст

Відучора християни східного обряду сорок днів готуватимуться до Великодня. Великий піст — це головний тривалий піст у багатьох християнських конфесіях. Його встановлено на знак наслідування Ісуса Христа, який постився у пустелі сорок днів. Священники рад-ять у цей час не слухати музику і забути про телевізор. Церковний статут вимагає також не вживати під час Великого посту м'ясні страви, рибу, молоко, сир та яйця.

Послаблення в режимі харчування надають-ся людям похилого віку, хворим, маленьким ді-тям, вагітним жінкам і молодим матерям. На інший режим харчування можуть розраховувати також ті, хто подорожує. Священники наголош-ють, що формальне дотримання вимог щодо споживання їжі та стримання від розваг не є го-ловним сенсом Великого посту. Це насамперед період покаяння, примирення з Богом та праці над власним духовним зростанням.

Тим часом напередодні посту українці ма-сово відсвяткували Масляну і доскоchu наїли-ся млинців та інших смаколиків, якими щед-ро пригощали чи не в кожному місті.

ПРО ПОДРОБИЦІ ГУЛЯНЬ ЧИТАЙТЕ НА 9-Й СТОР.

Через грип школярів
відправили на канікули

В Южноукраїнську (Миколаївська об-ласть) через епідемію грипу відучора розпо-чалися шкільні канікули. Таке рішення було ух-валено на позачерговому засіданні міської державної надзвичайної протиепідемічної ко-місії при виконкомі Южноукраїнської міськ-ради. За даними управління з питань НС міськради, в місті відзначається активізація епідемії. З 11 березня кількість хворих на ГРВІ та грип зросла з 135 до 489 (у 3,6 разу).

Нагадаємо, 15 березня у Житомирі також було ухвалено рішення про закриття міських шкіл та дошкільних закладів на карантин.

КОРОТКО

■ Сьогодні, у день народження видатної української поетеси Ліни Костенко, студенти Уманського державного педагогічного універ-ситету роздають на вулицях міста аркуші з її віршами, інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.

■ Декада поетичного слова три-ває в усіх бібліотеках Кам'янця-Подільського. «Місто було й зали-шається джерелом натхнення для багатьох митців», — каже відвід-ний бібліотекар центральної кни-гозбірні Тетяна Дашко. 21 берез-ня, у Всесвітній день поезії, тут відбудеться поетичний вечір міс-цевих авторів, повідомляє наш власкор Віра ШПИЛЬОВА.

■ Вчора громадські активісти та мешканці Бортничів під Києвом провели масову акцію протесту проти загрози екологічної ката-строфи на Бортницькій станції ае-рації. На думку пікетників, україн-ські служби добре знають, що ро-бити, коли стається аварія, але вони нічого не роблять для запобігання таким катастрофам.

31 березня Україна перейде на літній час (Мінекономрозвитку)

Планують запросити уряд у повному складі

Нині підстав для блокування роботи парламенту немає. Про це під час брифінгу заявив Голова Верховної Ради Володимир Рибак.

«Ми визначилися з усіх питань, які є в опозиції, тому я не бачу підстав, щоб блокувати парламент чи не працювати та не виконувати своїх обов'язків перед виборцями», — сказав він.

В. Рибак повідомив, що в п'ятницю планується запросити до парламенту Кабінет Міністрів у повному складі. За його словами, відповідно до Регламенту, у вівторок у першій половині дня депутати мають подати питання до уряду, які буде передано до Кабміну.

Голова Верховної Ради також повідомив, що керівники фракцій під час погоджувальної ради домовилися про створення Тимчасової слідчої комісії стосовно п'яти проблем-

них округів та щодо позбавлення Сергія Власенка депутатських повноважень.

Крім того, глава парламенту переконаний, що вибори столичного міського голови та Київської міськради треба проводити. «Я особисто за те, щоб вони проводились і буду за це голосувати, — підкреслив він. — Відповідний проект постанови вніс керівник фракції «УДАР» Віталій Кличко, згідно з якою вибори мають відбуватися за чинним законом, тобто за змішаною системою. Проте не виключаю, що в цей закон можуть бути внесені зміни».

Відповідаючи на запитання, чи розглядатимуться в четвер зміни до Конституції щодо повноважень Рахункової палати, В. Рибак сказав, що це питання нині вивчається у профільному комітеті.

Сергій МЕЛЬНИК.

У фракції Партії регіонів ще не обговорювали питання столичних виборів

Фракція Партії регіонів ще не обговорювала питання щодо виборів у Києві. Про це під час брифінгу заявив її лідер Олександр Єфремов.

За його словами, удариці наполягають на проведенні виборів другого червня, але за умови прийняття нового закону. Проте процедурно його не встигнуть ухвалити, переконаний лідер фракції.

У зв'язку з цим він закликав опозицію визначитися. Або вибори другого червня за старою процедурою, і тоді фракція ПР розглядатиме цей варіант. Або — новий законопроект, для розгляду якого потрібний час. І вже після його ухвалення можна буде визначатися з датою виборів.

Крім того, О. Єфремов розповів, що його фракція підготувала низку законопроектів, прийняття яких важливо для нашої держави. «Сьогодні в нас відбулася конструктивна

розмова на погоджувальній раді, і я дуже сподіваюся, що представники опозиції вже відпочили достатньо, аби приступати до роботи в парламенті. Наша ж фракція готова працювати. Нам треба прийняти блок законів, пов'язаних із бюджетною політикою», — зазначив народний обранець. Зокрема, за його словами, треба перерозподілити з державного бюджету до Пенсійного фонду 2 млрд. 140 млн. грн. В іншому випадку за березень неможливо буде провести індексацію пенсій. Також є законопроекти, які пов'язані з підвищенням виплат для окремих категорій багатодітних сімей, з отриманням безвізового режиму з європейськими країнами. Він сподівається, що основні дискусії в парламенті проходитимуть у конструктивному напрямі.

Сергій ОЛЕКСАНДРІВ.

Верховна Рада може бути розблокована

ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Голова Верховної Ради Володимир Рибак заявив, що в депутатів є всі підстави для переходу до законотворчої роботи як у комітетах, які вже запрацювали, так і у сесійній залі. Він наголосив, що реалізація програми економічних реформ Президента та національного плану дій залежить від злагодженої роботи парламенту. Порядок денний парламенту на нинішній пленарний тиждень налічує 55 питань. «Ми окремоз розглянемо питання, на яких наполягає опозиція», — сказав на початку погоджувальної ради В. Рибак.

Згідно з попереднім порядком денним, парламентаріям належить затвердити порядок денний другої сесії Верховної Ради, визначитися щодо проведення парламентських слухань, розглянути шість законопроектів із пропозиціями Президента, ще шість законопроектів щодо євроінтеграції, низку економічних та соціальних законопроектів, ратифікувати декілька міжнародних угод. Найрезонансніші політичні питання, які розглядатимуться нинішнього тижня, — це проект постанови про утворення в парламенті тимчасової слідчої комісії з питань розслідування фактів антиконституційного (як ідеться у назві проекту постанови від опозиції) перегляду владою народного волевиявлення на парламентських виборах 2012 року та позбавлення депутатських повноважень Сергія Власенка, а також про призначення виборів міського голови Києва на 2 червня. Три опозиційні фракції — «Батьківщина», «УДАР» і «Свобода» — запропонували запросити на годину запитань до уряду в п'ятницю, 22 березня, весь склад уряду на чолі з Прем'єр-міністром України Миколою Азаровим.

В. Рибак доручив керівникам фракцій до вечора подати прізвища депутатів, які входитимуть до складу ТСК. «Опозиція має на це право і ми підтримаємо це», — сказав він.

Лідер фракції «Батьківщина» Арсеній Яценюк заявив, що настав час карди-

нально змінити роботу парламенту — він не може ухвалювати сотні лобістських законів. «Верховна Рада має негайно приступити до вирішення соціальних, економічних та політичних реформ», — сказав А. Яценюк. Опозиція, за його словами, пропонує розпочати зі скасування пенсійної та медичної реформи, яка зводиться до закриття лікарень. А також ухвалити закони про скасування пільг і привілеїв для чиновників усіх рівнів, зменшення видатків на органи влади, щодо боротьби з корупцією. Ще одна вимога опозиції, оприлюднена А. Яценюком, — щоб Президент Віктор Януко-

борів у Києві у два тури та ухвалення низки антикорупційних законопроектів.

Лідер депутатської фракції «Свобода» Олег Тягнибок розкритикував постанову уряду, яка передбачає обмежити участь народних депутатів у засіданнях уряду. За його словами, вчора начебто мало відбутися «таємне» засідання уряду, на якому повинні були перерозподіляти кошти між регіонами, і воно не відбулося лише тому, що до Кабміну прийшли депутати від «Свободи».

Лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов запевнив, що на пленарних засіданнях буде присутня

чотирьох областях показали свою недосконалість та неефективність. Окрім того, комуністи вимагають від Кабміну негайно представити парламенту програму дій уряду, яку досі не подано.

Перший віце-прем'єр-міністр Сергій Арбузов спростував звинувачення опозиції, зокрема, лідера фракції «Свобода» Олега Тягнибока про начебто проведення сьогоднішнього засідання. Сергій Арбузов наголосив, що співпраця уряду з парламентом є «запорукою поліпшення добробуту громадян». За його словами, уряд вніс до Верховної Ради 19 законоп-

На передньому плані: Віталій Кличко, Олександр Єфремов.

вич виступив у парламенті до кінця березня, а наступної п'ятниці Прем'єр-міністр Микола Азаров під час години запитань до уряду прозвітував про стан виплат зарплат, пенсій та зростаюче безробіття.

Лідер депутатської фракції «УДАР» Віталій Кличко заявив, що його політична сила підтримує пропозицію про проведення виборів столичного міського голови 2 червня. Окрім призначення виборів у Києві, «УДАР» наполягає, щоб Верховна Рада не пізніше 2 квітня ухвалила закони про надання київському міському голові повноважень голови держадміністрації та про поєднання посад столичного міського голови і голови КМДА. «УДАР» також наполягає на проведенні ви-

максимальна кількість регіоналів, щоб забезпечити персональне голосування. Однак деякі депутати, за його словами, перебуватимуть у цей час у закордонних відрядженнях, братимуть участь у роботі ПАРЕ та інших європейських міжпарламентських структурах.

Партія регіонів також наполягає на терміновому розгляді та ухваленні законопроекту про банкрутство вугільних підприємств і змін до держбюджету-2013.

Фракція Комуністичної партії України також наполягає на скасуванні пенсійної реформи та експерименту в медичній сфері. Про це заявив на погоджувальній раді лідер фракції Петро Симоненко. За його словами, пілотні проекти в

роектів, серед яких — євроінтеграційні та соціально важливі.

Представник Президента України у парламенті Юрій Мірошниченко під час погоджувальної ради заявив, що Президент Віктор Янукович висловлює сподівання, що Верховна Рада відновить свою роботу нинішнього пленарного тижня.

Зрештою, лідери фракцій на погоджувальній раді домовилися, що парламент розпочне свою роботу і вже сьогодні розгляне питання про створення ТСК, на якій наполягає опозиція, призначення виборів міського голови Києва та інші заплановані питання.

Анна ШЕВЧЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Програми телеканалів має диктувати громадськість, а не чиновник

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет з питань свободи слова та інформації на засіданні круглого столу на тему: «*Національне телебачення України: стан, проблеми та перспективи розвитку*» обговорив разом із представниками масмедіа та громадськості питання діяльності Національної телекомпанії України, її проблеми та напрямки розвитку.

Проблеми, порушені під час круглого столу, є актуальними вже не перший рік, однак, як то кажуть, віз і нині там. Зокрема, йшлося про українську версію «Euronews», про громадську раду НТКУ, створення на базі Першого національного телеканала Суспільного телерадіомовлення та вдосконалення державної політики у сфері телебачення. Хоча на цьому полі вже є певні реальні зрушення.

Голова комітету Микола Томенко наголосив на тому, що до громадських рад НТКУ та НРКУ повинні входити не політики та чиновники, а відомі громадські діячі, автори-

тетні люди, які б впливали на програмну політику цих телеканалів, що сьогодні фактично перебувають під контролем декількох високопосадовців. М. Томенко запропонував створити дієві громадські ради при державних телеканалах (Першому національному, УТР, «Культура», обласних ТРК), які стануть першим кроком на шляху до роздержавлення ЗМІ та переходу до суспільного мовлення в Україні.

«Це дасть можливість позбутися чиновницького контролю за державним мовленням в Україні», — зазначив М. Томенко. — Необхідно, щоб громадські ради склались із

РЕАЛІЇ

У Держбюджеті-2013 з 12 годин мовлення обласних телерадіокомпаній профінансовано лише дві години.

громадських діячів, авторитетних фахівців, які б розумілися на телебаченні, впливали на програмну та редакційну політику державних ТРК, а також контролювали використання бюджетних коштів».

Виконуючий обов'язки генерального директора НТКУ Олександр Пантелеймонов розповів про діяльність упродовж трьох років нової молодшої команди на телеканалі та перші позитивні зрушення. Втім, телевізійники нарікають на хронічне недофінансування — досі з НТКУ не розплатилися навіть за трансляцію Олімпіади. Як зазначалося

на засіданні, іншого виходу, ніж оптимізувати витрати, у національної телекомпанії немає. НТКУ підготувала план оптимізації, який передбачає звільнення 15% співробітників до 1 травня (нині в компанії працює 1650 осіб). Або ж цього можна уникнути в разі додаткового фінансування на 640 мільйонів гривень. Держбюджетом 2013 року на потреби НТКУ передбачено лише 170 мільйонів гривень, чого вистачає тільки на зарплату та комунальні послуги. Тоді як плани у телекомпанії грандіозні: розвиток міжнародного інформаційно-розважального каналу «Перший Україне», підвідомчого НТКУ, який розпочав мовлення з 1 вересня 2012 року на території Європи та на Близькому Сході, та ще одного міжнародного каналу — державної Всесвітньої служби УТР, що говорить на 105 країн, продовження проведення

прямих трансляцій спортивних та інших резонансних подій, приміром, НТКУ транслюватиме у прямому ефірі інтронізацію нового Папи Римського Франциска І. Парламентський комітет, за словами М. Томенка, пропонуватиме під час перегляду цього річного бюджету збільшити видатки на НТКУ, водночас депутати вважають витрати телекомпанії завищеними. Скажімо, зайвими бюджетними витратами М. Томенко назвав функціонування двох міжнародних телеканалів, які перетинаються, або заплановану трансляцію юнацького чемпіонату світу з легкої атлетики (на що НТКУ просить 20 мільйонів гривень).

Однак керівництво НТКУ вважає, що з проектом «Перший Україне» не варто розлучатися. Бо він популяризує Україну за кордоном та відрізняється від УТР за програмною структурою і зонами

мовлення. За словами О. Пантелеймонова, в 2013 році планується розширити зону мовлення каналу «Перший Україне» на Північну Америку та Азію. Натомість, щоб оптимізувати витрати, в НТКУ пропонують скоротити кількість знімальних студій з дев'яти до двох, побудувавши так звану студію-конструктор, відмовитися від земельної ділянки площею 13 гектарів у Києві на вулиці Мельникова та передати її у комерційне або інвестиційне використання. Питання про доцільність існування двох однакових міжнародних каналів розглядатиметься на найближчому засіданні комітету і винесено на розгляд парламенту.

Учасники зібрання також обговорили проблеми фінансування обласних телерадіокомпаній, втручання в редакційну політику з боку чиновників, неякісного контенту.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Вивчити історію краю

Новоград-Волинському району — 90 років. Вітаючи земляків із цією датою, народний депутат України Володимир Литвин передав ксерокопії архівних документів, в яких ідеться про утворення нової адміністративно-територіальної одиниці у 1923 році. Він закликав присутніх на святі — учнів, студентів, науковців і просто зацікавлених — узятися за дослідження історії свого краю, родо-воду родин, бо, як зазначив, тільки так ми будемо мати правдиву і вичерпну історію краю. Серед тих, хто прибув привітати громаду району з ювілеєм, були також народний депутат Юрій Благодир та народний обранець попередніх скликань Микола Рудченко. Під час урочистостей наголошувалося на тому, що за останні роки в районі багато зроблено для розвитку промисловості — саме її внесок у наповнення бюджету найбільший.

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

Скандал у рівненській «Свободі»

Для багатьох мешканців Рівненщини стало несподіванкою, що активних свободівців, які зазвичай були не лише учасниками, а й організаторами протестних акцій, депутата Рівненської обласної Степана Молчана, голів фракції цієї партії в Рівненській міській раді Олександра Лашука, в Рівненській районній раді Дмитра Сільмана, в Корецькій районній раді Юрія Коробку на політраді ВО «Свобода» було виключено з членів партії.

Причиною такого рішення політради стало порушення ними рішень з'їзду ВО «Свобода», йдеться в офіційному прес-релізі, що його поширила прес-служба Рівненської обласної організації цієї політичної сили. «Під час парламентських виборів 2012 року на партійному з'їзді ВО «Свобода» одноголосно було прийнято рішення щодо підтримки партією чітко визначеного переліку кандидатів у депутати в мажоритарних округах. Жоден із делегатів з'їзду не виступив проти такої пропозиції. Натомість деякі члени партії порушуючи рішення з'їзду, який є найвищим керівним органом партії, виступили на підтримку кандидатів, яких не було погоджено. До того ж окремі члени партії використовували символіку ВО «Свобода» та видавали свою особисту позицію за офіційну позицію партії, вводячи в такий спосіб виборців в оману, — йдеться у прес-релізі. — Такі дії членів партії кваліфіковано партійним судом як порушення дисципліни, статуту та рішення з'їзду, і було прийнято рішення про виключення таких осіб з числа членів партії».

А ось як відреагував на своє виключення з партії керівник фракції ВО «Свобода» в Рівненській міській раді Олександр Лашук:

«Рішення про виключення приймалося не місцевими партійними організаціями Рівненщини, а вищими керівними органами ВО «Свобода» на звернення Олега Осуховського. Вніс подання про наше виключення особисто Олег Осуховський і його політехнологи. Іхні кроки збігаються в часі з підготовкою до обласної звітно-виборної конференції ВО «Свобода». Планувалось переобрати нового голову Рівненської обласної організації, який, принаймні, має хоч якийсь стосунок до Рівненщини (голова Рівненської ОО ВО «Свобода» Олег Осуховський із Львівської області. — Авт.).». Що стосується єдиного кандидата на парламентських виборах, каже О. Лашук, то він ніколи публічно як керівник фракції іншої партії в Рівнераді, не підтримував ініціатив нашої міської свободівської фракції. «Особливо обурює, — продовжує тепер уже экс-свободівець О. Лашук, — що цинічне виключення робиться в березні 2013 року, коли остаточно проштовхується питання передачі приватним структурам і людям, близьким до Партії регіонів та уряду, найбільш ліквідного комунального підприємства міста — «Рівнетеплотранс-сервіс» і монополізується ринок теплопостачання міста (оборотні кошти близько 300 мільйонів гривень на рік). Боротьбі за збереження цього підприємства за територіальною громадою я присвятив останній рік депутатської діяльності».

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Глава парламенту підтримує ідею скасування недоторканності

Верховна Рада сьомого скликання всі проблемні питання має вирішувати лише за столом переговорів. Таку точку зору висловив Голова Верховної Ради України Володимир Рибак в інтерв'ю програми «Події тижня» на телеканалі «Україна». Водночас він зауважив, що категорично проти фізичного протистояння в законодавчому органі.

Метод блокування, за словами глави парламенту, — не конструктивний метод. «Коли блокують, я запрошую керівників і кажу: «Ви самі себе в глухий кут заганяєте!». У вівторок у нас є час для того, щоб представники фракцій виступили з парламентської трибуни, присутнє телебачення, звертайтеся до громадян, висловлюйте свої позиції: з чим згодні, з чим ні... І депутати з усіх фракцій почують, і люди... То давайте в понеділок підніmemo питання, прийmemo рішення заслухати, запросити когось у

парламент. Будь-якого керівника ми можемо запросити, і він відповість на ці запитання. Це цивілізований шлях». Утім, на думку Володимира Рибак, справжня причина нинішнього блокування полягає в наближенні президентських виборів. «Серед п'яти керівників фракцій троє — кандидати в Президенти. Звичайно, сьогодні йде боротьба між ними». І це, за його словами, накладатиме дуже серйозний відбиток на майбутню роботу законодавчого органу. Тож Голова Верховної Ради не ві-

рить в єдність опозиційних сил. «Перше, що їх розсварить, — це вибори міського голови Києва», — сказав він.

Заціпаючи тему сумісників, керівник парламенту зауважив: якщо ми почали наводити порядок, то депутати повинні персонально голосувати і не суміщати дві посади. Що ж стосується депутатської недоторканності, то, за словами В. Рибак, він не бачить потреби в тому, що депутат має бути у кращому становищі, ніж звичайний громадянин. «Єдине, коли ти депутат, то повинен бути захищений, якщо критикуєш Голову Верховної Ради чи Президента тощо. Це повинно бути... А все решта — знаєте, є закони і їх потрібно виконувати. Ну що це таке, прий-

шли в Київраду з пилами й сокирами, двєрі порубали... Що це таке? Я такого не розумію. Так, цілком депутати можуть обійтис-ся без недоторканнос-ті», — зазначив він.

ДОСЛІВНО
Голова Верховної Ради Володимир РИБАК:
«Я підтримую думку, що депутати повинні бути відповідальними і зробити все, щоб люди, які їм повірили та їх обрали, отримали краще життя».

Глава парламенту повідомив також, що до 31 березня Президент Віктор Янукович

Декретна відпустка — хрест на кар'єрі?

Міжфракційне депутатське об'єднання «Рівні можливості» та Всеукраїнська громадська організація «Ліга соціальних працівників України» підписали Меморандум про співпрацю у рамках проекту «Знову до роботи: реінтеграція матерів і батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною». Від депутатського об'єднання документ підписали його співголови — народні депутати Ірина Геращенко та Олена Кондратюк, а від громадського об'єднання — його президент Світлана Толстоухова. Меморандум набирає чинності від дня підписання та діє до 27 листопада 2015 року.

ВГО «Ліга соціальних працівників України» є переможцем конкурсу представництва ЄС в Україні й отримала грант на реалізацію проекту «Знову до роботи: реінтеграція матерів і батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною» упродовж 2013—2015 років. На думку народних депутатів, проблема повернення на роботу після декретної відпустки має гострий характер для багатьох жінок, адже нерідко керівники підприємств розглядають жінку з малою дитиною як небажаного праців-

ника. Депутати вважають за необхідне при-вернути суспільну увагу до цієї теми і сприяти вирішенню проблеми на державному рівні. Мета проекту «Знову до роботи: реінтеграція матерів і батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною» — забезпечення рівних можливостей батьків, що виходять з декрету, розробка інноваційної моделі їх підтримки та її запровадження на підприємствах усіх форм власності. В рамках проекту проведуть соціологічне опитування, результати якого

будуть використані під час розробки рекомендацій роботодавцям. Також планується розробити проекти законодавчих актів для забезпечення рівних можливостей для матерів і батьків, що повертаються з відпустки по догляду за дитиною.

Проблема роботи для батьків, що виходять з декрету, є актуальною для суспільства. Зокрема, за даними Мінсоцполітики понад 1,2 мільйона осіб, які мають дітей до 3 років, користуються правом на відпустку з догляду за дитиною. За даними експертів, 25—30 відсотків матерів і батьків змушені звертатись до служби зайнятості в пошуках роботи через те, що роботодавці відмовляються поновлювати їх на займаних раніше посадах, скорочують їхні робочі місця. Нерідко жінки змушені повертатися на роботу на нижчі зарплати, їх

повільно просувають кар'єрними сходами.

ФАКТ
У 2011 році середня зарплата жінок становила 71 відсоток середньої зарплати чоловіків, а розрив у доходах був ще більший — середній дохід жінок становив 62—63 відсотки від середнього доходу чоловіків.

У рамках проекту «Знову до роботи: реінтеграція матерів та батьків до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною» протягом року заплановано виїзні засідання у Тернопільській, Черкаській, Сумській, Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській областях. Також

улітку презентують результати соціологічного опитування, і до кінця року буде розроблено і почнеться впроваджуватися в цих регіонах експериментальна модель підтримки батьків, що повертаються до професійного життя після декретної відпустки. На базі цієї моделі буде розроблено і запропоновано законодавчі акти, котрі допоможуть вирішити проблему на державному рівні.

І. Геращенко та О. Кондратюк відзначили, що це перший приклад конкретної співпраці депутатського об'єднання та громадської організації. Парламентарії налаштовані на найістотніший діалог з неурядовими організаціями, щоб об'єднати зусилля громадського сектору та законодавців у вирішенні гендерних питань в Україні.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

Пам'ять про невинно убієнних не згасне

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Сімдесят років тому, в березні 1943 року, стався один із найкривавіших військових злочинів Другої світової війни. Німецькими загарбниками було знищено село Клубівку, розстріляно і живими спалено 506 жителів. І це не єдиний злочин за часів фашистської окупації проти цивільного населення Ріпкинського району.

«Наш святий обов'язок — пам'ятати про це масове жорстоке вбивство мирних людей і передати нашим дітям, що такі трагічні події не повинні більше повторитися, — наголосив народний депутат України Владислав Атрошенко (фракція Партії регіонів) на мітингу-реквіємі із вшанування жертв каральної акції фашистів у селі Клубівка Ріпкинського району. — Тож згадаймо сьогодні безневинно загиблих жителів усіх українських сіл, спалених гітлерівськими окупантами. Вічна їм і світла пам'ять».

Також Владислав Атрошенко зазначив, що до 70-річчя визволення Чернігівщини від німецько-фашистських загарбників та до Дня Перемоги ним започаткована акція «Відновимо разом обеліски і монументи визволителям». Ця акція проводиться в Чернігівському і Ріпкинському районах.

Народний депутат особисто надасть 100 тисяч гривень для ремонту пам'ятників. Крім того, за тиждень Клубівський ФАП отримає медобладнання від парламентарія.

Квіти від Владислава Атрошенка до пам'ятника загиблим.

На мітингу-реквіємі виступили в. о. голови райдержадміністрації Сергій Мохнач, депутат обласної ради Іван Чаус, клубівський сільський голова Світлана Губар, депутат районної

ради Валентин Павлов, учні Новояриловської ЗОШ І—ІІІ ступенів. Учасники заходу вшанували пам'ять невинно загиблих хвилиною мовчання, поклали квіти до пам'ятника

та до табличок з назвами 10 спалених сіл району. Потім відбулась поминальна літ-тя за жертвами трагедії.

Олена БОРИСЕНКО.
Фото автора.

Де взяти лідера для громади?

Фахова криза залишається реальністю

Насправді охочих попрацювати в місцевих радах чи на державній службі хоч відбавляй. Не так через престижність такої роботи чи високі заробітки, як через те, що у невеличких райцентрах та селищах бюджетні посади залишаються чи не єдиним місцем працевлаштування, і це приваблює насамперед недавніх випускників вузів. Приманкою для людей старшого віку є пенсія держслужбовців, яка для переважної більшості інших майбутніх пенсіонерів залишається мрією. Але при цьому як одних, так і інших важко назвати тим ядром професіоналів, від яких можна очікувати нових нестандартних рішень, ефективного менеджменту і мудрого керування водночас. То де ж брати лідерів для влади?

Не всякому політологу це до снаги

Під час нашої розмови заступник голови обласної ради Василь Осадчий демонструє цілу папку біографій та коротких резюме тих, хто готовий хоч сьогодні приступити до роботи в апараті ради чи будь-якому управлінні. Майже всі — вчорашні випускники університетів. У всіх модні спеціальності. Ось, приміром, дані фахівця з міжнародної економіки. За ним — кілька юристів. Є політолог і на додачу до цього списку — психолог.

— Гіпотетично усі спеціальності сучасні і, начебто, перспективні, — каже Василь Петрович. — Але яку роботу можна запропонувати їм на місцях? Виконавчі апарати рад мають дуже скромні штатні розписи із ще скромнішими зарплатами. Про те, щоб хтось міг дозволити собі власного політолога чи психолога, годі й казати. Тож нерідко трапляється так, що теоретична вузівська підготовка не збігається з практичними вимогами до спеціаліста. Якщо й пошастить новоспеченому бакалавру чи магістру влаштувати-

найбільш яскравих організаторів швидко підмічали і забирали на партійно-господарську роботу. Однак і там, розпочинаючи кар'єрний шлях із найнижчих посад інструкторів та помічників, мало хто міг

тичним засадам менеджменту, вже обчислюється не одним десятком тисяч осіб.

— Ми не можемо дати повну вищу чи навіть середню спеціальну освіту, але допомогти підвищити компетентність і професіоналізм, збагатити та оновити колись здобуті знання, дати поштовх до розвитку творчого мислення слухачів — це наше головне завдання, — розповів Микола Іванович. — Як не дивно, тим, хто уже зумів очолити той чи інший колектив, громаду, тобто зумів стати керівником, дуже часто не вистачає саме управлінської культури.

Не так відсутність освіти, бо, як правило, переважна більшість ново-

успішного розвитку громади там, де голова навіть готові кошти порухувати не може, а що говорити про те, щоб самому заробити їх для бюджету? Тож питання про те, чи всякий голова вміє рахувати бюджетну копійку в найширшому розумінні цього слова, виявляється не таким вже й безглуздом.

Пішов, якби... дозволили

Свої висновки про те, що кадрова проблема стоїть доволі гостро не тільки на рівні сільського голови, а на всіх горизонталях влади, може зробити кожен із нас, час від часу спостерігаючи за тими чи іншими

чин, чому все важче знайти лідера-управління, господарника чи політика, спробувала професор кафедри менеджменту Хмельницького національного університету, доктор економічних наук Валентина Стадник:

— Минулий досвід радянського суспільства, котрий дотепер тяжіє над нами, говорить про те, що лідерство, за винятком тих моментів, коли кумирів та вождів створювала партійна ідеологія, вважалось не позитивом, а мало не криміналом. Як не парадоксально, але завжди заохочувались не ініціатори ідей, а лише виконавці.

А що ж в такому разі можна чекати від суспільства, котре не нав-

хто ще не пробував на практиці робити свою кар'єру, інтуїтивно відчують, що мало би привести до успіху. Але зовсім про інше говорять ті, хто вже працює в органах влади та місцевого самоврядування. Слухачі центру перепідготовки визнають за лідерські якості здатність до діалогу, розуміння інших, вміння співчувати.

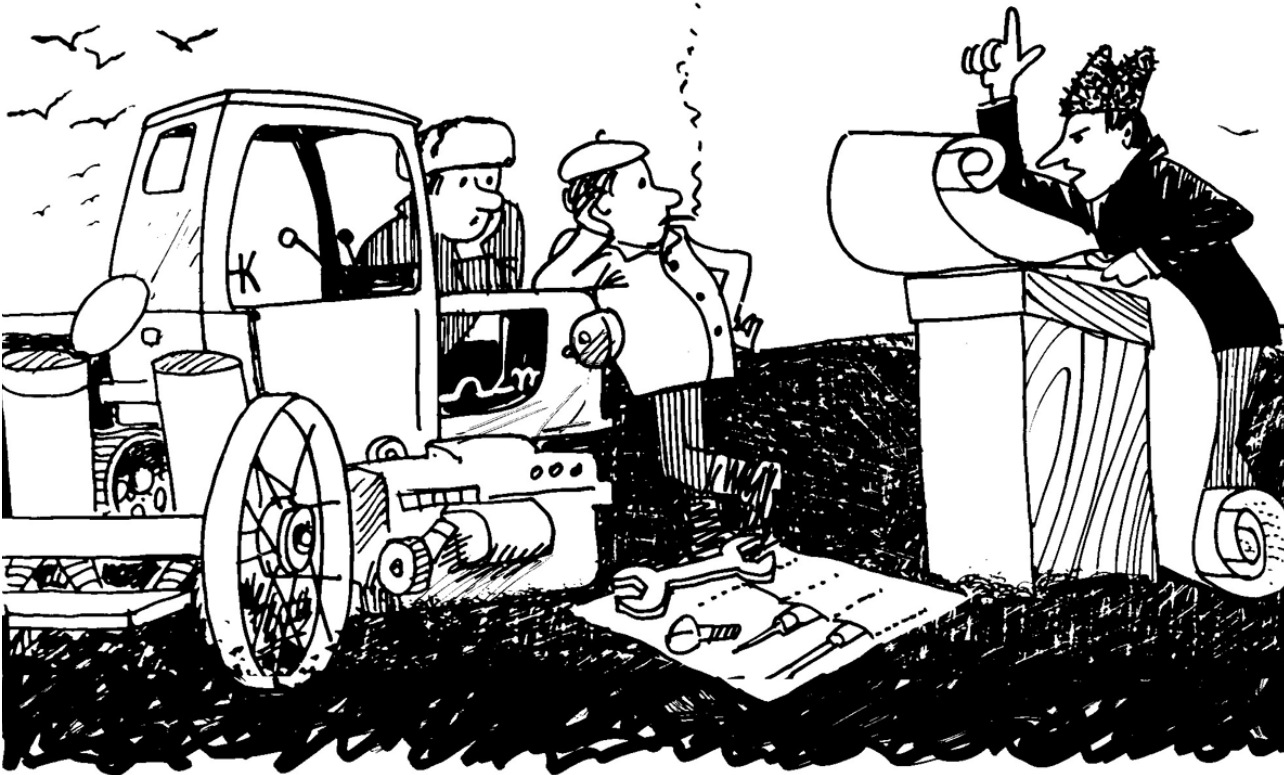
Немає сумніву, всі ці риси потрібні будь-якому керівнику. Але хіба назвеш їх лідерськими? Навпаки, нехай прозвучить необразливо, але, швидше за все, — це чиновницьке пристосуванство. Зумієш сподобатись — виграєш вибори, зумієш домовитись — втримаєшся на посаді. А чи зробиш щось при цьому, придумаш щось нове, поведеш за собою громаду — це вже не так важливо.

Жодним чином не хочеться навішувати ярлики на всіх, хто очолив невеличкі громади, став керівником в управлінських структурах на місцях. Є серед них чимало таких, хто не тільки щиро вірить, але й чимало робить для того, щоб досягти якщо не успіхів, то хоча б елементарних зрушень на шляху розвитку. Але чим платить держава за таку ініціативу? Посадові оклади державних службовців найнижчих рангів залишаються такими скромними, що нерідко навіть не можуть позмагатись із пенсіями. Можливість підняти по кар'єрній драбині теж виглядає доволі примарно. Адже принцип, коли вертикаль влади наповнюється кадрами знизу, давно відкинута. Тепер непохитним правилом стало призначення згори.

То що ж залишається тим, хто становить основу владної піраміди? Домовитись, послухатись, не надто висувати вперед і за це ... отримати свою бюджетну зарплату та пенсійний стаж. І це не звинувачення дрібного чиновника. Це — правило нинішньої системи. Загальне і стабільне. А тому дуже дивно звучать інколи звинувачення державних можновладців у тому, що всі реформи у нас гальмуються через саботаж чиновників на місцях.

Вони не саботують. Вони просто живуть і працюють за створеними для них правилами.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

перестрибнути хоча б один шабель...

обраних голів, а тим більше — призначених керівників, мають дипломи бакалаврів та магістрів, як відсутність професійного досвіду робить місцевих керівників некомпетентними, а отже, малоефективними. І саме через це навіть після того як, приміром, більшість села голосує за нового голову, довіряючи йому свою долю, дуже швидко з'ясовується, що він не спроможний змінити щось на краще в житті села чи міста.

За час журналістської роботи доводилось спілкувати не з одним сільським керівником. І частенько траплялося стикатися з таким фактом: дехто навіть не може назвати цифри свого річного бюджету. Мотивують це тим, що ось я, колишня вчителька чи приватний підприємець, не дуже дружу із фінансами та бухгалтерією.

Справді, на посаду голови може претендувати кожен — від вихователя дитячого садка до агронома, від базарного торговця до кандидата наук. Але чи означає це, що керівні посади й справді обіймають найкращі? Чи не трапляється так, що в лідери пробиваються не професіонали, а ті, хто вміє створювати зовнішній антураж лідерства? Бо хіба можна очікувати

кадровими призначеннями. Та якщо їх можна вважати дилетантськими, то висновки, зроблені науковцями, економістами, політологами та психологами, такими не назвеш. Послухати їх міркування, подискутувати, взяти участь у семінарах та тренінгах можна було під час всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченій проблемам формування регіонального лідера. Організували та провели її Хмельницький університет управління та права та Центр підготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади та місцевого самоврядування. Тема виявилася настільки актуальною, що представити свої наукові доповіді, виступити із власними

ФАКТ

За даними соціологічного опитування, проведеного Хмельницьким університетом управління та права, лідерами у майбутньому бачать себе 50 відсотків старшокурсників. В той же час серед слухачів центру підготовки та підвищення кваліфікації прагнуть стати лідерами лише близько двох третин слухачів, тобто тих, хто вже обіймає певні керівні посади.

міркуваннями, поділитися досвідом роботи зголосилось близько сотні учасників з різних областей.

Так, дошукатись при-

чилось вирощувати своїх лідерів? Це питання уже не теоретичне, а суто практичне, з яким ми стикаємося щодня. Хоча, можливо, не зовсім правомірно ототожнювати лідерів та професіоналів, проте саме цей тандем робить ефективними владу, політику, економіку. І саме його нам бракує. А суспільство не тільки не змінило своїх критеріїв до формування лідерів, а поставило нові перепони на цьому шляху.

Доцент кафедри філософії Хмельницького університету управління та права, кандидат психологічних наук Оксана Гуменик говорить про це не голосливо. Проведені кафедрою опитування засвідчили, що студенти, котрі готуються до роботи переважно

ся на роботу, то його потрібно багато чому вчити просто з нуля. А хто готовий брати на себе таке додаткове навантаження? От і виходить, що далеко не кожному, нехай і блискучому політологу, виявиться під силу покерувати навіть невеликим відділом, не кажучи вже про сільську громаду.

І тут одразу нашттовхуємось на іншу проблему: якщо не зробити першого кроку, то як взагалі можна просуватись по кар'єрних сходах? Якими професійними шляхами треба пройти, щоб, наприклад, дорости до міського голови?

Наша розмова непомітно повертає в ті вже далекі часи, коли молодий спеціаліст із певними лідерськими якостями, потрапляючи на підприємство майстром чи бригадиром, міг дорости і до генерального директора, і до начальника управління. При цьому

Звичайно, не варто тепер ідеалізувати всі ці методи радянської кадрової роботи. Не раз си-то відборів кращих кандидатів калічило життя і просто чавило претендентів на вищі посади. І все-таки у певному раціоналізмі та практичності такої системи було не відмовити. А що маємо тепер?

Чи кожен голова вміє рахувати?

Микола Баюк, директор Хмельницького центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, як ніхто інший, добре знайомий із проблемою підготовки кадрів саме для цього сектору. Число тих, кого тут навчали і найпростішим практичним навичкам керівників, і загальним теоре-

САМОВРЯДУВАННЯ

Нехтують майновими
деклараціями

П'ять протоколів про адміністративне корупційне правопорушення склала прокуратура у Вознесенському районі.

Під час перевірки з'ясувалося, що депутати Дорошівської й Щербанівської сільських та Олександрівської селищної рад не надали декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2011 і 2012 роки.

Як інформує прес-служба прокуратури Миколаївської області, приховування інформації про доходи кваліфікується як корупційне правопорушення і передбачає відповідальність.

Вознесенським міськрайонним судом винесено постанову про притягнення винних до відповідальності та накладання на них стягнення у вигляді штрафу. Внесено чотири подання з вимогою провести службові перевірки для встановлення причин та умов вчинення корупційних правопорушень.

Олександра МЕНТЕЛЬ.
Миколаївська область.

Підприємців обурила
ініціатива міської влади

На черговому сесійному засіданні Кіровоградської міської ради депутати спробували розглянути проект рішення «Про затвердження Положення про порядок встановлення режиму роботи підприємств торгівлі, ресторанного господарства та надання послуг на території міста Кіровограда».

Ішлося про впорядкування у Кіровограді діяльності магазинів продовольчих товарів та закладів харчування, що продовжують роботу після 20-ї години вечора. Усіх, хто зачинається пізніше чи працює цілодобово, у разі прийняття рішення змусять отримувати додатковий дозвіл.

Варто зазначити, що після запровадження заборони на торгівлю алкоголем після 22-ї години в місті й так важко знайти магазини, які б працювали цілодобово. Такий режим роботи став для продовольчих крамниць невідгдним.

Заклади громадського харчування відкриті переважно до 23-ї, тобто перепрацюють зайві три години. Саме їм і потрібен буде додатковий дозвіл. Сьогодні його теж вимагають, але лише в тому разі, якщо підприємство бажає працювати з 23-ї вечора до 7-ї ранку.

Дехто з бізнесменів вбчає в такому «спрощенні» прямий шлях до корупції, окремі представники громадськості підтримують міську владу, аргументуючи це турботою про молоде покоління та громадський спокій.

Що переможе — здоровий глузд чи бажання все поставити в рамки, покаже час. Прийняття рішення відкладено.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

Громадськість проти
«великого
переселення»

Понад двісті жителів десятка сіл Кременчуцького району пікетували 13 лютого приміщення районної ради, де відбувалася сесія райради, що розглядала питання щодо будівництва Біланівського гірничо-збагачувального комбінату. Внаслідок цього має бути «відселено»... 14 сіл району! Мешканці, звісно, не в захваті від такої перспективи. Їхні ультимативні вимоги й озвучили мітингувальники у численних гаслах: «Ганьба ворогам екології!», «Люди, будьте пильні!», «Продалися олігархам!», «Полтавщина — не отстой, а селянам край родной!».

Ледь не з боєм групі протестувальників на чолі з народними депутатами України Сергієм Каплінін («УДАР»), Юрієм Бубликом і Олегом Сиротюком («Свобода») все-таки вдалося пробитися до сесійної зали з вимогою: або питання знімуть з розгляду, або роботу сесії буде заблоковано. Зрештою, депутати відхилили запропонований проект, відправивши його на доопрацювання.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтавська область.

В Інституті законодавства
Верховної Ради України

Уже дев'ятий рік поспіль Українська школа законотворчості Інституту законодавства Верховної Ради України проводить заняття в межах навчального курсу «Законотворча діяльність». Розроблений курс, що надає змогу отримати комплексні знання у сфері законотворчого процесу, нині не має аналогів серед навчальних закладів України відповідної спеціалізації. Такий курс є взагалі єдиним у країнах СНД та розглядається нашими зарубіжними колегами як гарний приклад для наслідування.

За усталеною традицією слухачами Української школи законотворчості щороку стають співробітники апарату Верховної Ради України, помічники-консультанти народних депутатів України та працівники секретаріатів парламентських комітетів і фракцій. Особливістю цього річного курсу школи є набір окремої групи з числа народних депутатів України. Таке зацікавлення спричинено не лише високими практичними навичками попередніх випускників

школи, а й постійним удосконаленням навчального процесу, який на сьогодні передбачає, крім суто теоретичних занять, практичні тренінги: участь в обговоренні актуальних проблем право- та державотворення в Україні, правових засад діяльності українського парламенту, прогалин і колізій у національному законодавстві та шляхів їх подолання, основ законопроектувальної діяльності, мовно-термінологічних особливостей написання тексту зако-

нопроектів, впливу міжнародних зобов'язань України на формування національного законодавства, застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні тощо. Ефективність такого комбінованого навчання забезпечується унікальними авторськими розробками викладачів Української школи законотворчості — провідних вчених та практиків, які максимально адаптують свої навчальні курси до практичних потреб слухачів.

Про авторитет та популярність школи свідчить тенденція до щорічного зростання кількості охочих навчатися у сфері законотворення. Здобуті випускниками закладу навички отримали позитивну оцінку від керівників органів державної влади та з боку народних депутатів

ФАКТ

11 березня 2013 року в Інституті законодавства Верховної Ради України на базі Консультативної ради з питань ювенальної юстиції відбулося засідання круглого столу на тему «Проблеми та перспективи попередження і профілактики підліткової злочинності шляхом впровадження індивідуальних програм соціальної реабілітації».

Захід проведено у співпраці з Представництвом Дитячого фонду ООН в Україні та Харківським громадським центром «Молодь за демократію» в рамках спільного проекту ЄС і ЮНІСЕФ «Розробка методичної та нормативно-правової бази для превентивної роботи з дітьми, які перебувають у конфлікті із законом».

Беручи до уваги процес реформування системи державних органів і служб у справах дітей та тенденції розвитку вітчизняного законодавства, учасники заходу обговорили пропозиції про внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно вдосконалення роботи з неповнолітніми правопорушниками.

України. Таку саму високу оцінку навчальному курсу «Законотворча діяльність» дають зарубіжні фахівці, в тому числі в Секре-

таріаті Європейської комісії за демократію через право (Венеціанської комісії) та інших міжнародних інституцій.

Безперервність поколінь —
основа національної культури

В Україні нині то-чаться активні розмови про занепад культури, про недостатність її фінансування з боку держави, про необхідність відоржувати традиції меценатства як основи розвитку багатьох культурних ініціатив. У ширшому сенсі меценатство — це один із проявів існування громадянського суспільства, небайдужого до тих процесів, що відбуваються в країні.

Особливо це необхідно у справах не загальнодержавного, а обмежено цілеспрямованого характеру, якот підтримка конкретних друкованих видань, театральних виставок, а також призначення іменних стипендій. Сьогодні годі й говорити, як талановита молодь, що навчається в університетах, академіях, інститутах тощо, потребує банальної матеріальної підтримки.

На цю суспільну потребу відгукнулася родина видатного українського письменника, одного з фундаторів сучасної української літератури Олександра Копиленка (1900—1958), і заснувала 2012 року стипендію його імені.

Приводом для такого кроку стало 90-річчя виходу друком першого оповідання пись-

менника. Оскільки сталася ця подія в Харкові, тодішній столиці України, де у 1920-х і на початку 1930-х років формувалася не тільки нова українська література, а й нова культура нової держави, було вирішено щороку присуджувати стипендію ім. О. Копиленка одному з кращих студентів чи аспірантів філологіч-

ного факультету Харківського національного університету ім. В. Каразіна, тим більше, що письменник навчався саме тут, щоправда на біологічному факультеті.

Ідею підтримав ректор університету академік НАН України Віль Бакіров. За його сприяння шостого березня у приміщенні філологічного факуль-

Виборці збайдужіли до своїх депутатів

Потрапити до депутата Херсонської міськради на особистий прийом не простіше, аніж до Президента або Прем'єр-міністра. І не тому, що черга довга — від проведення прийому власники мандатів просто ухиляються. Такого висновку діїшли активісти обласної організації Комітету виборців України, які задля експерименту подалися на прийом до них. Вони з'ясували, що з 63 обранців, до яких прийшли волонтери в день прийому, на місці виявилось лише 22. Причому зустрічі з виборцями однаково дружно «прогулювали» як представники Партії регіонів, так і опозиціонери.

Не дивно, що за такого наплювацького ставлення політиків до виконання своїх зобов'язань, передбачених законом, електронат платити їм тією ж монетою. Як заявив на прес-конференції голова ХОО КВУ Дементій Білий, за останні два роки в Херсоні істотно зросла кількість громадян, переконаних у тому, що депутати дають пе-

редвиборні обіцянки тільки заради самореклами. Якщо 2010-го так вважали 17 відсотків учасників традиційного соціологічного опитування, то 2013 року цієї точки зору дотримувалася вже третина респондентів!

За словами Дементія Білого, за той само час удвічі збільшилася й кількість містян, упевнених, що ані де-

путати міськради від Партії регіонів, ані їхні колеги з ВО «Батьківщина» своїх обіцянок не виконують. Утім, далеко не всі з 502 респондентів, що представляли всі прошарки суспільства, змогли сказати хоч щось хороше про слуг народу, обраних ними

до органу місцевого самоврядування.

Четверо з кожних десяти респондентів просто не змогли назвати жодного прізвища депутата міськради, який їм хоч чимось запам'ятався!

І таке збайдужіння територіальної громади до місцевої управлінської еліти обіця неабиякі проблеми на майбутніх позачергових виборах міського голови, які Верховна Рада ще має призначити після обрання народним депутатом за мажоритарним округом тепер уже колишнього міського

очільника Володимира Сальдо. За даними соціологів, 14,1 відсотка респондентів написали в анкетах, що голосувати за нового голову не підуть, а 42,6 — досі не визначилися, за кого варто віддати свій голос. За такої байдужості дуже великий ризик, що місто очолить не людина, яка максимально проявила свої ділові якості, а її суперник, який вклав більше грошей в піаркампанію.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

Фото автора.

На знімку: голова Харківської обласної організації Комітету виборців України Дементій Білий.

У Сумах оголошено дитячий конкурс сценаріїв для анімаційних фільмів. Краща робота, яку журі визначить 1 червня, стане основою сценарію першої анімаційної стрічки, присвяченої минулому та сучасному міста над Пслom, *повідомляє наш власкор Владислав Жмурков*

В Ялті цього року з’явиться шість нових велопарковок. Паспорти об’єктів, розроблені громадською організацією «Фрірайт», уже затверджено виконавчим комітетом міськради, *повідомили у прес-службі Міністерства курортів і туризму Криму*

Прокурори з’ясовують обставини найскандальнішої втечі

У Кіровограді прокуратура з’ясовує обставини зухвалої події, що сталася днями, а саме спроби втечі за допомогою гелікоптера двох засуджених із Петриківської виправної колонії посиленого режиму № 49. За фактом події порушено кримінальне провадження. Викрадачам загрожує від 5 до 10 років в’язниці, а втікачам можуть додати від 5 до 8 років.

Події ж минулої суботи розвивалися, як у детективі. Гелікоптер, у якому перебували дві особи, озброєні автоматом Калашникова (як з’ясувалося пізніше, це був муляж), здійснив посадку на території колонії, щоб забрати ув’язнених. Втечу мали здійснити злодій і гвалтівник. Як розповіли очевидці події, коли вертоліт став опускатися на спортмайданчик, там було близько десятка ув’язнених. Хтось кури́в, хтось просто відпочивав. Переважна більшість спостерігала за подіями з вікон...

Шойно легкий спортивний вертоліт «Robinson-44» (розрахований на чотириох чоло-

до РЕЧІ

Оренда подібного гелікоптера коштує приблизно 1000 доларів за годину. В небо гелікоптер піднявся з аеродрому під Києвом.

П’ять районів повністю очищено від пестицидів

Непридатні для використання засоби хімічного захисту рослин, що залишилися від колишніх колгоспів, повністю вивезено на утилізацію з Вінницького, Липовецького, Немирівського, Хмельницького та Чечельницького районів. Про це повідомив начальник Державного управління охорони навколишнього природного середовища у Вінницькій області Володимир Крисько.

За його словами, протягом минулого року за кошти Державного фонду охорони природи зібрано і вивезено отрути загальною кількістю 1576,038 тонни. Найбільше — з міжобласного пункту захоронення відходів, розташованого на околиці селища Джу́рин Шаргородського району. З настанням весни тут

продовжать роботи із затарення й вивезення непридатних для використання відходів, що зберігалися понад 30 років. Їх залишилося ще трохи більше тисячі тонн.

— Це найбільший могольний отрути в державі, — наголошує Володимир Крисько. — У 70-х роках минулого століття

тенціарної служби, наразі проводяться слідчі дії та встановлюються додаткові факти зухвалої операції, обставини та причини її організації. Про горе-втікачів дещо вже відомо. За словами начальника пенітенціарної служби в Кіровоградській області Олександра Заміралова, їх доставили в колонію півтора місяці тому. Перший, віком 41 рік, відбував п’ятирічний термін за крадіжку, другий — 24-річний — сім років за зґвалтування. У кожного кілька судимостей. У колонію їх привезли транзитом з Кіровоградського СІЗО.

Є версія, що в обох є впливові спільні знайомі на волі, які й допомагали організувати втечу. Вони могли замовити вертоліт і направити його в потрібне місце.

Не виключено, що пілот виявився заручником ситуації. За попередніми даними, чоловік до останнього не знав, куди і навіщо летить. Як повідомляють колишні колеги пілота, той у минулому був військовим штурма-

ном Ан-26, офіцер запасу, і на таку авантюру добровільно або навіть за гроші погодитися не міг.

Вертоліт приватний, є ліцензія. Припускають, що, опинившись на борту, пасажир пригрозив і

наказав летіти за зазначеним маршрутом.

Ще одна версія, яку не відкидає слідство, — другий «викрадач», імовірно, теж до кінця не знав, куди прямує. Як варіант, здогадувався, що йому потрібно

забрати важливий вантаж, який необхідно охороняти.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

Фото прес-служби Державної пенітенціарної служби.

Через одного всі без газу

Мешканці 64 квартир будинку №86 на проспекті Кірова в Дніпропетровську з 11 березня живуть без газу, гарячої води і тепла.

Як розповіла громадська активістка Валентина Острогорська, працівники ПАТ «Дніпрогаз» побували у декількох квартирах і повідомили, що там використовують несертифіковані газові колонки. Потім склали акт і перекрили газопостачання усього будинку. Але ж серед мешканців багато пенсіонерів, інвалідів, яким важко справлятися з такою ситуацією!

— У нашому будинку проводяться профілактичні роботи, поки що підключили лише один стояк, тобто 4 квартири, — каже жителька будинку

Ірина Солнцева. — Мали підключити і наш стояк, але ми не можемо потрапити в одну із квартир. Туди впустили лише заступника начальника газової служби. Акт про порушення жителі квартири підписати відмовилися.

У ПАТ «Дніпрогаз» заявили, що цей вид робіт виконано відповідно до графіка планового технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання і про нього ЖЕК було попереджено заздалегідь. Виконком і міськвиконком теж були поінформовані. Крім того, на кожному під’їзді було

вивішено попередження про відключення газу.

— Договір з мешканцями цього будинку укладено з кожним окремо. Але до одного стояка підключено декілька споживачів. Якщо що-небудь порушує один, доводиться відключати ще двох-трьох його сусідів, — зазначив начальник виробничо-експлуатаційної служби №2 підприємства Костянтин Кіптілій.

Костянтин Кіптілій стверджує, що всьому будинку перекрили блакитне паливо через те, що власник однієї із квартир не забезпечив газовикам доступ. А без цього неможливо налагодити газопостачання у під’їзді.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Оформити документи можна без черг

У Донецькому регіональному центрі надання адміністративних послуг відкрито вузол Державної інформаційної системи реєстрації фізичних осіб та їхнього документування. Тепер у закладі, де зосереджено робочі місця контролюючих та дозвільних служб, громадяни зможуть оформити документи для виїзду за кордон, незалежно від місця реєстрації. Така послуга буде особливо

корисною тим, хто з різних причин живе і працює в обласному центрі, а прописаний у іншому населеному пункті.

Загалом в області тепер нараховується 13 таких вузлів, із них п’ять — в обласному центрі. Для оформлення закордонного паспорту громадянин має надати копію внутрішнього паспорту та ідентифікаційного коду, а також сплатити державне мито і низку ін-

ших платежів. Встановлене тут обладнання дає змогу оформлювати як звичайні, так і біометричні паспорти.

Ліна КУЩ.
Донецька область.
На знімку: новий вузол урочисто відкрито за участі голови обласної державної адміністрації Андрія Шишацького (у центрі) та заступника голови обласної ради Олександра Кравцова (праворуч).

Фото Дмитра ДОЛІ.

В Одесі зведуть оглядову вежу

Управління архітектури і містобудування Одеської міської ради оголосило конкурс на проект 90-метрової оглядової вежі. Її спорудять на березі в районі пляжу «Ланжерон». З верхнього оглядового майданчика вежі можна буде полюбуватися морськими просторами і міським пейзажем.

На авторів трьох кращих проектів чекають грошові премії. Конкурс завершиться 20 травня.

В’ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

«Нагріла» банк

Черкаські правоохоронці оголосили у розшук заступника керівника відділення ПриватБанку у місті Ватутіне.

Протягом року 46-літня жінка, використовуючи своє службове становище, оформляла фіктивні фінансові операції і привласнила готівкові кошти у сумі 136 тисяч доларів США, 65 тисяч євро і 716 тисяч гривень.

Колишня працівниця банку народилася і жила у Польщі, а останні роки — в українському місті Звенигородка. Міліція звернулася до громадськості з проханням допомогти встановити місцезнаходження підозрюваної у фінансових аферах.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

ЦИФРА

1 мільйон гривень планують виділити на Хмельниччині для облаштування шістьох сільських населених пунктах. Щороку в краї накопичується понад 300 тисяч тонн сміття.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Перетворювала вироби з фаянсу на витвори мистецтва

У селищі Кам’яний Брід Баранівського району з ініціативи місцевої громади відкрили меморіальну дошку на будинку, де жила заслужений художник України Ася Мікеєва. 1963 року вона стала головним художником фаянсового заводу. Її вази, сервізи, тарелі, скульптури здобували призові місця на різноманітних виставках, а нині експонуються в багатьох музеях України, є у приватних колекціях за кордоном. Вийшовши на пенсію, вона продовжувала активне творче життя. Що б не робила, у всьому проявляла тонкий смак митця і невичерпну фантазію. Завод спіткала така ж

гірка доля, як і інші фарфоро-фаянсові підприємства області, тому освоювала нові матеріали — скло, шмот, гіпс, глину, пап’є-маше, з яких творила дивовижні вироби — вази, підсвічники, скриньки, тарелі. Після смерті художниці роботи, які зберігалися в її квартирі, було передано до музею, що діє при Кам’янобрідському будинку культури. Тепер про художницю розповідає окрема експозиція.

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

Побудують вітропарк

У Кегичівському районі Харківської області планують побудувати енергетичний вітропарк. Інвестором проекту є компанія з Німеччини. Його орієнтовна вартість — 60 мільйонів євро. Про це повідомив керівник Центру енергоефективності та альтернативної енергетики Харківського національного університету ім. Каразіна Станіслав Ігнатьєв. Вітропарк буде розташований на півночі Кегичівського району, який належить до зони, яка характеризується оптимальним вітровим навантаженням. У рамках будівництва парку планують встановити 28 вітрогенераторів за ціною від 2 млн. євро за кожен. Це буде перший вітроенергопарк в області. Передбачається, що проект окупиться за вісім років.

Микола КОСИЙ.
Харків.

В полоні снігових заметів

Протягом вихідних рятувальники Івано-Франківської області продовжували нести службу в режимі підвищеної готовності для оперативного надання допомоги людям у випадку погіршення погодних умов.

Проте найсильніший удар стихії припав на п'ятницю. Того дня працівники управління Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС) Прикарпаття здійснили 66 виїздів та надали допомогу 738 громадянам, які потрапили в скрутну ситуацію у зв'язку із сильними снігопадами. За допомогою інженерної техніки та спеціальних пожежних автомобілів підвищеної прохідності вивільнили зі снігових заметів 476 одиниць транспортних засобів.

В аварійно-рятувальних роботах брали участь 235 рятувальників та 71 одиниця спецтехніки. Додатково було залучено чотири спеціальні автомобілі підвищеної прохідності аварійно-рятувального загону для надання допомоги водіям на Вишківському та Яблуниському гірських перевалах та найскладніших ділянках автомобільних доріг у Тлумачкому та Городенківському районах. У пунктах

обігріву надано допомогу 25 особам.

Через сильні снігопади на дорогах області, зокрема на території Тлумачького району, трапилося дві дорожньо-транспортні пригоди. В одному випадку водій вантажівки не впорався з керуванням, внаслідок чого машина перекинулася, а чоловік отримав забій хребта, голови та інших частин тіла. У другому — двоповерховий туристичний автобус, що прямував з Буковеля до Києва, через снігові замети занесло на смугу зустрічного руху, де в цей час їхала вантажівка. На щастя, 56 пасажирів, які перебували в салоні автобуса, не постраждали, хоча транспорт пошкоджено.

У суботу найскладнішою залишалася ситуація на дорогах Городенківського району. На розчищення території в напрямку Тернопільщини, Снятинського, Коломийського та Тлумачького районів спрямували найпотужнішу

техніку — роторні автомобілі. До вечора ситуація на цих напрямках повністю стабілізувалася. Але рух великогазових транспортних засобів залишався обмеженим. Водіям, які заночували в дорозі, працівники ДАІ області підвозили харчі та гарячі напої.

Учора важкодоступним залишався проїзд до 61 населеного пункту Прикарпаття, мешканці ще 20 сиділи без електрики.

Продовжуючи чергування в районах області, працівники ДСНС попереджають про нову небезпеку. Велика кількість снігу в Карпатах створює лавинонебезпечну ситуацію, тому шанувальникам зимово-

го відпочинку радять утриматися від мандрівок у гори.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківськ.
На знімку: рятувальники Прикарпаття допомагають водіям на дорогах області.
Фото прес-служби управління ДСНС в Івано-Франківській області.

ФОТОФАКТ
На мітингу біля приміщення міської прокуратури у Феодосії родичі загиблих у ДТП за участю автомобіля співробітника СБУ і машини швидкої допомоги вимагали провести об'єктивне розслідування справи.
Фото Олександра ГЕОРГІЄВА/УНІАН.

СБУ знову затримала розкрадачів дизельного палива

На околиці села Жнятині Мукачівського району оперативники виявили саморобний трубопровід, прокладений у напрямку магістрального продуктопроводу, повідомили в прес-групі облСБУ. Спритники не тільки сховали під землею чотирикілометрову саморобну систему, а й провели її дном Високобережного каналу, що впадає в річку Латориця. Найменше пошкодження цього трубопроводу могло б призвести до забруднення Латориці, з якої мешканці прикордонного Чопа отримують питну воду. Щоб не допустити непоправного, були залучені во-

долази регіонального управління Державної служби з надзвичайних ситуацій, які обережно підняли саморобний трубопровід на поверхню. Співробітники СБУ встановили, що частина цього трубопроводу веде до лісового масиву. Там оперативники виявили вантажний автомобіль із саморобною цистерною, наповненою дизпаливом. Вантажівка загрузла в болоті, що завадило спритникам, особи яких наразі встановлюють, вивезти викрадене пальне.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

ФОТОФАКТ
У Харкові на площі Свободи активісти організації «Зелений фронт» провели акцію протесту проти видобутку сланцевого газу на території України.
Фото В'ячеслава МАДІЄВСЬКОГО (Укрінформ).

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...випробувань вакцин не проводили

Уповноважений Президента України з прав дитини Юрій Павленко, перебуваючи на Полтавщині, вкотре заперечив інформацію, що в області нібито випробовували вакцину на дітях-сиротах.
— Після повної перевірки органами прокуратури, облздоровуправлінням, Міністерством охорони здоров'я можна зробити висновки, що жодних клінічних досліджень чи випробувань будь-яких ліків чи вакцин в Полтавській області, та і в Україні загалом, не проводили. По-перше — це заборонено законом, а по-друге — у той період, про який згадував депутат у своїй заяві, цих вакцин взагалі не було на території області», — сказав Юрій Павленко на брифінгу в Лубнах.
Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтавська область.

...люди вимагають справедливого покарання

У Борзні Чернігівської області відбувся мітинг-протест проти сваволі колишнього маіора міліції. Людей збурив злочин, вчинений минулого понеділка в райцентрі експравоохоронцем Я., який намагався вбити 21-річну Оксану Циганок. Зловмисник вимагав від колишньої працівниці магазину, що належить його батькам, погасити нібито нестачу в 120 тисяч гривень. 37-річний борзнянець порізав ножом обличчя вагітній, розрізав їй живіт. Лише дивом жінці вдалося вирватися і покинути на допомогу сусідів.

Нині постраждала перебуває в реанімаційному відділенні Чернігівської обласної лікарні. Її ненароджене маля врятувати не вдалося. Як повідомив заступник головного лікаря Микола Колос, поранений надається вся необхідна допомога, вона повністю забезпечена лікарями.

Озброєного зловмисника правоохоронці затримали протягом кількох годин. Він переховувався в селі Адамівці, нині перебуває в слідчому ізоляторі. Чоловік із заможної родини, його батько — місцевий бізнесмен. Ще працюючи в міліції, Я. мав проблеми із законом. Два місяці тому його звільнили з органів внутрішніх справ, оскільки минулого року неодноразово притягався до адміністративної відповідальності. Ще раніше двічі був звільнений з органів внутрішніх справ, але в 2004 і 2008 роках поновлений на службу за рішеннями суду. У 2008—2011 роках офіцер перебував у декретній відпустці з догляду за дитиною. Жителі Борзни побоюються, що майор, маючи впливових родичів, уникне справедливого покарання.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

...рудий дощ приніс... пісок із Сахари?

У Запоріжжі обговорюють причини дивного атмосферного явища, яке містяни спостерігали минулої п'ятниці. На місто випав брудний дощ. На одязі та вітровому склі автомобілів він залишав помітні руді плями, а декому з перехожих «пощастило» потрапити під опаді сірого кольору.

Управління Державної служби з надзвичайних ситуацій та санепідемслужба нічого особливого в цьому не побачили. Кислотність опадів — у нормі, змін радіаційного фону теж не помічено, до того ж такий дощ зафіксували не лише в Запоріжжі чи Нікополі, а й у Дніпропетровську та Севастополі. Усе це, на думку метеорологів, вказує на те, що дощ був «не місцевого значення» (тобто не з домішками викидів запорізьких заводів), а глобальний — із дрібними піщинками аж із Сахари. Останні принесено циклоном, який рухався з півдня.

Минулої п'ятниці в Севастополі теж пройшов кольоровий дощ, **повідомляє наш власкор Микола МАГДИЧ.** Синоптики заявили, що зазвичай йогоносять вітри з пустель Аравійського півострова або Північної Африки. Тим часом серед містян ходять чутки, що і теплий вітер, і колір дощу — прямий наслідок вибуху на північнокримському підприємстві, що видобуває сірку.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Уперше за чотири роки зафіксовано позитивне сальдо зовнішньої торгівлі України товарами — у розмірі 15,8 млн. доларів (УНН)

Україна входить до п'ятірки країн із найбільшим космічним потенціалом. Про це заявив віце-прем'єр-міністр Юрій БОЙКО під час відвідання на Дніпропетровщині ДП «Виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод ім. О. М. Макарова» та ДП «Конструкторське бюро «Південне» ім. М. К. Янгеля», повідомляє наш власкор Володимир Рибальченко

Влада підтверджує інтеграцію у Європу. Невідкладно

БАЛАНС ТИЖНЯ

■ ДП «Національний проект «LNG-термінал» не спромоглося залучити семирічний кредит на суму 160 мільйонів євро для реалізації проекту «LNG-термінал» — про стоп-кран.

■ Експерти відгукнулися на пропозицію створити Службу фінансових розслідувань — про вогнепальні пропозиції.

■ План невідкладних заходів з європейської інтеграції України — про дороговказ.

Бути чи не бути?!

Це аж ніяк не випадкова прикристь. Адже так само підприємству не вдалося залучити кредит за другим лотом — на 61,946 мільйона євро. В обох випадках LNG-термінал одержав менше двох заявок від потенційних кредиторів. Зрештою це спонукало позичальників скасувати тендер на залучення коштів для розробки проектно-кошторисної документації, здійснення підготовчих

мочну угоду про наміри створити консорціум з управління СПГ-терміналом з випадковою людиною — колишнім лжним інструктором. І хоч як тоді глава Держінвестпроекту Владислав Каськів не запевняв, що ця халепа не позначиться на залученні інвестицій у цей проект, але їх довелося відтоді шукати днем з вогнем у Норвегії, в Ізраїлі, у США, Китаї, а в Азербайджані, міністр енергетики та вугільної промисловості Едуард

лі кмітливого розподільника матеріально-технічних і кредитно-фінансових ресурсів для частини, а не всього бізнес-середовища. Остання Програма з активізації розвитку економіки на два роки лише підтвердила такий висновок: замість того, щоб вести мову про створення передумов і стимулів для залучення інвестицій і підвищення продуктивності праці, йшлося про кількісні показники тракторів, холодильників, водоводів, каналізаційних мереж тощо. І ані пари з вуст — про метастази корупції та монополізму. Поза тим головними рушійми запланованої активізації виступили Банк розвитку і приватні структури, які матимуть державні гарантії. А це ознака того, що активізуватися пропонують здебільшого коштом держбюджету, який формується за рахунок усіх, без винятку, платників податків.

Цього тижня обговорювали суперечливий законопроект, який пропонує реорганізацію низки контрольно-фінансових інститутів у Службу фінансових розслідувань, підпорядковану главі держави. Згідно з цим законопроектом, цей статус наділяв фінполіцейських практично неймовірними правами: від доступу до будь-яких рахунків і фінансових операцій — до слідчих дій у помешканнях громадян без санкцій прокурора та рішення суду, від засобів фізичного впливу — до застосування вогнепальної зброї тощо. Авторство цієї редакції законопроекту не встановили, але це вже неважливо. Прем'єр-міністр Микола Азаров пропонує не розглядати цей законопроект на міністерському рівні через його невідповідність «вимогам часу». Це добре вже тому, що він розуміє усі небезпеки, які стоять за «перекручуванням гайок».

Як не загубити мільярд євро на рік?

Очевидно, як і те, що нерівноцінний розподіл ресурсів, передусім — грошових, з одного боку, веде до непристойного розшарування суспільства на багатих і бідних, а з іншого — унеможливає дієву боротьбу з корупцією. Заступник директора Європейського банку реконструкції та

розвитку в Україні Грем Хатчінсон в ході одного з круглого столів заявив, що вони не вбачають за можливе підтримувати Україну, як раніше, якщо питання з корупцією не буде розв'язано. Аби збагнути, що ми втрачаємо, варто нагадати, як було раніше. Торік мали 1,2 мільярда доларів США на реалізацію 35 проектів і запевнення довести обсяг підтримки до 1 мільярда євро щорічно.

Зрештою, за корупцію нам допікають і інші за-

хідні інвестори. Не дивно. Варто бодай прислухатися до оцінок Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ вартості енергоефективної реабілітації житла, які змінюються швидше за погодні умови. Сьогодні в Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ кажуть, що 400 мільярдів гривень, а ще за попереднього міністра Анатолія Близнюка було близько 700(!). При всьому тому розподіл ресурсів і контроль за витратами де-факто не поширюється далі головних розпорядників бюджетних коштів.

Підсумую. В економічній сфері ми маємо не менш родючі корупційні ґрунти, ніж в політичній, за яку нам цього тижня дорікала Єврокомісія. Тому указ Президента країни щодо введення у дію рішення Ради національної безпеки і оборони «Про невідкладні заходи з європейської інтеграції», як на мене, дороговказ. Євросоюз — не самоціль, а стимул до цивілізованого демократичного розвитку економіки і соціальної політики.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Мал. Костянтина КАЗАНЧЕВА.

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА

Іван Надеїн, експерт з енергетичних питань:

«LNG-термінал» — це тест на здатність довести до логічного кінця бодай один амбітний проект, спрямований на розширення можливостей імпорту газу та зміцнення енергетичної незалежності... Сьогодні це має такий вигляд, що ми не знаємо, чого хочемо, а навіть якщо знаємо, готові відмовитися одразу, як тільки нам покажуть приманку. В даному разі приманкою є знижка ціни на газ» (від росіян).

робіт, а також на будівництво морської частини базування регазифікаційного заводу. Тепер коротко нагадаю.

Спорудження LNG-терміналу є стратегічно важливим заходом, спрямованим на зменшення залежності економіки від єдиного постачальника природного газу зі Сходу — «Газпрому». Він дасть змогу приймати і переробляти скраплений газ, запуск заплановано на 2016 рік. З інвестиційним забезпеченням цього проекту пов'язаний один із найгучніших скандалів минулого року, коли Держінвестпроект публічно підписав ра-

Ставицький звітного тижня «пробивав» поставки стисненого або скрапленого газу. Кажуть, це питання обговорять робочі групи на міністерському рівні обох країн, оскільки має місце невдоволення третьої сторони. Згадайте, якої! Згорнути всі проекти, спрямовані на послаблення своїх позицій на українському енергоринку, поставивши їх на стоп-кран, вигідно лише «Газпрому».

Не перекрутити б!

На жаль, нинішньому уряду, як і попереднім, не вдалося уникнути ро-

«Голос України» — своєчасно в кожну родину!

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За кожен із таких випадків ми вимагаємо грошову компенсацію для наших передплатників у розмірі 20 гривень.

Після отримання цих грошей від поштовиків (а це 1340 гривень) на

адресу передплатників, які звернулися до редакції, буде зроблено поштовий переказ на суму, відповідну кількості зазначених передплатником затримок в одержанні «Голосу України».

Редакція не збирається припиняти бо-

ротьбу за своєчасну доставку газети нашим передплатникам. Проте для цього нам потрібно, щоб передплатники продовжували сповіщати нас про конкретні випадки затримки з доставки газети. Зразок скарги про невчасну

доставку газети «Голос України» наводиться нижче. До скарги необхідно додавати копії передплатних квитанцій.

Разом ми переможемо некомпетентність чиновників та операторів поштових послуг!

Зразок скарги про невчасну доставку газети «Голос України»

Редакція газети «Голос України»
Вулиця П. Нестерова, 4,
Місто Київ, 03047

СКАРГА

Я, _____ (адреса проживання: _____) є передплатником газети «Голос України». Повідомляю про те, що поштове відділення № _____ в селі/селищі/місті _____ доставляє газету із запізненням.

Зокрема:
номер від « _____ » _____ 20 _____ року надійшов « _____ » _____ 20 _____ року;
номер від « _____ » _____ 20 _____ року надійшов « _____ » _____ 20 _____ року;
номер від « _____ » _____ 20 _____ року надійшов « _____ » _____ 20 _____ року;
номер від « _____ » _____ 20 _____ року надійшов « _____ » _____ 20 _____ року. *

Копія передплатної квитанції додається.

« _____ » _____ 2013 р. _____ (підпис).

*Примітка. Важливо не просто вказати, що газета приходить із запізненням, а зазначити конкретні випадки затримки.

Завод повертається до життя

Стахановський завод феросплавів поновив свою роботу. З 1 березня запущено чотири електропечі (до цього одна вже працювала), протягом двох наступних тижнів підготували до запуску ще дві, а восьму піч планують запустити наприкінці місяця після проведення ремонту.

Мало того, вже сьогодні власник заводу планує спрямувати 33 млн. гривень на впровадження інвестиційних проектів, зокрема, енергозбережних та екологічних. Цей напрям діяльності обумовлено в Меморандумі взаєморозуміння, підписаному між Кабінетом Міністрів України і підприємствами електрометалургії в лютому 2013 року.

«Стахановський феросплавний — бюджетотворююче підприємство, і відновлення його

діяльності дозволяє забезпечити до кінця року надходження до місцевих бюджетів близько 9 млн. гривень», — зазначив директор Департаменту промисловості та енергозбереження облдержадміністрації Дмитро Дрожин. За його словами, запуск виробництва дає можливість не тільки зберегти робочі місця, а й додатково працевлаштувати до кінця року близько 100 осіб.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Відсвяткували Масляну

На вихідні у Парку культури та відпочинку «Партизанська слава» відбулося щорічне свято проводів зими «Дарницька Масляна-2013». Урочисті заходи відкрив голова районної держадміністрації Сергій Вітковський (на знімку ліворуч), який привітав усіх зі святом.

На мешканців району чекала театралізована вистава, а також концерт за участю майстрів мистецтва та співочих колективів. Найсміливіші та найспритніші взяли участь в конкурсах, отримавши грамоти й подарунки. Не обій-

шлося, звичайно ж, і без традиційних святкових млинців. Щоправда, черга за ними вишкувалася чималенька.

Доки діти забавлялися на атракціонах, їх батьки могли спробувати юшку та глінтвейн — безплатне частвування від Київської міської державної адміністрації. І хоча температура на вулиці була нижчою нуля, наприкінці свята дарничани гуртом спалили дідуха — на знак закінчення зими.

Анастасія КОВАЛЬЧУК.
Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Найліпші «млинці», то вареники зі шкварками

І не тільки з вишкварками, а ще цибулею, сиром, грибами, картоплею, вишнями, печінкою та іншими начинками змогли скуштувати учасники Четвертого всеукраїнського фестивалю вареників, що 17 березня відбувся на гірськолижному курорті «Буковель».

Учасники фестивалю вареників.

У той час, як для більшості слов'ян Масниця асоціюється з млинцями, у галичан найулюбленішою стравою є вареники. Нездаремно ж говорять: «Вареники, вареники, Божі хваленики, не кожен їх варить, але кожен хвалить». А враховуючи те, що з 18 березня розпочинається великодний піст, то на фестивалі усі намагалися добре посмакувати домашніми стравами, та ще й безплатно.

Програма вареничного фестивалю була насичена різноманітними конкурсами. Спочатку змагалися, хто більше їх наліпить, а далі — хто швидше з'їсть. Також на швидкість кришили та смажили цибульку, намагаючись при цьому не заплакати. А після частвування «билися» подушками-

варениками, лазили на стовп по призи, бігали у мішках, перетягували мотузку, піднімали бочку, кидали валянка, свистіли і, звичайно ж, співали та танцювали.

Затим переможців усіх конкурсів урочисто прийняли у партію «Любителів вареників» та вручили членські «партійні» квитки біля пам'ятника Варенику, зліпленого з снігу. Любителі національних страв, у свою чергу, записалися, що докладуть усіх зусиль для того, щоб усім жилося, як вареникам у сметані.

Учасники фестивалю повезли додому гарний настрій та позитивні враження від екзотичного та веселого дійства.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківськ.
Фото
Оксани ОТРОВСЬКОЇ.

Подарували рекорд

У Луганську відбувся ярмарок, присвячений Масляній, яка проходила за підтримки Луганського міського голови Сергія Кравченка. У народних гуляннях брали участь усі навчальні заклади та громадські організації міста.

Ярмарок пройшов у кращих народних традиціях — тут виступали фольклорні колективи, водилися хорооди, проводилися конкурси, катання на конях, виставки на-

родного декоративно-ужиткового мистецтва й майстер-класи. А студенти Луганської державної академії культури і мистецтва цього дня поставили рекорд. Вони зв'язали найдовшу в Україні в'язку бубликів завдовжки 173 метри й вагою понад 40 кілограмів. «Ідея про найдовшу в'язку виникла під час вивчення історії свята, — розповіла президент студентської ради Академії мистецтв Інна Єли-

сатова. — В'язка з бубликів у наших предків символізувала коло, сонце, перемогу весни над зимою, а

найголовніше — об'єднання слов'ян!» Об'єдналися цього дня просто: після завершення рекорду всі

учасники розділили між собою бублики.

Алла АНТІПОВА.
Фото
прес-служби академії.

ФОТОФАКТ

У Національному музеї архітектури і побуту відбулося колоритне і веселе свято проводів зими і зустрічі весни — «Масниці» та «Колодія» (на знімку). Його кульмінацією, після частвування традиційними млинцями і варениками, стало спалення солом'яного символу холодів «Кострубатого діда».

Фото Ярослави ЧУХМАНЕНКО.

Гуляй, та про обережність пам'ятай

Щонайменше десять тисяч бажаючих поласувати млинцями зібралися у Запоріжжі. Багато чого цікавого відбулося на святі, однак глядачам запам'ятався невеличкий курйоз з архієпископом Запорізьким та Мелітопольським Лукою. Той узявся особисто спекти млинця міському голові Олександру Сіну. Владика так захопився процесом, що не помітив, як широкий рукав ряс потрапив на... сковорідку. І вже міському голові довелося допомагати

архієпископу... А ось у Бердянську забави обернулися трагедією. Під час частвування у мікрорайоні Колонія 40-річний чоловік подавився млинцем. На жаль, лікарям «швидкої», які терміново прибули на виклик, врятувати його не вдалося. У міліції зазначають, що про причини смерті до проведення експертизи говорити завчасно. А родичі небіжчика стверджують, що у нього були серйозні проблеми з серцем.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

В університеті новий ректор

Ректором Тернопільського національного економічного університету (ТНЕУ) став 48-річний Андрій Крисоватий (на знімку). Він — доктор економічних наук, професор, автор багатьох наукових праць. Новий ректор — вихованець вишу, учень свого попередника Сергія Юрія, котрий багато років успішно керував цим навчально-науковим закладом, але у листопаді минулого року через важку хворобу відійшов у вічність. Саме Андрія Крисоватого він бачив своїм наступником, призначив виконувачем обов'язки ректора. Важливо, що учасники конференції трудового колективу, — а це були представники професорсько-викладацького складу, студентства, обслуговуючого персоналу — практично одностайно підтримали цю кандидатуру. Андрія Ігоровича благословив на нову посаду перший ректор Леонід Каніщенко, який спеціально прибув на конференцію.

Новий ректор озвучив програму розвитку університету, стратегічні цілі та пріоритети. Він переконаний, що колектив ТНЕУ має достатній потенціал, щоб дати відповідь на глобалізаційні виклики, які постають нині перед вищою освітою.

Зокрема, Андрій Ігорович зробив наголос на розширенні наукової та інноваційної діяльності університету, збільшенні частки наукових досліджень для вітчизняних підприємств, залученні студентства до наукової діяльності. Є непогані напрацювання щодо міжнародної діяльності, інтеграції у міжнародний освітній простір, практика отримання двох дипломів.

Тож і надалі тут працюватимуть для підвищення міжнародного авторитету університету, забезпечення міжнародних стандартів якості освітніх послуг. Передбачається надати більшу автономію структурним підрозділам університету, водночас підвищивши їхню відповідальність. Поступово відходять від традиційної системи викладання, використовуватимуть новітні інформаційні технології, адже нині головне — навчити молоду людину мислити. Новий ректор обіцяє вдосконалювати студентське самоврядування, культивувати повагу до особистості студента, поліпшувати умови навчання і проживання.

Що й казати, програма амбітна, але всі, хто виступав на підтримку Андрія Крисоватого, переконані: вона колективу під силу.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Фото
надано автором.

У п'ятницю, 22 березня, з 14.00 до 16.00 за номером (044) 254–05–65 працюватиме пряма телефонна лінія Кабміну — на ваші дзвінки відповідатиме керівництво Державного агентства земельних ресурсів (*«Урядовий портал»*)

Україна впритул наближається до відкриття ринку земель сільсько-господарського призначення, запевнив іноземних інвесторів голова Держземагентства Сергій Тимченко, виступаючи на П'ятому щорічному форумі Інституту Адама Сміта «Агробізнес України» (*офіційний сайт Держземагентства*)

У бринзі сила

Й на Рівненщині можна займатися цим традиційним карпатським промислом

ДОСВІД

У фермерському господарстві «Грозівське», що в селі Грозів Острозького району, взяли курс на відродження вівчарства. Тут не тільки розводять овець, а й пробують робити бринзу.

Про вирощування та утримання овець керівник господарства Володимир Ярмолук (на знімку), здається, знає все. Часто відвідує сільсько-господарські виставки, переймає досвід у своїх колег. Пригадує, як йому доводилося на Закарпатті спілкуватися з одним із досвідчених вівчарів. Літній чоловік мав таку природну міць, що вона відчувалася навіть під час потиску руки.

— Ось тоді й зрозумів, яку силу дає споживання продуктів із овечого молока, — каже Володимир Борисович. — Недарма бринзу на верховині вважають другим хлібом. Існує навіть думка, що любителі цього продукту набагато менше хворіють. Серед них є чимало старожилів.

Переконаний фермер, що й на Рівненщині можна займатися цим традиційним карпатським промислом. Тож і собі два роки тому заснував фермерське господарство, що спеціалізується на вівчарстві. Нині тут утримують близько 250 голів цигайської, каракулевої та романської порід.

— Займатися розведенням овець непросто, це делікатна худоба, — розповідає Володимир Ярмолук. — Намагаюся створити якнайкращі умови для їх утримання, звертаюся по консультації до відповідних спеціалістів, ознайомлююся з новинками спеціалізованої літератури. В перспективі маємо намір ще й кіз вирощувати.

Щоб господарство швидше розвивалося, тут працюють над поліпшенням, нарощуванням поголів'я овець — закуповували їх у інших фер-

мерів. Тепер, хваляться, що мають уже й своїх вівцематок.

Паралельно із збільшенням поголів'я відпрацьовують відповідні технології для виробництва овечого сиру. Працюють над рецептурою. Адже вважається: що смачніша бринза, то вона корисніша. Визнають і те, щоб поставити виробництво бринзи на конвеєр, знадобиться ще немало часу, ресурсів. Проте вже мають для цього добру основу.

Анастасія АДАМЧУК.
Рівненська область.
Фото автора.

Поголівне знищення

М'яса більше, менше молока і корів

ТЕНДЕНЦІЇ

На Кіровоградщині у керівних кабінетах порівняли загальні обсяги виробництва м'яса у січні — лютому поточного року з відповідним періодом 2012-го і приємно здивувалися — показник зріс на 5,7 відсотка (на 9,3 тис. тонн).

Проте за той самий період значно (на 7,1 відсотка) зменшився валовий надій молока. Спад становив 31,4 тис. тонн.

Отже, м'ясні показники знов підправили за рахунок вирізання корів. Хоча, здавалося, що далі «скидати» поголів'я вже нікуди. Зага-

лом, за інформацією головного управління статистики в області, в живих на Кіровоградщині залишилося 65 тисяч корів. Це — на півтора відсотка менше, ніж було на 1 березня минулого року

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

За куплене сало — до адміністративної відповідальності

Утилізують продукцію чи повернуть господарю — вирішить експертиза

НЕБЕЗПЕКА

Майже 3,5 тонни сала вилучено працівниками ветеринарної міліції Вінниччини в підприємця з Рівного. Мікроавтобус, яким він перевозив продукцію, зупинили для перевірки співробітники Держземагентства на стаціонарному посту в Козятинському районі. У зв'язку з тим, що на специфічний товар не було відповідних ветеринарних документів щодо походження і якості, його вилучили і помістили на зберігання у холодильні камери.

27-річний підприємець пояснив, що сало він скуповував на ринку в Бершадському районі Вінниччини. Заплатив загалом понад 40 тисяч гривень. Продукцію мав використовувати як добавку при виготовленні ковбаси і ковбасних виробів. «Люди кажуть, що в Бершаді дуже гарне сало і ковбаса, та й ціни нормальні, тому й подався так далеко».

— Водія притягнуто до адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину тварин та інших ветеринарно-санітарних вимог, — каже заступник начальника управління ветеринарної медицини у Вінницькій області Володимир Павлушик. — Таке порушення передбачає накладення штра-

фу від трьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. За його словами, працівники ветеринарної міліції відібрали зразки вилученої продукції і передали на експертизу.

— Якщо продукція доброї якості, а її вживання не містить небезпеки для здоров'я людей, сало повернуть підприємцю, — уточнив Володимир Павлушик. — Якщо ні, його відправлять на утилізацію. Таку процедуру в області виконують на Тульчинському ветеринарно-санітарному заводі.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

НАМІРИ

Хочуть дати, та ніяк взяти

Півмільярда гривень — саме так попередньо оцінюють обсяги форвардних закупівель зерна на Хмельниччині фахівці Державної продовольчо-зернової корпорації. Установи пропонує виробникам укласти договори на поставку майбутнього врожаю і отримати одразу після підписання необхідних документів повну вартість законтрабованого зерна.

Та чимало чинників можуть стати перешкодою на шляху до авансових коштів. Передусім угода передбачає примусове страхування посівів. А більшість господарств вважають таку процедуру надто дорогою і невиправданою. Список документів і вимог, які мають надати та виконати аграрії, теж доволі довгий. Загальний їх перелік налічує понад два десятки.

Зрозуміло, закупівельники хочуть мати чіткі гарантії того, що виплачені наперед гроші не пропадуть. Але для багатьох агропідприємств така прискіпливість видається надто обтяжливою.

Навряд чи зможуть скористатися форвардними пропозиціями й невеликі фермери. Адже мінімальний лот поставки, як і мінімальний обсяг форвардного контракту, становить не менше півтисячі тонн. А такі запаси наберуться не в кожного, хто обробляє по кілька десятків гектарів.

Отож, незважаючи на обіцянки того, що область може отримати від 300 до 500 мільйонів гривень від форвардних закупівель, акціотажу на укладання договорів не спостерігається.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

Запрягай «швидку»! Їдемо на виклик...

Амбулаторський кінь Майор не «їсть» бензин й жодного разу не забуксував у заметах

АЛЬТЕРНАТИВА

У штаті Орлівської лікарської амбулаторії є... коні й кінь. Згоду на їх утримання дали у районі.

Подарував Майора медичному закладу фермер, депутат обласної ради Віктор Труш.

— Я особисто ходила до голови райдержадміністрації Олега Шпака, — розповіла завідувачка амбулаторії Ольга Цуприк, — і він дозволив нам його мати...

Здавалося б, у світі комп'ютерів та інших новацій усе це видається несучасним, дуже архаїчно. Однак... у селах, які обслуговує лікарська амбулаторія, дотримуються іншої думки.

Роль «швидкої допомоги» в Орлівці виконує машина «Жигулі». Нею доставляють хворих, породіль до району, до Чернігова. А як обійтися без Майора, особливо сніжної пори, коли на більшість вуличок легкова автомашини не заїде? А коник із санчатами легенького подолає усі перешкоди. Та й весною, улітку йому все-таки легше оминати баюри, калюжі. Крім Орлівки, амбулаторія також обслуговує жителів Грабівки та Смолянки (відповідно за 6 і 10 кілометрів від Орлівки). Більшість із них — пенсіонери похилого віку. Однієї «швидкої» на всіх замало. Тому Майор добряче виручає усю округу.

Медсестра Тетяна Чубук задоволена, що не теліпатиметься на край села:

— Треба зробити уколи бабусі. Я в аптеці взяла ліки, та й ось поїдемо. Медсестра в такий же

спосіб часто добирається, щоби ставити стареньким крапельниці.

Володимир Ревка виконує обов'язки конюха та їздового.

— Улітку він і сіно Майору заготовляє. Тож з кормами у нас проблем немає, — зазначає завідувачка амбулаторії Ольга Цуприк.

Справді, **кінь практично не потребує бюджетного фінансування.**

Після оптимізації 2012 році Орлівську дільничну лікарню перетворено на сільську лікарняну амбулаторію. Із 22 працівників нині залишилося тільки 13. Однак велике приміщення лікарні не буде порожнім. Уже виконано значний обсяг робіт з переобладнання його на дім для людей похилого віку. Цього року, сподіваються, він запрацює. А відтак бу-

де знову робота для скоторочених медиків.

Таким чином, можна сказати, медична реформа, за всіх її мінусів, таки наблизиться до місцевих жителів. Самотні немічні старенькі зможуть отримати мінімум

лікарняних послуг, турботу, піклування. І хай у цих реаліях коник Майор «не відповідає вимогам дня». Та не він і не медична галузь винні в тому, що в селах бракує якісних доріг, потужних мобільних лікарняних

автомобілів, сучасної діагностичної апаратури. Головне, що медики, попри всі труднощі, надають таку очікувану допомогу сільчанам.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.
Фото автора.

Соняшнику вкотре оголошено війну
Перемоги поки що лише на папері

ПОСІВНА

На Запоріжжі тривають весняно-польові роботи. Ще в лютому в області прогнозували, що посівні агрегати з'являться на ланах в перших числах квітня, однак погода дозволила вийти на місяць раніше. Райони, що чи не найбільше постраждали від минулорічного неврожаю — Василівський, Якимівський та Великобілозерський, уже посіяли яровий ячмінь та горох майже на третині запланованих площ; у Михайлівському зробили це на 59%, у Мелітопольському — на 39%.

Приємна новина: наука вважає, що продуктивна вологість у метровому шарі тутешніх ґрунтів під озиминою має становити 143 мм. Сьогодні цей показник зупинився на позначці в 151 мм. І це для запоріжців, які пережили минулорічні втрати урожаю (зерна недобрали до 50 відсотків), як бальзам на рани.

Тепер про озимі. Більшість їх перебувають у доброму та задовільному стані. Лише дев'ять відсотків із 667 тисяч гектарів посівів — розріжені і слабкі. Коли точніше, то третину посівів із тих дев'яти відсотків фактично втрачено. Що, звичайно, не видається катастрофою.

Відкритим залишається питання про те, скільки тисяч гектарів піде у регіоні під соняшник. «У поточному році спеціалісти Департаменту агропромислового розвитку спільно з науковцями розробили нову науково обґрунтовану, оптимальну структуру посівних площ. Тож для Запорізь-

кої області вона є така: озимі зернові — 55% (нижні 40%), ярові зернобобові — 5%, пар — 10% та 30% — технічні культури (соя, ріпак, гірчиця, соняшник)», — повідомили в прес-службі облдержадміністрації. Звісно, скромненьке слово «соняшник» у самому кінці переліку не гарантує, що він суттєво здасть свої позиції на запорізьких ланах. Адже буде добре, коли «золота квітка» займе хоча б не більше тих 30% площ, виділених під технічні культури. Бо за нормативу в 15% посівів соняшнику минулого року в області вийшли за всі 40%. Щоправда, з цього приводу гвалту ніхто не чинив — адже господарства буквально рятували свою економіку тим, чим могли. А саме — соняшником, пересіваючи ним втрачені від погодних катаклізмів площі озимих.

Весняна посівна кампанія в області оцінюється у 1,5 мільярда гривень. Однак станом на початок березня агровиробники залучили лише 76 мільйонів кредитних коштів. Схоже, банкіри передали кути меду із відсотками на свої позички.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запорізька область.
Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Врожай втратили — «жнивуюємо» в судах

СИТУАЦІЯ

Чимало керівників сільськогосподарських підприємств та фермерів Херсонщини роздратовані й спантеличені. Замість того, щоби займатися підготовкою та веденням посівних робіт у час, коли день рік годує, вони саме зараз змушені «вибивати» зі страхових фірм компенсацію ще за договорами про страхування минулорічного врожаю, загинлого від посухи.

Загалом страховики начебто платити і не відмовляються, переказуючи клієнтам гроші протягом тридцяти робочих днів з моменту подачі пакета документів настання страхового випадку, як це й передбачають стандартні угоди. Але при визначенні, скільки саме треба заплатити, дехто вдається до «маленьких хитрощів», зменшуючи відшкодування на суму податку на додану вартість, яку товаровиробники сплачували, купуючи паливе, гербіциди, добрива для потреб посівної кампанії. Втрачаючи через це десятки, а нерідко й сотні тисяч гривень, частина хліборобів навіть не намагається добитися справедливості — мовляв, добре, що хоч якісь гроші отримали. А от юридично «підковані» споживачі послуг не бояться вступати з страховиками у правові «війни». І хоча вони розтягуються надовго, справедливі та збільшення виплат найчастіше їм усе ж вдається домогтися.

Приміром, одне з херсонських сільгоспідприємств засіяло

озимим ріпаком 450,8 гектара землі біля села Нововоскресенського Нововоронцовського району області і ще в грудні 2011 року застрахувало майбутній врожай у місцевій філії великої страхової компанії. Та, коли через посуху врожай майже повністю загинув, компанія сплатила орендарям лану 439,9 тисячі гривень — на 151,05 тисячі гривень менше, ніж сподівалися отримати виробники. Вони звернулися до Господарського суду Херсонщини з позовом на страховика та компанію, яка виступала поручителем при укладанні договору.

У ході судового засідання представники компанії посилалися на частину 17 статті 9 Закону України «Про страхування». Ця стаття обмежує суму страхового відшкодування сумою прямих збитків, якими страховики вважали тільки витрати на посів та вирощування знижених посухою озимих. А виплати ПДВ вони визначали як побічні витрати. Проте суд зайняв цілком протилежну позицію,

нагадавши відповідачеві про існування статті 198 Податкового кодексу України. Вона обумовлює, що суми податку на додану вартість, сплачені в процесі виготовлення товарів (надання послуг), до податкового кредиту не належать. А отже, сплачений ПДВ автоматично збільшує вартість товарів та послуг і є невід'ємною частиною прямих витрат виробника.

З'ясувавши обставини конфлікту, Господарський суд Херсонщини однозначно став на бік землеробів. І ухвалив задовольнити їхні вимоги в повному обсязі, зобов'язавши страхову компанію та підприємство-поручитель за угодою солідарно виплатити позивачеві належні 151,05 тисячі гривень. Споживачам страхових послуг варто було б взяти цю аргументацію до уваги і не боятися боронити свої права у судах. Адже трюк із зменшенням суми відшкодування на суму ПДВ є досить розповсюдженим для українських страхових компаній, і не тільки в агробізнесі. Втім, багато кому з підприємців це вже відомо: в тому ж Господарському суді Херсонської області розглядається кілька подібних справ, і, напевно, в інших регіонах їх також вистає.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсонська область.

Може, досить займатися здирництвом?!

ІЗ ЛИСТА

Шановна Галина Квітка! Пишу, ознайомившись в «Голосі України» зі статткою «Кадастровий переїд» (№4 від 9.01.2013), що потрапила мені в руки. Річ у тому, що я один із тих, хто, як ви висловилися у цій публікації, «поспішив — людей насмішив».

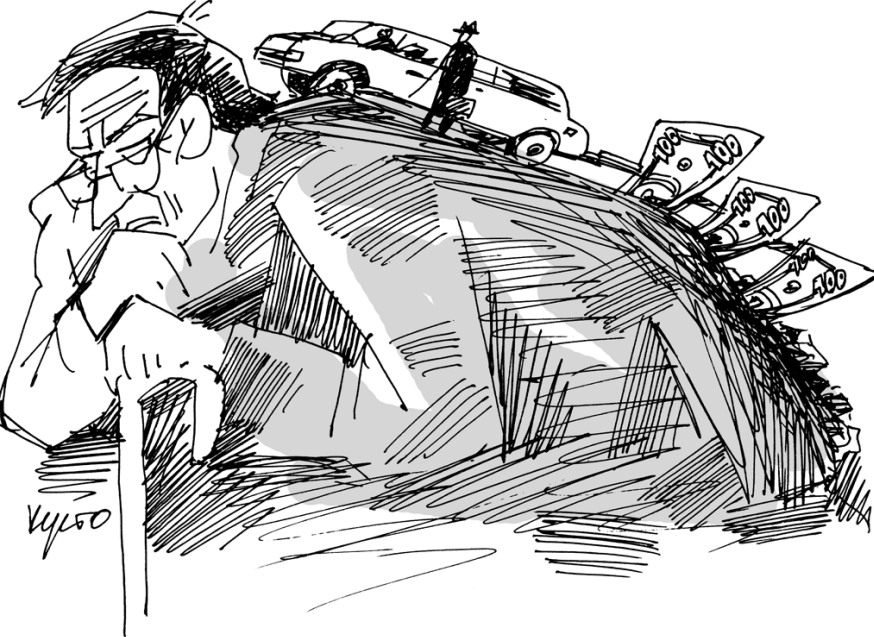
У 1997 році, піддавшись на умовляння дружини, погодився на пропозицію голови нашого садового товариства приватизувати ділянку. Ця пані складала список з десятка таких самих «лопухів», як я, взявши за цю послугу близько 300 гривень, поїхала до Балаклавської райадміністрації. З ким вона там і як спілкувалася, але невдовзі вручила мені «Державний акт на право приватної власності на землю». (Ті, хто займався приватизацією через 10 років, ходили по інстанціях роками).

Одержавши папір зі справжніми підписами й печатками, я навіть не спромігся як слід його вивчити й сунув у шухляду стола, не усвідомлюючи, наскільки цей папір — серйозний документ.

На той час я трудився на ділянці вже два десятки років, одержавши її від держави у довічне користування, і припустити не міг, що можуть виникнути якісь проблеми.

Десь роки три—чотири тому до мого слуху докотилися слова «кадастровий номер», але припустити, що це торкнеться і мене, не міг. Однак торкнулося. Наприкінці 2011 року почав я замислюватися над тим, що вже час підбити деякі підсумки життя, включаючи необхідність складання заповіту на сина щодо наявних соток землі. Довелось докладніше ознайомитися із чинним законодавством.

І ось тут з'ясувалося, що формений дурень — це я, бо кадастровий номер повинен бути на держакті на ділянку в обов'язковому порядку. Рік тому звернувся до ГУ Держкомзему в Севастополі із заявою про одержання кадастрового номера. Після ходіння по інстанціях, з'ясував два неприємні для себе моменти: ділянку, по суті, треба приватизувати заново, на це знадобиться близько 2500 гривень. Друга неприємність: у віданому мені в 1997 році держакті допущена помилка — по батькові замість «Юрійо-

вич» написано «Юр'євич», і помилку треба виправляти через суд. І поки не буде виправлення, кадастровим номером, як мені роз'яснили, займатися зарано.

Звернувся до знайомого юриста. Він сказав, що є наказ Держкомзему №325 від 2009 р., згідно з яким помилки виправляють із видачею нового держакта. Але з'ясувалося, що в райадміністрації цим тепер не займаються.

І, зізнатися, якимось прикро стало, що в

1997 році з мене гроші взяли, начебто і невеликі. Але я тоді ще працював інженером-конструктором і по півроку не одержував зарплати, а якщо й отримував, то найчастіше консервами, крупою або ще чимось на кшталт цього, з 1998 року — на пенсії.

Нині, як то кажуть у відомому фільмі, «клієнт дозрів». Вирішили ми із дружиною скинутися зі своїх пенсій, щоб довести справу з ділянкою до логічного завершення. Пішов до ГУ Держкомзему, але

там усі в ступорі. Через чергові новації в земельному законодавстві чекають на якісь роз'яснення, чи що, і нікого не приймають. Ось уже місяць ходжу туди періодично — безрезультатно.

А тепер уявіть собі, скільки там буде народу, коли почнуть працювати, якщо врахувати, що й до цього до потрібних віконців народ вистоював годинами.

Станіслав ГАЛЬЧИНСЬКИЙ.
Севастополь.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Послати б міністра на базар

У Мінагропроді знову намалювали, як ми всі (завдяки, звісно, аграрному міністерству) добре живемо. Тамтешній міністр М. Присяжнюк заявив про зниження цін порівняно з минулим роком на овочі в середньому на 21,1 відсотка. Зокрема, він обрадував громадськість здешевленням цибулі, тепличних томатів і картоплі. Похвально, звичайно, що чиновники такого рівня не забувають про пересічних громадян, опікуються їхнім добробутом. Тільки вже не перший рік хочеться запитати: «Де наш міністр вічно відкопує ці, м'яко кажучи, суперечливі дані, в яких експертів і на яких базарах?» Із цього приводу обурюються не тільки я. Фахівці «АПК-Інформ: овочі та фрукти» на пальцях спробували пояснити керівникові сільськогосподарського відомства, що він глибоко помиляється не тільки з приводу картоплі та помідорів.

В аналітиків, які щодня моніторять цей ринок, інші розклади. Вони стверджують, що сьогодні середня оптова ціна на овочі борщового набору в Україні вища за торішню на 22,7%, на тепличну городину — на 34,8%, а на картоплю — на 33,3%. Отже, те, що, на думку міністра, подешевшало на 21,1%, насправді подорожчало на 32,6% (з урахуванням обсягів ринку кожного із продуктів).

Так, у Мінагропроді стверджують, що в середньому цибуля за рік подешевшала на 15,6% (до 1,84 грн./кг). Водночас в «АПК-Інформ: овочі та фрукти» зазначають протилежне. Насправді оптова ціна на цибулю на 40% вища, ніж минулого року. Причина в тому, що торік надлишок цибулі був практично в усьому світі. А цього року Україна експортує її до багатьох країн. Тож у 2012-му кілограм цибулі в опті рідко коштував дорожче за 70—80 копійок. Тобто, не зрозуміло, як ціна в 1,84 грн. може бути на 15,6% нижча, ніж торік.

«Хоча, звісно, якщо припустити, що роздрібну ціну торік виміряли за Бессарабським ринком, де товар часто-густо продається в рази дорожче, ніж в інших роздрібних точках, а цього року — за найдешевшою крамницею, то таке теоретично можливо. Але це вже називається «маніпуляція», причому неприхована, а не моніторинг ринку», — вважають аналітики «АПК-Інформ: овочі та фрукти».

Те саме й з тепличними томатами, які, на думку Мінагропроду подешевшали на 13,3% (до 16,79 грн./кг). За даними експертів ринку, нинішня середня оптова ціна на них рівно на 40% вища, ніж торік.

З картоплею у міністерстві, де стверджують, що ціна на неї впала «на 8,5%, до 1,82 грн./кг», теж не склалося. Напевне на Хрещатику, 24 забули про торішній низький попит, коли аграрники виростили рекордні обсяги, і їм важко було продати оптом бульбюплоди навіть по 90 копійок за кіло. А сьогодні середня оптова ціна на картоплю вища на 33,3%.

Усе б нічого. Нехай би міністр казав, що йому заманеться, і рапортував би, скільки завгодно, про здешевлення, якби не одне «але». В усьому цивілізованому світі агарний ринок користується перевіреними даними. Адже саме ними багато в чому керуються, коли вирішується питання, які культури вигідно буде вирощувати. Тож тамтешні міністри ставляться до такої інформації з повагою, а не «бовкають» абощо. Що б сказали аграрному міністрові десь у Франції або Нідерландах, якби той оприлюднив те, що пише наш у своїй авторській статті для агентства УНІАН (<http://www.unian.ua/news/556303-na-shlyahu-do-vrojayu-2013-derjava-na-botsi-agrarijiv.html>). Цитую дослівно: «За попередніми оцінками регіонів, у 2013 році планується внести понад 90 кг діючих речовин на гектар. Так, найбільше планують внести добрив на один гектар аграрії Тернопільщини — 76 кілограмів, Івано-Франківщини — 74 кілограма та Житомирщини — 62 кілограма». Цікаво, звідки візьметься понад 90 кг діючої речовини на гектар по Україні, коли найбільше планують внести на Тернопільщині — по 76 кг?

Але повернімося до наших помідорів і картоплі. «Шкода, що Міністерство аграрної політики й продовольства України такими заявами дезорієнтує ринок, фактично перетворюючись на Міністерство Політики, але аж ніяк не аграрної», — зазначає «АПК-Інформ: овочі та фрукти».

Приєднується.
Галина КВІТКА.

На Дніпропетровщині реалізовано 119 проектів з підвищення енергоефективності багатоквартирних будинків. Для модернізації систем опалення, встановлення теплових лічильників, сучасних вікон і дверей з обласного бюджету виділено 5 мільйонів гривень, *повідомляє наш власкор Володимир Рибальченко*

Дрова для вогнища культури

Мешканці Костянтинівки хочуть бути в курсі нових технологій та просять більше писати про позитив

АКЦІЯ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Уявлення про професію бібліотекаря як легку і спокійну — застаріли. Це стало очевидно після поїздки до Костянтинівки, де ми презентували новий спільний проект газети «Голос України» та програми «Бібліоміст» («Глобальні бібліотеки — Україна») «Інформація з необмеженим доступом». У рамках програми щомісяця відбуватимуться зустрічі в книгозбірнях Донецької області. Перша така акція пройшла у Костянтинівській центральній міській публічній бібліотеці імені Максима Горького.

Бібліотека потрібна ще... до народження

У день нашого приїзду тут проходили тренінги із комп'ютерної грамотності для пенсіонерів та людей з обмеженими можливостями. Завдяки таким курсам нові технології відкриваються раніше неохопленим ними верствам населення. А тим часом у читальній залі зібралися ті, хто вже оцінив переваги сучасної бібліотеки. Користувачі ділилися історіями і досвідом.

Ірина Судейко, акушерка жіночої консультації:

«У нас на роботі запровадили електронний облік — тепер дані на всіх пацієнток заносяться до комп'ютера: від планування вагітності до пологів. Ми мусили навчитися користуватися цією технікою. У грудні минулого року весь персонал лікарні відвідував комп'ютерні курси в бібліотеці. Співробітники тут дуже доброзичливі і чуйні. Допомогли освоїти програми, навчили будувати графіки, таблиці, працювати з текстом. Саме завдяки курсам багато співробітників жіночої консультації змогли продовжити роботу».

Ірина Рябенко, директор територіального центру соціального обслуговування:

«Наш центр обслуговує літніх громадян, серед послуг є й «Університет третього віку». Адже чимало людей хоч і на пенсії, але сповнені сил, оптимізму і здоров'я. Їх цікавлять і нові технології. На жаль, матеріальна база центру дуже слабка. А бібліотека надала таку можливість. У першій групі «учнів» було лише 13 душ, і набирали ми її досить довго. Зараз кількість бажаних росте в геометричній прогресії, вже навіть черга є. Літні люди зрозуміли, наскільки це зручно — комп'ютер та Інтернет. А один із головних стимулів — можливість спілкуватися з дітьми та іншими родичами, які мешкають за кордоном».

Геннадій Гончаров, пенсіонер:

«У житті мені довелося багато вчитися, і опорою в цій справі була на-

ДОВІДКА

Протягом 2012 року під час роботи громадської приймальні в бібліотеці надані роз'яснення 34 мешканцям міста. У режимі он-лайн до приймальні звернулися 40 осіб, і цікавість до цієї форми консультацій зростає.

ша бібліотека. Раптом я дізнаюся, що тут відкривають комп'ютерні курси — а без цього тепер не можна жити. Я з охотою пішов на них і вважаю: то гарна річ! Зараз уже організовують навчання і при інших бібліотеках, що далеко від центру. Варто сказати добре слово і про керівництво міста, яке зуміло створити взаємодію».

Галина Грінченко, товариство інвалідів «Друг»:

«Несподіванкою було, коли до нашого товариства завітали бібліотекарі з книжками. І шосередини відвідують нас, приносять нові видання. Для людей із обмеженими можливостями це дуже важливо. А віднедавна бібліотека стала ще доступнішою: з'явився зручний пандус для заїзду до приміщення. Ми задоволені».

Про що питають у юристів

Інна Олейнікова, начальник Костянтинівського міськрайонного управління юстиції:

«У 2010-му на базі бібліотеки ми створили громадську приймальню, що надає безплатну первинну допомогу із правових питань. Тут можна отримати консультацію, поради щодо складання заяв, скарг чи інших документів (окрім документів процесуального характеру), у забезпеченні доступу громадян до вторинної правової допомоги. Бачимо, як постійно зростає кількість людей, що звертаються до такої громадської приймальні. А в листопаді минулого року спільними зусиллями нам вдалося створити онлайн-консультацію. До такого спілкування через програму «Скайп» приєдналися бібліотеки-філії у мікрорайоні Червоний Жовтень та правобережній частині міста. Це дало змогу людям з віддалених районів отримати відповіді фахівців на свої запитання. Адже не всім зручно діставатися до управління, особливо взимку».

Про що питають у юристів мешканці міста?

— *Як оплачується робота в нічний час?*

— *Які наслідки ухиляння від медичного огляду?*

— *Чи має право хворати на стягнення вит-*

рат на лікування із повнолітньої дитини?

— *Якщо є кілька спадкоємців, то як видається свідоцтво про право на спадщину?*

— *Як виплачується одноразова допомога ветеранам війни?*

— *Як підтвердити трудовий стаж?*

— *Чи каратимуть неповнолітніх за куріння у громадських місцях?*

Директор бібліотеки Тетяна Оратовська розповіла, що інтернет-центр тут було відкрито в 2002-му. «Тоді для Костянтинівки це була велика дивина. Відтоді ми навчили користуватися Інтернетом понад 10 тисяч душ. Зокрема — завдяки програмі «Бібліоміст», що працює в нашій країні вже більш як чотири роки. За цей час

та резонансні публікації. А наші читачі поділилися пропозиціями, які допоможуть зробити видання актуальнішим і ближчим до передплатників.

Серед найактивніших читачів — члени літературного об'єднання «Содружество» на чолі з викладачем філософії поетом Світланою Турчиною. За тридцять літ на цій посаді вона виховала кілька поколінь літераторів і журналістів. А в газеті звертає увагу насамперед на проблеми моралі та духовності. «Бібліотека багата, але, на жаль, її багатство — це лише старий літературний фонд. Хочеться крикнути на всю Україну: не можна тримати країну на голодному пайку, коли йдеться про

Власний кореспондент газети по Донецькій області Ліна Куш (ліворуч) вручає Тетяні Оратовській календар і видання «Голосу України».

реалізували власний проект «Бібліотека і місцева громада», у розвитку якого активну участь брала міськрада на чолі із міським головою Сергієм Давидовим. А торік презентували цей проект на Всеукраїнському ярмарку бібліотечних інновацій», — розповіла директор закладу.

Костянтинівка — місто особливе. У 1990-х роках тут закрилися два десятки колись потужних металургійних та хімічних підприємств, тисячі людей залишилися без роботи. Але відсутність підтримки з боку ключових підприємств розбудила ініціативу низу. Завдяки таким ентузіастам, як Тетяна Оратовська, як заступник міського голови Світлана Астахова, котра є куратором сфери культури в місті, вдалося згуртувати навколо бібліотеки небайдужих і активних громадян.

«Газета відгукується на проблеми і об'єктивно їх висвітлює»

При зустрічі з мешканцями Костянтинівки представники «Голосу України» розповіли про теми, які порушує газета, про постійні рубрики

культури!» — так емоційно й образно висловила керівник об'єднання.

«Є люди, які взагалі не розрізняють добро і зло. Треба говорити про це. Справжній біль не кричить, він говорить тихим голосом. І важливо почути цей сигнал. Крім того, вважаю, якщо літературний куточок з'явиться в «Голосі України», — це буде виграно», — переконана літератор.

Голова громадської ради при Костянтинівській міськраді, голова профспілкової організації казенного науково-виробничого підприємства «Кварсит» Галина Голуб розповіла, що громадський орган у місті виявляє активність і часто займає принципову позицію щодо питань, які хвилюють громадян. Наша читачка хотіла б побачити в «Голосі України» розповідь про діяльність таких дорадчих органів. «Як голова ради я виступаю на сесіях, засіданнях виконкому. Так, рішення приймають депутати, але вислухати нас зобов'язані. Крім того, у нас дуже сильні ветеранські організації, і їхня діяльність також заслуговує на увагу. Нехай паростки добрих справ, які ми робимо, проростають». Галина Голуб пригадала, як «Голос

до громадської діяльності, пробудить ініціативу.

Юрій Разумний, секретар Костянтинівської міської ради, звернув увагу на проблеми і практику місцевого самоврядування. «Зараз багато пишуть про стан автошляхів. Але ж хіба міські голови спеціально не ремонтують дороги? А ніхто не розповідає, що на рік у нас на ремонт доріг виділяється 800 тисяч гривень, тоді як треба щонайменше 30 мільйонів. Як розтягнути кошти, передбачені в бюджеті? Та хоч мільйон разів оштрафуйте керівників комунальних підприємств за поганий стан шляхів, грошей від цього не додасться. Треба роз'яснювати людям, як формуються бюджети різних рівнів. Щодо міської бібліотеки, — вони дуже ініціативні, і ми завжди готові підтримати таких людей».

Торік книгозбірня стала переможцем у конкурсних проектах місцевого розвитку, що його провела облрада: виграла гроші на ремонт приміщення. Але через проблеми із казначейством, яке не пропускало платежі кілька місяців, роботи так і не розпочали. На початку року документи стали оформлювати знову. У міськраді запевняють, що гроші

2013-го таки будуть виділені. А значить — у мешканців з'явиться більше можливостей для спілкування та духовного розвитку. «Голос України» обіцяє стежити за перебігом ремонту та повідомити читачам про те, як дотримала своїх обіцянок влада.

За малюками наглядає... «бібліоняня»

Наскільки культурний осередок може змінити життя мешканців віддаленого селища, ми побачили на прикладі бібліотеки-філії № 3 для дітей «Юний читач». Восьмиласниці Марина Мальцева прийшла, щоб знайти в Інтернеті інформацію із теми «Природні явища». Зокрема, школярку зацікавили метеорити — віднедавна вони привертають увагу і юних, і дорослих. Поруч за комп'ютером — десятирічний Данило: буває тут кілька разів на тиждень, щоб пограти в ігри та поспілкуватися із друзями в соціальних мережах. Зазвичай біля комп'ютера збираються по двоє-троє дітлахів: популярність нових технологій надзвичайно велика. А вранці перед входом можна бачити учнів, котрі використовують бездротовий інтернет-зв'язок, який надає бібліотека, щоб повторити вірш перед уроком.

«Мешканці селища Червоний Жовтень чого лиш не шукають у мережі: плетіння, городництво, виготовлення ляльок, — перераховує директор філії Надія Піхлецька. — Є ті, хто опановує з нашою допомогою технологію оригамі. 82-літня читачка попросила знайти нові схеми для вишивки. А одна молода мама через Інтернет у книгозбірні замовила для малюка пелюшки та одяг. Це дешевше, ніж у магазині чи на ринку».

Одна із незвичайних послуг для громадян — «бібліоняня». Мами можуть привести малюків і залишити в бібліотеці на годину-півтори, доки сходить на ринок чи в торговельний центр. Послуга абсолютно безплатна і дуже затребувана!

Ось такими новими темами і знайомствами поповнилися записники журналістів під час зустрічей у Костянтинівці. За підсумками спільної акції вирішено на базі міської публічної бібліотеки відкрити громадську приймальню газети «Голос України». Мешканці міста й району можуть надсилати до неї відгуки, запитання і пропозиції за адресою: 85113, м. Костянтинівка Донецької області, бульвар Космонавтів, 11. Електронна пошта: konstlib@ukr.net.

Ліна КУШ,
Марина СОКОЛЕНКО.
Костянтинівка
Донецької області.
Фото Олега ТОЛСТОВА.

Митрополит підтримав сімейну реформу

Вісім представників дитячих будинків сімейного типу із Дніпропетровської області одержали в столиці сертифікати на купівлю необхідної побутової техніки від Предстоятеля Української православної церкви митрополита Володимира. А в цей час удома їх чекали понад вісімдесяти дітей: у кого сім, а в кого — дванадцять.

Як повідомили в Дніпропетровській єпархії УПЦ, майже всі ці родини живуть у сільській місцевості, у кожній — свій будинок, господарство. Батьки намагаються дати дітям ту любов, якої вони були позбавлені.

Не зайві в такій великій родині й побутові вигоди. Родинам були вручені сертифікати на купівлю побутової техніки. Гроші перерахують в Дніпропетровськ на рахунок благодійної організації «Сяйво веселки», а все необхідне придбають на місці. «Родини самі виберуть те, що їм потрібно, — повідомив глава організації священник Андрій Пінчук. — А сертифікати їм буде приємно повісити на видне місце — на пам'ять про зустріч із Блаженнішим Митрополитом Володимиром».

Молодіжний відділ церкви давно співпра-

цює із цим дніпропетровським священником. «Коли ми дізналися про потреби людей, які несуть подвиг виховання чужих дітей, як своїх рідних, ми постаралися організувати допомогу цим родинам, — зазначив глава Синодального відділу УПЦ у справах молоді єпископ Обухівський Іона. — На нашу ініціативу відгукнувся Блаженніший Митрополит Володимир, який і вручив батькам-вихователям сертифікати на придбання необхідної їм побутової техніки».

Сьогодні на Дніпропетровщині налічується понад 70 дитячих бу-

Представники дитячих будинків сімейного типу Дніпропетровщини одержали сертифікати від митрополита Володимира.

динків сімейного типу, в яких виховуються в середньому по десять дітей. За кількістю таких установ регіон посідає перше місце в Україні.

«Сьогодні я особливо відчула, що наша справа потребує великої відповідальності, — ділиться враженнями Олена Черевко, яка зі своєю великою родиною проживає в селі Маломихайлівка Криничанського району. — Особисто я потребую того, щоб віддавати те, що маю, дітям, адже вони, справді, потребують нашої любові та турботи. А сьогодні ми одержали сертифікат на електром'ясорубку, тепер будемо частіше готувати улюблену страву — пельмені».

Священник Андрій Пінчук, який також є керівником єпархіаль-

ного відділу у справах родини, сам виховує дванадцять прийомних дітей непростого підліткового віку. Керованим організацією «Сяйво веселки» являє собою асоціацію дитячих будинків сімейного типу. Свое покликання тут бачать у допомозі насамперед тим, кому випав складний життєвий шлях: сиротам, тяжкохворим.

«Допомагаємо вихованцям дитячих будинків і інтернатів знайти родину та люблячих батьків. Наша місія полягає в тому, щоб не було дітей нещасливих, — вважає Андрій Пінчук. — Дитина може бути щасливою тільки в родині, отже, наше завдання — допомогти дитині знайти її, і надалі допомагати цій новій родині долати труднощі».

«Сяйво веселки» намагається підтримати таких батьків у всьому, допомагаємо родинам у процесі соціалізації дітей, у вирішенні побутових, психологічних і юридичних питань. Проводяться батьківські зустрічі, клуби, спільні поїздки на море. «І виявлену увагу їх сімейному проекту в організації сприймають як визнання церковною важливості цієї реформи, яку нині проводить держава — спрямованої на створення системи, за якої всі діти виховуватимуться в родинах», — наголосили в Дніпропетровській єпархії УПЦ.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.
Фото <http://eparhia.dp.ua>.

ДОСЛІВНО

«Дитячий будинок у мене вже шість років, а дітей у нас зараз десять. Серед них четверо старшого віку 14—16 років, троє по 10 років, двоє 8—9 і донька 6 років, а ще двоє зовсім дорослих, які тепер живуть окремо від нас, — розповіла мама-вихователька дитячого будинку сімейного типу з міста Верхньодніпровська Любов Шевченко. — Сьогодні нам вручили сертифікат на новий ноутбук, за яким займатимуться старші, а маленькі поки що потренуються на старенькому комп'ютері, який у нас був».

У вуз стартуємо з дитсадка

Такою була квінтесенція науково-практичного семінару «Наступність і перспективи розвитку освіти на території Фороської селищної ради (дитячий садок—школа—університет)». Несерйозна й, безсумнівно, локальна на погляд стороннього й не утаємниченого в нові ідеї в галузі освіти спостерігача постановка питання збирала кілька десятків людей зайнятих і поважних, хоча б уже зважаючи на посади: директорів шкіл Великої Ялти, представників установ профтехосвіти з Севастополя, наукових співробітників з кількох українських вузів, високого рангу керівників з держустанов та органів місцевого самоврядування й навіть... священнослужителів.

Другим аргументом, що похитнув перше журналістське враження від теми зборів, став виступ настоятеля Фороського храму Воскресіння Христового отця Євгенія, який запропонував розширити тему семінару обговоренням місця й ролі, а також практичної участі церкви у вихованні й освіті дітей та молоді.

Фороський селищний голова Анатолій Биков (до слова — співголова програмного комітету, що організував семінар) зізнався учасникам заходу, що свого часу активно лобіював створення на підвідомчій йому те-

риторії нового закладу — Кримського навчально-консультаційного центру Тернопільського національного економічного університету (КНКЦ ТНЕУ). Робив це з практичним прицілом: бачив перспективу розвитку громади й у домовленості з вузом про щорічне навчання за бюджетний рахунок десяти випускників місцевої школи. Старання Анатолія Миколайовича, як виявилося, мали ще один, прикладний для нього, як для керівника, результат: 80% нинішніх депутатів селищної ради — з вузівськими дипломами, і пе-

реважно це — випускники ТНЕУ.

Кандидат економічних наук, доцент, директор Кримського навчально-консультаційного центру Тернопільського національного економічного університету (ТНЕУ) Мар'ян Тріпак (на знімку в центрі) запропонував розширити практичну користь селищної громади

ЦИТАТА

«Без відповідної стратегії в сфері освіти... будуть безрезультатними зусилля, спрямовані на забезпечення й підтримку конкурентності в освоєнні передових технологій» (з доповіді ЮНЕСКО «Про стан справ у світовій освіті». 1991 рік)

й за географією, і за рівнем: «З нашим вузом дітям і Фороса, і всіх населених пунктів Великої Ялти, і Севастополя стає доступнішою не тільки освітня перспектива, а й наукова. Точнісінько так само розширюється фронт застосування

знань у ялтинських і севастопольських вчених».

Розповідь Ірини Хоружої, директора Фороського навчально-виховного комплексу (НВК), про більш як десятилітній досвід тристороннього (НВК—селищна школа—місцева рада) співробітництва дуже зацікавила присутніх на семінарі: чимало директорів шкіл заявили, що, мабуть, погодилися б попрацювати в галузі освіти в приморському селищі. Дехто з присутніх на семінарі навіть записав три

формування про правила прийому до вузу, демонстрація фільмів про діяльність вузу.

Значна частина із запропонованого вже тією чи іншою мірою проходить перевірку на практиці. За словами Людмили Олешко, заступника директора з навчально-виробничої роботи Севастопольського вищого професійного училища засобів зв'язку та інформаційних технологій, на рівні перших керівників узгоджуються умови договору з КНКЦ, за яким з нового навчального року у фороський вуз випускники училища вступатимуть на другий або третій курс.

З погляду наукової статистики до розгляду теми семінару підійшла начальник ялтинського міського відділу статистики Ольга Фадєєва (до слова, випускниця й нинішня студентка КНКЦ — у її активі буде третій вузівський диплом). Офіційні статдані дали їй змогу стверджувати, що найбільший попит на зареєстрованому ринку праці — на професіоналів, тобто тих, у кого в дипломі кваліфікація вказана як «фахівець» або «магістр».

Кадровий голод відчують сфери держуправління, охорони здоров'я, надання соціальної допомоги. І для молоді, і для вузу актуаль-

ФАКТ

У 80 % депутатів Фороської селищної ради — вузівські дипломи

можна звести в три формули: особисті контакти шкільних і вузівських педагогів для обміну професійним досвідом; організація на базі КНКЦ роботи факультативів і гуртків, проведення олімпіад, семінарів, конкурсів, науково-практичних конференцій за участю шкільних вчителів і викладачів вузів, а також учнів і студентів; профорієнтація школярів шляхом пропаганди професій, ін-

ною має бути інформація про те, що практично половина кримчан — 57 % — у віці від 15 до 34 років знайшли собі роботу, тобто зайняті офіційно. Якщо взяти до уваги зазначене вище, то чи не в цій інформації можна й потрібно шукати точки й навіть площини перетину інтересів кримської молоді й фороського вузу?

Микола МАГДИЧ.
Севастополь — Форос.
Фото автора.

Зліва направо: Ірина Хоружа, Мар'ян Тріпак і доктор державного управління, професор кафедри державного управління Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (ІФНТУНГ) Тетяна Бутирська під час семінару шукали шляхи й методи впровадження теоретичних розробок у практику освітніх закладів.

...з'являться знаки на честь Героїв Радянського Союзу

Виконком Вінницької міськради своїм рішенням надав дозвіл на встановлення меморіальних знаків на честь Героїв Радянського Союзу — Федора Бруя та Миколи Сищикова. Пам'ятні дошки з'являться на фасадах будинків, де проживали визволителі міста над Бугом. Рішення прийнято на підставі розпорядження міського голови Володимира Гройсмана «Про підготовку та відзначення 70-ї річниці визволення Вінниці і України від німецько-фашистських загарбників».

Відомий вінницький скульптор Анатолій Бурдейний вже розпочав роботу над горельєфом першого післявоєнного коменданта Вінниці підполковника Федора Бруя. На меморіальній дошці буде також зображено фрагмент водонапірної башти. У той час це була найвища точка у місті. Саме на ній 20 березня 1944 року встановили червоний прапор на знак визволення Вінниці від фашистів.

— Мені вдалося віднайти фотографію, зроблену саме того дня, — каже скульптор. — На ній видно прапор над баштою, частину приміщення готелю «Савой», дітей, які радіють перемозі. Цей знімок допоможе передати обстановку історичної для міста події. Урочисте відкриття меморіальної дошки Федору Брую відбудеться під час святкування Дня Перемоги — 9 травня нинішнього року. Пам'ять про генерал-майора авіації, командира екіпажу бомбардувальників, Почесного громадянина Вінниці Миколи Сищикова планують вшанувати восени, коли відзначатимуть чергову річницю визволення України від фашистів.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

...у службі зайнятості готують каменотесів

Робітників рідкісних професій із числа безробітних — каменотесів, розпильовачів каменю, шліфувальників-полірувальників виробів із каменю, машиністів каменерізальних машин — почали готувати у Рівненському центрі професійно-технічної освіти державної служби зайнятості.

Ці професії дуже потрібні у Костопільському районі, де активно розробляються поклади базальту. Під час навчання слухачі не лише засвоюють теоретичний матеріал, а й активно знайомляться із сучасним каменеобробним виробництвом — таким, як у ТОВ «Сіменс-габро», що оснащено сучасною каменерізальною та шліфувальною технікою.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

...четверо подолян задекларували мільйонні доходи

Три з них прозвітували про продаж нерухомого майна, один — про отримання прибутків від інвестиційної діяльності. У решти мешканців Хмельницької області, які повідомили податківців про свої статки, доходи скромніші — на три тисячі краян припадо 94 мільйони гривень доходів. Найактивніше звітують ті, хто в минулому році отримував спадщину, — їх близько тисячі. Понад чотириста чоловік повідомили про реалізацію рухомого майна, їхні доходи становили понад 26 мільйонів гривень. Ще дві з половиною сотні подолян, які торік надавали в оренду нерухомість, задекларували 800 тисяч гривень.

Вл. інф.

Спецмито на автоімпорт

Держава підтримує власного виробника

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«У всіх країнах, особливо в період кризи, держава насамперед підтримує вітчизняного товаровиробника й думає про те, як зберегти робочі місця для своїх власних громадян. А купуючи імпортний автомобіль, ми передусім вкладаємо гроші в розвиток інших країн, а не своєї власної. Звичайно, цей захід вимушений і тимчасовий. І тільки-но ситуація поліпшиться, безумовно, його буде скасовано», — повідомив Микола Янович.

За словами пана Азарова, імпортери повинні подумати про те, щоб максимально здешевити витрати й не збільшувати вартість імпортних автомобілів. «Ми також розуміємо, що в цій галузі теж є робочі місця, також працюють люди, і тому ми б не хотіли завдавати збитків цій важливій і потрібній справі, тому що ми чудово розуміємо, що вітчизняний автовиробник не може сьогодні повністю задовольнити потреби наших людей в автотранспорті».

Прохання скасувати

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— Думаю, що китайський і корейський автопром будуть вдячні за це рішення нашому Мінекономіки. Бо складання китайських і корейських автомобілів в Україні поліпшиться, — прокоментував наслідки цього рішення Олег Назаренко, генеральний директор Всеукраїнської асоціації автомобільних імпортерів і дилерів.

— Ми сподіваємося все-таки вийти на діалог з урядом і скасувати це рішення. Не допустити підвищення цін на автомобілі, які мають попиту у нашого споживача. А якщо ні, то люди готові йти на автомобільний Майдан, — зазначив Олег Назаренко.

І хоча спецмито може «запрацювати» через місяць, з 13 квітня, кажуть, певний ажіотаж в автосалонах, які торгують машинами, що попадають під нього, уже спостерігається. Ходять чутки, що самі автоімпортери були

причетні до цього рішення Мінекономіки, щоб активізувати продаж. Однак Олег Назаренко категорично спростував це припущення.

Лобісти такого рішення стверджують, що це, нібито, робиться для того, щоб підтримати вітчизняного виробника.

Постає правомірне запитання: чому рішення було прийнято майже рік тому, а згадали про нього тільки сьогодні?

Економісти стверджують: перш ніж запроваджувати такий захід, треба прорахувати наслідки. Такі дії носять екстремальний характер, щоб урятувати, скажімо, автопром у режимі «онлайн». За рік ситуація змінилася. Вперше в січні поточного року зафіксовано, згідно з офіційною статистикою, позитивне сальдо держбюджету (експорт більший, ніж імпорт).

**Вл. інф.
Мал. Олексія
КУСТОВСЬКОГО.**

Як убезпечити громадян від несправедливої ціни

Заява Асоціації автовиробників України «Укравтопром» щодо застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну легковиків

Асоціація автовиробників позитивно сприймає введення нових умов роботи на автомобільному ринку. Вжиті заходи дають змогу на більшу потужність завантажити вітчизняні заводи й забезпечити громадян робочими місцями, що позитивно вплине на економічний стан регіонів і держави загалом.

Автовиробники з повагою ставляться до того рівня захисту, який запропонувала Міжвідомча комісія зі спеціальних заходів щодо імпорту в Україну легкових автомобілів. Україна відкрито й свідомо йшла до цього, і ми сподіваємося, що це перший крок до застосування системних заходів

щодо підвищення ефективності інвестицій у промислове виробництво.

Крім суто галузевої проблеми, цей захід допоможе вирішувати проблеми платіжного й зовнішньоторговельного балансу держави. Маючи за підсумками минулого року рекордний дефіцит у зовнішній торгівлі товарами — 15,8 млрд. доларів, імпорт автомобілів посідає третю позицію, після газу й нафти, у формуванні цього дефіциту. А це означає, що витрати на імпорт автомобілів посідають третю позицію у формуванні ризику девальвації національної валюти й зубожіння пересічного українця.

Український споживач опинився майже в повній залежності від іноземних постачальників, від ситуації на інших ринках, інших економік. Багато продукції, зокрема автомобілів, в Україну надходить не від виробника, а через численних посередників. Звідси не захищеність українців від несправедливої ціни. Уже минуло чотири роки, як ввізне мито на автомобілі зменшилося в 2,5 рази, а ціни на імпортні авто всі чотири роки тільки зростали. Це зростання у середньому становить 12 відсотків. У той час, як українські автовиробники знизили ціни майже на 15 відсот-

ків, без поліпшення умов оподаткування.

Розвиток виробництва на території України — це насамперед потужна гарантія для споживача від непередбачуваності цінової політики постачальників товару й зняття залежності від квот на обсяги поставок, які в багатьох випадках формують або дефіцит товару на ринку, або переважаність складу продавця.

Останні роки яскраво продемонстрували, що відсутність такої гарантії у вигляді власного виробництва призводить до спекулятивного зростання цін і черг за найпопулярнішими моделями.

Це справді ефективний захист...

Заява Запорізького автомобілебудівного заводу

Від імені багатотисячного колективу запорізьких автомобілебудівників висловлюю свою повагу й подяку Кабінету Міністрів України за підтрим-

ку галузі вітчизняного автомобілебудування.

Введення в дію рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі про застосування спеціаль-

го мита на імпорт легкових автомобілів вважаємо вкрай необхідним заходом, справді ефективним захистом інтересів вітчизняних товарови-

робників. Зазначений захід є дуже важливим для подальшого розвитку автопрому, тому що він дасть змогу завантажити потужності українських

заводів, які на сьогодні завантажено менш як на 20 відсотків, позитивно позначиться на економіці регіонів і держави в цілому. І стане стимулом для створення нових робочих місць, збільшення відрахувань у соціальні фонди й бюджету всіх рівнів.

Застосування спеціального мита на імпорт легкових автомобілів має стати першим кроком у комплексі заходів щодо підтримки автовиробництва, яке сьогодні перебуває в критичному стані. Сподіваємося, що автопрому буде надано статус пріоритетної галузі економіки України, а також введено й дійові заходи з утилізації, стимулювання виробництва й ринку, у тому числі пільги населенню з кредитування придбання автомобілів вітчизняного виробництва.

Заходи з підтримки автомобілебудування є дуже важливими для розвитку всієї економіки України, тому що галузь є системотворчою, і її розвиток впливає на розвиток багатьох інших галузей. Зокрема, це металургія,

хімічна промисловість, а також численні підприємства з виробництва матеріалів і автокомпонентів. Одне робоче місце в автомобілебудуванні створює майже 10 робочих місць у суміжних галузях, а це заробітна плата й підвищення відрахувань у бюджеті всіх рівнів.

Під час відвідування цехів автозаводу в Запоріжжі в березні 2012 року, виступаючи перед трудовим колективом, Президент України Віктор Янукович сказав, що головне завдання, яке він ставить перед усіма органами, — це підтримка реального сектору економіки. І сьогодні ми бачимо, що його слова не розходяться з ділом.

У зв'язку з цим ми щиро сподіваємося, що в цей складний для автомобілебудування період держава системно підійде до розв'язання нагальних проблем і зробить наступні заходи з підтримки галузі.

**З повагою голова правління
Микола ЄВДОКИМЕНКО.**

**Фото Анастасії
СИРОТКІНОЇ
(з архіву «Голосу
України»).**

Що має визначати роботу сучасного музею?

ПІЛ СТОЛІТЬ ЧИ ФЕЄРВЕРК-ШОУ

Коли говориш з музейниками, перше, про що згадують, — дуже скромне фінансування. Мимоволі думаєш: якщо грошей з кожним роком дедалі менше, а життя — дедалі важче, дивися, музеї скоро просто зникнуть із нашого культурного життя. Але Хмельницьке обласне управління статистики свідчить: за минулих 16 літ кількість музеїв в області зросла з 4 до 24, а чисельність відвідувачів — із 151 тисячі на рік до 430 тисяч. Бувало, що ця цифра перевищувала й за мільйон.

У виставкових залах грають артисти

Якщо вірити цим цифрам, кожен третій житель краю раз на рік навідується до музею. Коли ж відкинути малят та людей старшого віку, то вийде, що кожен побував там протягом року хоч б раз. Якби так і було, музейне життя вирувало б, а продані квитки забезпечили б їм сите життя.

Але пригадайте, коли ви востаннє були в музеї? А якщо живете в містечку, де немає музею? А в селі? Та й чимало мешканців обласного центру, ще в шкільні роки побувавши у своєму краєзнавчому, більше туди не навідуються. І все це має свої наслідки — музей не може заробити на життя, розвиток наукової роботи, закупівлю експонатів. А старі експозиції здаються нецікавими. Так фінансово-культурно-освітнє коло замикається. І лише справжні фанати музейної справи намагаються його прорвати.

Пригадується, з якою наполегливістю намагаються повернути колишню увагу до свого закладу співробітники Шепетівського музею Миколи Островського. Дітище радянської епохи пережило як часи небу-

торського молодіжного театру грають епізоди зі знаменитої книги.

Усі ці ідеї — заради того, щоб залучити

Та яким проектам? Навіть про достойне бюджетне фінансування життєво важливих статей не йдеться. При розподілі коштів музеї

Екскурсію у відділі природи Хмельницького обласного краєзнавчого музею завідувача відділу Неллі Мальована тепер проводить з елементами лялькової вистави.

відвідувачів і заробити кошти. Але, щоб організувати такі інтерактивні дійства, потрібні фінанси. Де ж їх брати?

Тільки здається, що від музею до театру — один крок. Насправді, це важкий шлях. Його

стоять ледь не в останньому рядку серед закладів культури. Уже звикли. Обласний краєзнавчий навіть вдячний за те, що останніми роками бюджетних коштів вистачає на зарплату, комунальні послуги й на часткову оплату охорони. Адже було, що й цього бракувало, а через борги без охорони залишались музейні сховища. Подібні фінансові кризи, здається, вже минули. Але музейне життя так і не стало багатим і успішним.

Тут не забувають про те, що музей — це не стільки розважальний, скільки науковий заклад. Але що то за наука без копійки за душею? Про археологічні розкопки вже літ 15 ніхто й згадує. Єдине, що можуть дозволити собі наукові співробітники, — археологічні розвідки. Тобто, знаходячи цікаві, а інколи й унікальні місця, вони лише фіксують їх на картах та паперах. Про те, щоб дослідити, пошукати там нові експонати, залишається лише мріяти.

Як і про те, щоб поповнити музейні фонди. Так, за три останні роки на подібні витрати виділено 12 тисяч гривень. Багато це чи мало? Рівно стільки коштує опудало вовка, що не завадило б відділу природи. Чи з десяток сучасних колекційних монет, якими теж хотіли поповнити колекцію. І це не якісь раритети! А що говорити про унікальні речі —

саме вони, мов магніт, притягують відвідувачів? Та хіба може бідняк дозволити собі бувати в дорогому антикварному магазині?

Наукові розвідки та дослідження — чи не єдина розкіш, яку дозволяє собі музей. Та й то, з величезною потугою. Бо, щоб наукові співробітники могли поїхати у відрядження, попрацювати в архівах, посидіти в бібліотеках, теж

гнізд, зібраних у природі, а біля них — опудала їхніх мешканців. Таке більшості з нас навряд чи вдасться побачити за все життя.

Вражає вигадливість, з якою реалізовано сам проект. Увійшовши до зали, не бачу екскурсовода. А з лісових заростей, що пахнуть сіном і травами, виник півень, він і розпочав екскурсію.

— Ляльку орендували в ляльковому театрі. За гіллям їздили до лісу. Щоб вразити відвідувачів, зробили гніздо лелеки, у яке дозволяємо сісти дітям, — розповіла завідувача відділу Неллі Мальована. — І все це для того, щоб зацікавити глядача, повернути увагу до колекцій і... хоч трохи заробити.

У сусідній залі показують ще один незвичний об'єкт — тераріум з живими комахами. Коли велетенські жуки гинуть, з них роблять опудала і... продають. Попит — шалений. Але ж видатки музею — понад мільйон гривень, й таким підробітком каси не наповниш.

Своїх підлеглих міністерство орієнтує на те, щоб музеї навчилися самі заробляти на життя. Щоб пришвидшити справу, ще минулої осені в обласному центрі було організовано круглий стіл «Механізм модернізації музейної справи в Україні». Він мав стати підготовчим етапом до загальноукраїнського зібрання. Ідея зрозуміла: музеї мають виступити з новими ініціативами, проектами та програмами. Такими, що одразу принесуть прибутки. Одне слово, ці заклади не повинні бути фінансовим тягарем для держави, тож нехай навчаться виживати самотужки. Чи насправді це можливо?

Музей — це храм для муз. Але чи готові ці храми стати на господарських рейках? А як виживати районним чи сільським музеям? Чи через відсутність бізнесової жилки музеї мають тихо вмерти? А якщо не вимагати від нього прибутків, то хто і як має його фінансувати? Нам цікава думка кожного, кому не байдужа доля музеїв. Приєднуйтеся!

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.
Фото автора.

	Кількість музеїв	Кількість відвідувачів музеїв за рік, тис.
1995	4	151,0
1996	5	166,8
1997	10	180,1
1998	10	181,5
1999	10	205,5
2000	11	209,5
2001	12	259,2
2002	13	306,2
2003	14	322,4
2004	14	603,3
2005	15	375,4
2006	16	405,4
2007	18	416,4
2008	18	33,6
2009	18	424,4
2010	25	1077,3
2011	24	430,0

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...для солдатів вхід безплатний

У Кам'янець-Подільському державному історичному музеї-заповіднику побільшає відвідувачів. Щоб зацікавити людей історією краю, тут з початку березня надали право безплатного входу тим, хто через скромне фінансове забезпечення не міг дозволити собі часто відвідувати експозиції. Це солдати строкової служби, учні середніх спеціальних закладів, ПТУ, студенти ВНЗ, а також пенсіонери. Відтепер в останній понеділок кожного місяця двері всіх об'єктів заповідника — ратуші, картинної галереї, музею старожитностей та Старої фортеці — гостинно відчиняться для них.

Раніше безплатний доступ до музею мали лише інваліди, ветерани Великої Вітчизняної війни, діти-сироти та діти до шести років.

Віра ШПИЛЬОВА.

...грядуть туристичні походи у «медові двори»

У Чернівецькій області в 2013 році проведуть конкурс-дегустації меду та організовуватимуть туристичні тури у «медові двори».

Голова громадської організації «Буковинська асоціація виробників продукції бджільництва» Валерій Петрюк, розповідає, що зацікавлення буковинськими пасічниками висловили швейцарські та німецькі фонди технічної допомоги, які готові допомогти нам у просуванні продукції бджільництва та проведенні семінарів для тих, хто хоче займатися цією справою.

Зауважимо, що в області щорічно господарства різних форм власності виробляють майже 700 тонн меду. А буковинський мед здобув золоту медаль ще 1961 року на міжнародній виставці в Ерфурті (Німеччина).

Сергій СУЛИМА.

...модернізують вуличне освітлення

У Тернополі повністю оновлять зовнішнє освітлення з використанням енергозберігаючих технологій. Комунальне підприємство «Тернопільмиськвітло» замінить фізично зношені повітряні лінії і встановить нові освітлювальні прилади.

Орієнтовна вартість проекту — 3 мільйони гривень. Для модернізації залучать кошти Північної екологічної фінансової корпорації (НЕФКО). Проект окупиться за 3,5 року. Погашатимуть позичені кошти за рахунок економії на освітленні. Очікується зменшення споживання електроенергії на 33 відсотки, витрат на утримання ліній — на 20 відсотків.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

...збрали кошти на альбом четвертого корпусу Люфтваффе

Власне, у Запоріжжі не так цікавляться історією гітлерівських авіаторів, як унікальними знімками Дніпрогесу, зробленими у 1941—1944 роках з літаків. Таких фотографій — 26, і альбом з ними виставлений у Німеччині на продаж. До речі, коли голова Запорізької облдержадміністрації Олександр Пеклушенко дізнався про акцію товариства «Ретро-Запоріжжя», то вніс у створений організацією фонд відразу всю суму — 3700 гривень. Щодо грошей, зібраних волонтерами, то їх запропоновано використати на інші благородні цілі. Тепер, коли все вдається з придбанням альбому, всі 26 фото потраплять до Запорізького краєзнавчого музею, а в Інтернеті буде розміщено їхні оцифровані копії.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

валої слави, коли провінційне містечко відвідували тисячі екскурсантів, так і відвертого забуття. Здавалося б, йому не виборсатися з боргових ям та фінансових проблем. Але ні, музей вижив. І якщо відвідувача вже не вразиш ані революційною ідеєю, ані фактами з особистого життя письменника, ані експонатами, то останні... оживають. Просто у виставкових залах під час екскурсій артисти тутешнього ама-

пройшов і шепетівський музей: свого часу намагався заробляти навіть на тому, що здавав приміщення під розважальні заклади. Тоді ця історія викликала чималий скандал. Але хто знає, чи збереглася б унікальна споруда, якби не такі експерименти.

Скарби без охорони

Музеї живуть більше завдяки власному ентузіазму, аніж фінансовим проектам.

Якщо вірити цифрам, кожен третій житель краю раз на рік навідується до музею

11 березня. Голова Верховної Ради України Володимир Рибак виступає на урочистому засіданні з нагоди 90-річчя Верховного Суду України.

12 березня. Дніпропетровська область. Показові тактичні навчання «Участь військової частини внутрішніх військ, загону спеціального призначення із залученням підрозділу МОП «Беркут» у спеціальній операції щодо розшуку і затримання озброєних та інших злочинців, які становлять підвищену суспільну небезпеку».

13 березня. Проходження медкомісії в запорізькому обласному призовному пункті під час весняної призовної кампанії-2013.

15 березня. За участю голови Київської міської держадміністрації Олександра Попова відбулася презентація нових вагонів метро, які прибули у столицю для тестових поїздок, та передача перших п'яти вагонів Київського метрополітену Крюківському вагонобудівному заводу для проведення їх комплексної модернізації за рахунок коштів Кіотського протоколу.

14 березня. Зустріч Президента України Віктора Януковича із Президентом Латвійської Республіки Андрісом Берзиньшем.

16 березня. Харків. Театралізований показ «Мода крізь віки» в рамках днів моди «Dafi Fashion Days-2013».

17 березня. Крим. Учасник екологічного велопробігу «За чистий Севастополь!» збирає пластикові пляшки.

Постраждає той, хто залежний від однієї кіпрської курки

ГРОШІ

Шок серед вкладників багатьох країн спричинила фінансова криза на Кіпрі, яка змушує владу цієї острівної країни реструктуризувати банківський сектор, щоб уникнути дефолту.

Ще кілька днів тому Кіпр як зона для сприятливого оподаткування капіталів притягував інвесторів, немов магніт. По суті, до 40 відсотків банківських вкладів на Кіпрі належить іноземним громадянам. Серед вкладників кіпрських банків — європейці (зокрема, росіяни та українці), китайці. Користуючись податковими пільгами, усі охоче інвестували сюди свої прибутки з метою їх оптимізації. Торік інвестиції в Україну з Кіпру становили 31,7 відсотка від загального обсягу.

Отже, рішення кіпрської влади стягнути в державну казну одноразово частину коштів банківських депозитів справило враження грому серед ясного неба. Але тільки в буквальному розумінні, бо фінансове небо над Нікосією вже давно захмарене. Переговори з Євросоюзом щодо фінансової підтримки, яка допомогла б уникнути країні дефолту, тривали, як пише місцева преса, довгі дев'ять місяців. І лише перемога в лютому кандидата від консерваторів Нікоса Анастасіадеса пришила події. Напередодні Євросоюз погодився виділити 10 мільярдів євро, а 7 мільярдів євро Кіпру запропонували віднайти самостійно. Власне, це і спонукало до рішення запровадити податок на депозити, заблокувати всі виплати на внутрішньому ринку і перекласти — на зовнішній. Спершу йшлося про одноразовий збір у 9,9 відсотка на депозити кіпрських банків розміром понад 100 тисяч євро та 6,7 — для вкладів розміром менше цієї суми. Паралельно пропонували запровадити податок на прибуток з депозиту. Така новина розгойдала протестні нас-

трої в країні, змусивши парламент відкласти рішення на один день.

Заяви Нікоса Анастасіадеса про те, що вкладникам компенсують стягнення податку на вклади (тим, хто збереже свої депозити, обіцяно половину доходу облігаціями), звісно, не змогли запобігти банківській паніці й протестам. Абсолютна більшість кіпріотів сходиться на думці, що уряд засто-совує метод брутальної конфіскації приватної власності.

Чи постраждають від таких радикальних кризових рішень на Кіпрі інтереси українських вкладників, котрі уособлюють найзакризовішу частину українського суспільства? Авжеж. Причому постраждають не тільки приватні, а й загальні інтереси, оскільки лівова частка оптимізованих через Кіпр прибутків дотепер поверталася в Україну у вигляді інвестицій. На це вказує, до слова, не так одноразовий податок на депозити, як намір кіпрської влади підняти корпоративний податок з 10 до 12,5 відсотка. Іншими словами: кіпрська юрисдикція швидко втрачає свою привабливість для оптимізаційних схем, за якими звикли працювати наші потужні фінансово-промислові групи. Утім, голосування в парламенті з приводу депозитних стягнень минулої п'ятниці не набрало одного голосу. Остаточне рішення мали прийняти вчора, про що ми повідомимо пізніше.

Разом з тим про значні втрати говорити поки що не варто, адже товстосуми давно навчилися розкладати яйця по кошиках зручних юрисдикцій так, щоб не залежати від однієї курки.

Сергей ВЛАД.

ФОТОФАКТ

У Китайській провінції Сичуань відкрився Музей бджоли — найбільша установа, присвячена цим комахам і продукту, який вони виробляють, — меду. В експозиції представлено зразки 50 видів бджіл і 150 видів рослин, що вони запилюють.

Фото Xinhua/Укрінформ.

Шляхи поліпшення безпеки на дорогах

Термінові ефективні законодавчі зміни? Вдосконалення дорожньої інфраструктури? Створення умов для безпечного пересування пішоходів і велосипедистів? Лише поєднавши всі ці складові, можна поліпшити ситуацію на дорогах світу. Про це йшлося на засіданні Співробітництва ООН з безпеки дорожнього руху, що відбулося днями в Женеві. Учасники заходу, зокрема, проаналізували стан виконання завдань Десятиліття дій з безпеки дорожнього руху та хід підготовки до Другого глобального тижня безпеки дорожнього руху ООН, який відбудеться у світі з 6 по 12 травня цього року.

За даними Доповіді ВООЗ «Про стан безпеки дорожнього руху у світі на 2013 рік у рамках Десятиліття дій з безпеки дорожнього руху, проголошеного ООН на 2011—2020 роки», яку було виголошено на засіданні, для істотного зменшення кількості смертельних випадків внаслідок дорожньо-транспортних аварій необхідно значно прискорити проведення законодавчих змін.

Наразі лише у 28 країнах, в яких проживає 7% населення світу, є всеосяжні закони, що регулюють усі п'ять чинників ризику безпеки дорожнього руху:

кермування транспортними засобами у стані алкогольного сп'яніння, перевищення швидкісного режиму, а також невикористання мотоциклетних шоломів, ременів безпеки і дитячих утримуючих пристроїв. Водночас Генеральний директор Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) Маргарет Чен заявила, що для створення належного законодавства у сфері безпеки дорожнього руху та забезпечення суворого дотримання законів потрібна політична воля на найвищому урядовому рівні.

Від України участь у засіданні взяла Юлія

Плахотнюк — віце-президент ВГО «Асоціація безпеки дорожнього руху», координатор Міжнародної конференції «Безпека пішоходів та велосипедистів», яка відбудеться у Києві 19—22 червня.

Варто зазначити, що дорожньо-транспортні смертність і травматизм — колосальна перешкода на шляху до розвитку країни, одна з найнебезпечніших світових загроз здоров'ю і життю людей. За даними ВООЗ, щороку на дорогах світу гине 1 млн. 300 тис. осіб і близько 50 млн. отримують травми, а в Україні ДТП забирають понад 4,5 тисячі життів за рік, майже 40 тисяч осіб травмуються.

Зважаючи на такі загрозливі масштаби проблеми, світ назвав ДТП прихованою епідемією XXI століття, а експерти ВООЗ попередили: якщо не вжити термінових заходів, то до 2020 року аварії на дорогах спричинятимуть більше смертей, ніж серцево-судинні захворювання та СНІД.

Альбіна КРАСНОДЕМСЬКА. Женева.

Об'єднає арт-проект

Х'юстонський університет США, Спілка художників болгарського міста Шумен та Художня школа Херсона започаткували спільний арт-проект. У його рамках планується створити інтернет-галерею малюнків дітей і студентів з Європи та Америки, що розповідатимуть про життя на-

родів, які населяють ці континенти, природу, історичні пам'ятки. Але їх відтворенням у електронній мережі справа не обмежиться. Найкращі роботи молодих художників стануть сюжетами для поштових марок, а також будуть використані під час соціально-культурних акцій міжнародного

значення. Відтак, автор якогось малюнка, навіть не закінчивши свого навчального закладу, може одного чудового дня прокинутися всесвітньо відомим. Підсумки інтернет-конкурсу міжнародне журі на чолі з професором мистецтва Х'юстонського університету Сандрією Ху підбиватиме 31 травня нинішнього року.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ. Херсон.

Послів країн — учасниць СНД зацікавив Чернігів

З дводенним візитом відвідали Чернігів Надзвичайний і Повноважний Посол Киргизької Республіки в Україні Улукбек Чіналієв, Надзвичайний і Повноважний Посол Туркменістану в Україні Нурберди Аманмурадов, Тимчасовий повірений у справах Республіки Казахстан в Україні Аргин Оспанов, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Узбекистан в Україні Алішер Абдуалієв. Вони провели з головою облдержадмі-

ністрації Володимиром Хоменком та головою обласної ради Анатолієм Мельником переговори про перспективи подальшого взаємовигідного економічного і міждержавного співробітництва. Гості також ознайомилися з роботою Інституту сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН України та місцевого пивзаводу.

Сергій ПАВЛЕНКО. Чернігів.

ПЛАНЕТА

ПРО відкладається

Ядерні погрози Пхеньяна привели до зміни військової стратегії Росії та США в Східній Європі і скасування всіх домовленостей з розгортання натовських ПРО в Чехії, Польщі й Німеччині. 22—24 березня Москву з робочим візитом відвідав новий китайський лідер Сі Цзіньпін. Експерти переконані, що домовленості між РФ і Китаєм приведуть до припинення ядерних військових провокацій з боку КНДР на Корейському півострові.

Нещодавно, як відомо, Пхеньян оголосив про вихід з угоди про припинення вогню, підписаної півстоліття тому, і виступив із погрозою завдати ядерного удару по Сполучених Штатах.

Є метафора: помах крил метелика в Бразилії породжує торнадо в Північній Америці. Так ядерні випробування в Північній Кореї й запуски Пхеньяном міжконтинентальних балістичних ракет змінили всю європейську військову конфігурацію та військове протистояння світового співтовариства.

Президент США оголосив, що розгортання ПРО в Європі почнеться не раніше 2021 року, а у своєму посланні про становище країни підкреслив, що має намір почати переговори з Росією про подальше скорочення ядерних арсеналів. Новий міністр оборони США Чак Хейгел уже заявив про реструктуризацію американської програми протиракетної оборони у Східній Європі.

США й НАТО відмовилися від розміщення ПРО — розгортання системи «Aegis» наземного базування в Румунії та Польщі. Головні гравці другої адміністрації Обама — державний секретар Джон Керрі та міністр оборони Чак Хейгел терміново виступили за пошук домовленостей з Москвою.

А ще рік тому Генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен закликав готуватися до війни з Росією й Китаєм. «До 2015 року Китай і Росія перевершать з військових витрат вісім європейських членів НАТО разом узятих» — говорив він.

США розгортають величезні стратегічні сили й засоби ППО на Алясці та своєму західному узбережжі, а також збільшують військово-морське угруповання в Тихому океані, в Японії та Південній Кореї.

У Москві схвалили військові плани США. Понад те, Кремль нарощує свою участь у війні в Афганістані. Учора Володимир Путін підписав закон «Про ратифікацію російсько-італійської угоди про транзит військового майна і персоналу в Афганістан». В Ульяновську працює військова база НАТО, точніше, — «перевалочна база» транзиту озброєнь, боєприпасів і військової техніки через територію РФ.

Віктор ТИМОШЕНКО. Москва.

На пенсію в 69 років?

Пенсійний вік для чоловіків і жінок у Німеччині може бути збільшено до 69 років. Така пропозиція міститься в проєкті робочої групи спеціальної комісії бундестагу «Розвиток, добробут, якість життя». Причиною є низькі народжуваність і смертність у країні, через це не розв'язано проблему фінансування соціального страхування та пенсій. Парламентарії ставлять питання рубка: або підвищення пенсійного віку, або величезні державні позики, які повинні будуть оплачувати прийдешні покоління громадян.

За таку пропозицію в робочій групі проголосували правлячі партії ХДС, ХСС та Вільні демократи. Опозиція висловилася проти. Вона вважає, що це приховане підвищення внесків до пенсійного фонду і позбавлення пенсіонерів заробленого. Деякі експерти говорять про «насилницьку експропріацію» і «грабежі».

Ідея підвищення пенсійного віку до 69 років у Німеччині не нова. У 2011 році «прораховувало» підвищення пенсійного віку до 69 років і міністерство фінансів. Але тоді прес-секретар міністерства заявив, що йдеться «про суто теоретичні можливості».

Тепер, мабуть, теорію втілюватимуть у життя. З 2012 року Німеччина вже переходить поетапно від пенсійного віку 65 років до пенсії в 67 — як для чоловіків, так і для жінок. Перехід «номер один» мають завершити до 2029-го. Тепер ось — новий рубіж. Єдина розрада для німців: комісія бундестагу пропонує ввести пенсії в 69 років лише з 2060-го — щасливчики до цього строку просто не доживуть.

Віктор ТИМЧЕНКО. Берлін.

Фото Xinhua/Укрінформ.

Кіпрська юрисдикція швидко втрачатиме свою привабливість

«Життєрадісність — це не тільки ознака здоров'я, а ще й найдійовіший засіб, що рятує від хвороб»,
— Семюел СМАЙЛС, шотландський письменник і реформатор

Хочу призупинити користування телефоном

Мешкаю в одному з районів столиці. За телефон сплачую фіксовану суму. Скажіть, якщо я у відрядженні чи у відпустці, чи можна якось робити перерахунок або ж узагалі призупинити надання послуги? Адже я домашнім телефоном можу по три місяці поспіль не користуватися...

Володимир ТИНЮК
(запитання надійшло електронною поштою).
Відповідає директор Київської міської філії ПАТ «Укртелеком» Василь ГАНДАБУРА:

— Абоненти Київської міської філії ПАТ «Укртелеком» мають можливість тимчасово призупинити надання послуг, для чого необхідно звернутися до будь-якого відділення продавця послуг та обслуговування споживачів (перелік буде наведено нижче) та написати відповідну заяву. Маємо зауважити: якщо на лінії абонента встановлено охоронну сигналізацію, замовити тимчасове призупинення обслуговування номера неможливо.

Тариф (дія з 08.06.12 по 30.06.13) на тимчасове припинення надання послуг фіксованого телефонного зв'язку (користування телефоном незалежно від способу його підключення) за заявою споживача становить 11,00 грн. (з ПДВ) за місяць та за один номер телефону. Плата за призупинення користування телефоном нараховуватиметься пропорційно кількості днів, протягом яких номер було тимчасово відключено. За паралельні телефонні апарати, які встановлені в одного абонента в одній кімнаті, квартирі або будинку, плата не стягується. Мінімальний термін, на який можна призупинити користування послугою, — місяць, максимум — рік (365 днів). Можна замовити

декілька призупинень послуги на рік. Якщо абонент користується послугою доступу до мережі Інтернет

«ОГО!», то при замовленні призупинення дії номера телефону на період до трьох місяців можна призупинити надання послуги «ОГО!», але на період, який не перевищує 90 календарних днів протягом календарного року. В такому разі до плати за припинення надання послуг фіксованого місцевого телефонного зв'язку додається вартість призупинення надання послуги «ОГО!» (12,00 грн. з ПДВ).

Послуги з додаткових видів обслуговування

(ДВО) в період тимчасового призупинення не надаються, та, відповідно, плата не стягується. Абонент може оплачувати послугу призупинення дії телефону щомісячно або, за бажанням, одразу за весь період.

Після закінчення терміну тимчасового призупинення дії телефону необхідно буде одноразово додатково заплатити за включення номера (12,00 грн. з ПДВ).

Користування послугою призупиняється з дати, вказаної у заяві. Якщо абонент забажає включити телефон раніше зазначеного ним терміну, йому доведеться написати відповідну заяву у відділенні «Укртелеком». Надаємо адреси відділень продажу послуг та обслуговування споживачів Київської міської філії ПАТ «Укртелеком»:

- вул. Бучми, 5;
- вул. Героїв Севастополя, 39;
- вул. Ісаакяна, 3;
- вул. Малиновського, 19-Б;
- вул. Московська, 23-А;

- вул. І. Кудрі, 40;
- вул. Драйзера, 17;
- пр. Перемоги, 89-А.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Протягом року з народження малюка розлучатися заборонено

Мій син перебуває у місці позбавлення волі в смт Маневичі. В березні минулого року його дружина народила дитину, проте мій син хоче розлучитися. Він звертався до суду, але йому відмовили. Від його імені я, його мати, звернулася до суду за місцем мого проживання (Ківерцівський район), проте мою заяву повернули. На якій підставі? Куди мені потрібно звернутися, щоб допомогти сину?

Марія Миколаївна.

Волинська область.

За правилами підсудності, визначеними ст. 110 Цивільного процесуального кодексу України, позови про розірвання шлюбу можуть подаватися за місцем проживання або перебування позивача (вашого сина), якщо він не здатен через стан свого здоров'я або з інших поважних причин виїхати до місця прожи-

вання відповідача (дружини). Рішення про те, чи є причина поважною, суд приймає у кожному конкретному випадку самостійно за внутрішнім переконанням. Якщо суд визнає поважність обставини, то треба буде звернутися з позовними вимогами до Маневицького районного суду, якщо ж ні, то за загальним пра-

вилом позов треба подавати за місцем проживання дружини вашого сина.

Проте слід пам'ятати, що згідно зі ст. 110 Сімейного кодексу України позов про розірвання шлюбу не може бути подано під час вагітності та протягом року з дня народження дитини, крім випадку, коли один з подружжя вчинив злочинне діяння щодо другого з подружжя або дитини. На підставі рішення суду про виключення з актового запису органу РАЦСу відомостей про чоловіка як батька дитини звернутися з позовом про розірвання шлюбу можна і до досягнення дитиною одного року.

Антон ГАЛЬ, юрист.

Не вистачає місць у садку — звертайтеся до управління освіти

У нашому місті не вистачає місць у дитячих садочках. Групи переповнені, а деякі батьки і до сі продовжують стояти в черзі, щоб віддати дитину до дошкільного навчального закладу. Доходять навіть до того, що вихователі змушені класти малюків по двоє в одне ліжко. Водночас керівництво дитсадку здає в оренду приміщення Пенсійному фонду. Чи має воно на це право? До кого ми, як батьки, можемо звернутися, щоб забезпечити достатньо місць у дитсадку?

Катерина.

Вишневе Київської області.

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» (далі — закон) у групі дошкільного навчального закладу має бути не більше 20 осіб. Перевищення допустимої кількості дітей порушує норми законодавства. Згідно з законом власник державного чи комунального дошкільного навчального закладу не

має права безпідставно зменшувати в ньому площу території, кількість груп, а також здавати в оренду приміщення.

В окремих випадках територію дитячих садків все ж таки можна здавати в оренду. Зокрема, юридичним та фізичним особам, але лише для провадження освітньої діяльності і виключно за

погодженням з власником. Відповідно до положення «Про дошкільний навчальний заклад» майно, яке є власністю дитсадку і призначене для здобуття малюками дошкільної освіти, використовується виключно із зазначеною метою.

Пенсійний фонд не є закладом освіти, тому не може займати приміщення дитячого садка на правах оренди.

Державний контроль у сфері освіти здійснюють місцеві органи управління освітою. Отже, рекомендуємо в таких випадках звертатися саме до нього з проханням сприяти вирішенню проблеми надмірної наповнюваності груп.

Аліна МАЛЕЖИК, юрист.

Ознаки вживання наркотиків

Розкажіть про основні ознаки та симптоми вживання наркотиків. Як батько підлітка хоче бути в курсі...

Микола М.

Гола Пристань Херсонської області.

Є багато ознак, як фізичних, так і поведінкових, які вказують на вживання наркотиків. Різні наркотики мають різні прояви, але є також ознаки, спільні для всіх речовин:

- різка зміна поведінки;
- часті різкі зміни настрою: від дратівливості та похмурості до ентузіазму або щастя;
- віддалення від членів родини;
- байдужість до свого зовнішнього вигляду;
- втрата інтересу до колишніх занять, хобі та спорту;
- зміни сну: сон не вночі, а вдень;
- червоні і/або подразнені очі;
- нежить, закладеність носа.

LSD (кислота)
Розширені зіниці, зміна кольору шкіри, втрата координації, оманливе відчуття сили, ейфорія, змінене сприйняття часу та простору, галюцинації, сплутаність свідомості, параноя, нудота, блювота, втрата контролю, занепокоєння, паніка, безпорад-

ність і саморуйнівна поведінка.

РСР (пі-сі-пі, фенциклідин)

Іноді буйна й агресивна поведінка, спроби та потяг до самогубства, параноя, страхи, занепокоєння, відчуження або агресія, почервоніння шкіри, потіння, запаморочення, оніміння тіла, викривлення сприйняття.

Морфін (опіум, героїн, кодеїн)

Сильно зменшується зіниця, очі — червонуваті й сильно блищать. Поверхнєве уповільнене дихання, шкірна сверблячка (переважно ніс). Загальний вигляд млявий і сонний, часте відчуття ейфорії і безтурботності; невинуватана сміливість і рішучість, нервозний стан і т. п.

Метадон

Наркотична дія — 1—3 доби. Зіниці звужені, мовлення вповільнене, нервозність через дрібниці. Порушений апетит, збивається нормальний сон, з'являється дивна добродушність до оточення.

Каннабіолі (наркотичні речовини з конопель)

Зіниці трохи розширю-

ються, червоніють білки очей і трохи набрякають повіки. Людина постійно облизує губи, з'являється неприємний запах з рота, специфічний запах диму від одягу. Характерний дивний веселий настрій і сміх без причини. Різко з'являється туга та замисленість, підвищується потреба в розмові. Мовлення незрозуміле, з'являється відсутність логіки між думками. Іноді — галюцинації.

Психостимулятори — кокаїн

З'являється сильно збуджений стан, при цьому відсутня втома. Є відчуття величезної сили та переваги над іншими, турбує часте безсоння. Іноді бувають судомі кінцівок, можливі світлові галюцинації.

Речовини, вживані шляхом вдихання

Короточасна ейфорія, запаморочення, дурість, хихотіння, що змінюється головним болем, іноді повною або частковою втратою свідомості. При тривалому вживанні виникають короткострокова втрата пам'яті, емоційна нестабільність. Характерне також нелогічне, сплутане мислення, нерозбірливе мовлення, тремтіння, подразнення очей і слизових, втрата слуху, ню-

ху. У зв'язку із цим розвивається атрофія мозку й, найчастіше, змінити щось стає неможливо.

Метамфетамін

Зіниці розширюються, очі округляються як у сови. Підвищується активність і витривалість тіла. Координація рухів і різні дії відбуваються в прискореному ритмі. Виникає потреба постійно ходити й щось при цьому робити. Характерний емоційний підйом, почуття ейфорії й занадто добрий настрій. Виникає переоцінка своїх реальних можливостей, порушується апетит, підвищується сексуальна активність.

Депресанти (транквілізатори та барбітурати)

Загальмованість, млявість, розслабленість м'язів, неясність мислення, повільні рефлекси, дезорієнтація, незрозуміле мовлення.

Марихуана

Почервоніння очей, висихання рогової (сухість), сухість у роті, приступи невтримного неконтрольованого сміху, забудькуватість, короткочасна втрата пам'яті, сонливість і млявість, загальмованість, іноді параноя, галюцинації, лін, відсутність мотивації, тупість, злегка солодкуватий (ялинковий,

хвойний) запах шкіри, волосся й одягу, сильні зміни поведінки та настрою.

Це лише частина наркотичних речовин і симптоматика їх прояву. Якщо у вас є підозри, що хтось із ваших близьких вживає наркотики, не-

гайно звертайтеся по допомогу в спеціалізовані клініки.

У підготовці відповіді використовувалася інформація з сайту www.beznarkotikov.com. Фото з сайту <http://sk-news.ru>.

Всесвітня історія

ВАРІАНТ 1

Завдання 1–42 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді та позначте його **X** у спеціально відведеному місці.

1. Формування в первісному суспільстві магії було проявом віри в

A спільного для конкретного колективу предка – тварини, рослини тощо

B існування душі та духів, що управляють усім матеріальним світом

B здатності людини впливати на людей та явища природи

Г надприродні властивості предметів неживої природи

A Б В Г

2. Що стало одним із наслідків винайдення первісною людиною лука та стріли?

A розпад багатолюдних мисливських колективів

B криза й занепад рибальства та збиральництва

B перехід людини до осілого способу життя

Г формування стада свійських тварин

A Б В Г

3. Проаналізуйте фото та укажіть ім'я фараона, зображеного з родиною на фрагменті рельєфу.

A Міна

B Яхмос I

B Ехнатон

Г Рамзес II

A Б В Г

4. Територія, названа грецькими географами Месопотамією, розташовувалася в межах річч

A Нілу та Євфрату

B Євфрату та Тигру

B Тигру та Інду

Г Інду та Гангу

A Б В Г

5. З іменем Хаммурапі пов'язано піднесення та розквіт

A Аккадського царства

B Шумерського царства

B Вавилонського царства

Г Ассирійського царства

A Б В Г

5

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

6. Якого історичного діяча зображено на фрагменті давньоримської мозаїки з Помпей?

A перського царя Ксеркса I

B спартанського царя Леоніда

B римського імператора Октавіана Августа

Г македонського царя Александра Великого

A Б В Г

7. Що стало наслідком Другої Пунічної війни (218–201 рр. до н. е.)?

A розгром Римом Латинського союзу та завоювання Італії

B приєднання до Риму Сицилії, Сардинії та Корсики

B здобуття Римом Іспанії та Північної Італії

Г знищення Карфагенської держави

A Б В Г

8. Яка подія пов'язана з іменем Карла Великого?

A заснування королівства вестготів

B укладення «Салічної правди»

B утворення Франкської імперії

Г запровадження християнства

A Б В Г

9. Яка подія зумовила появу цитованої нижче оди дякона Флора Ліонського?

«Франкська нація сяяла в очах усього світу. Плем'я Ромула, сам Рим були підпорядковані цій нації, а її глава дістав свою діадему як апостольський дар... Але тепер, занепавши, ця велика держава втратила і свої пишноти, і найменування імперії: держава поділена на три частини, і нікого вже не можна вважати імператором; замість імператора – маленькі правителі, замість держави – жалюгідні клаттики».

A смерть імператора Карла Великого (814 р.)

B укладення Верденського договору (843 р.)

B розкол християнської церкви (1054 р.)

Г падіння Візантійської імперії (1453 р.)

A Б В Г

10. Яке поняття є зайвим у логічному ланцюжку:

«Магістрат – Кортеси – Парламент – Генеральні штати»?

A Магістрат

B Кортеси

B Парламент

Г Генеральні штати

A Б В Г

6

Варіант № 1

11. Що таке «цехи» у добу Середньовіччя?

A установи, де існував поділ ремісничої праці, використовувалася наймана робоча сила

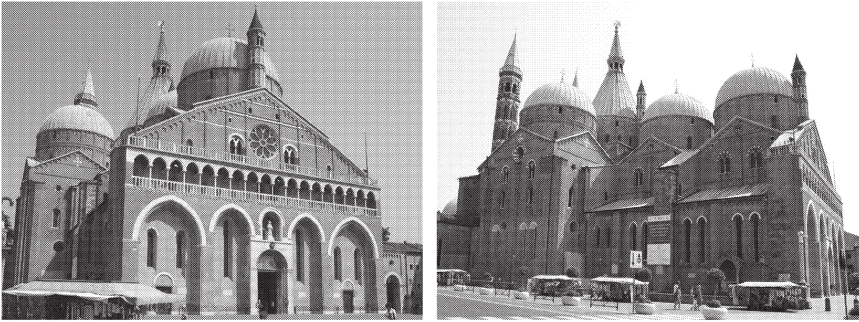
B виробничі приміщення, у яких ремісники однієї спеціальності виготовляли певний товар

B підприємства, що виробляли необхідну для забезпечення життєвих потреб продукцію

Г корпоративні організації ремісників однієї чи кількох споріднених спеціальностей

A Б В Г

12. У якому стилі збудовано зображений на фото собор?

A бароко

B готичному

B романському

Г візантійському

A Б В Г

13. У якому столітті утворився Арабський халіфат?

A VI ст.

B VII ст.

B VIII ст.

Г IX ст.

A Б В Г

14. Хто є автором зображеної ікони?

A Андрій Рубльов

B Даниїл Чорний

B Феофан Грек

Г Гурій Нікітін

A Б В Г

A Б В Г

7

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

15. Яка подія пов'язана із зображенням на картині діячем?

A досягнення узбережжя Індії

B відкриття Тихого океану

B навколосвітня подорож

Г відкриття Америки

A Б В Г

16. Процес прискореного знецінення золота і срібла внаслідок збільшення в обігу їхньої кількості та зростання цін на інші товари, що відбувався в Європі в XVI ст., називається

A товарний дефіцит

B революція цін

B девальвація

Г інфляція

A Б В Г

17. Укажіть основне положення Нантського едикту (1598 р.), підписанням якого завершився період релігійних (гугенотських) війн у Франції.

A католицизм проголошувався єдиною офіційною релігією, а кальвінізм – ерессю, що підлягає викоріненню Святою інквізицією

B проголошувалося відділення держави від церкви з повною конфіскацією церковних земель як католиків, так і кальвіністів

B офіційною релігією проголошувався католицизм, при цьому гарантувалися права кальвіністів

Г католицизм і кальвінізм проголошувалися двома рівноправними державними релігіями Франції

A Б В Г

18. Якому діячеві належить поданий нижче рисунок-креслення?

A Леонардо да Вінчі

B Альбрехту Дюреру

B П'єру Абеляру

Г Аль-Біруні

A Б В Г

8

Відповіді на тести буде опубліковано 22 березня у №55

19

Варіант № 1

19. Річ Посполита існувала впродовж

- А 1385–1721 рр.
Б 1392–1793 рр.
В 1413–1772 рр.
Г 1569–1795 рр.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

20. Портрет якого діяча подано нижче?

- А «батька-засновника» США Дж. Вашингтона
Б короля Пруссії Фрідріха II Великого
В лорд-протектора Англії О. Кромвеля
Г короля Франції Людовіка XVI

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

21. Що стало наслідком подій, описаних в уривку з історичного джерела?

«На засіданні Конвенту Робесп'єра відкрито звинуватили в узурпації влади і тиранії. Пролунала пропозиція одного з депутатів заарештувати його, аби припинити терор. Конвент вибухнув оплесками. Декрет про арешт було ухвалено одностайно. Наступного дня Робесп'єра та його прибічників було страчено».

- А повалення монархії
Б прихід до влади жирондистів
В початок повстання роялістів у Вандеї
Г встановлення термідоріанського режиму

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

22. Як називається період в історії Англії, пов'язаний із зображеною на фото особою?

- А «Реставрація Стюартів»
Б «Славна революція»
В «Вікторіанська доба»
Г «Епоха Регентства»

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

9

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

23. Поняття «громадянська війна», «реконструкція Півдня» слід використовувати, характеризуючи суспільно-політичний розвиток у другій половині XIX ст.

- А Сполучених Штатів Америки
Б Німеччини
В Франції
Г Італії

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

24. Скасування кріпосного права, наділення селян земельними ділянками за викуп, введення їх у стан тимчасовозобов'язаних – це основні положення

- А селянської реформи Йосифа II 1780 р.
Б аграрної реформи Франца-Йосифа 1848 р.
В селянської реформи Олександра II 1861 р.
Г земельної реформи Петра Столипіна 1906 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

25. Який регіон на початку XX ст. називали «пороховою діжкою Європи»?

- А Піреней
Б Балкани
В Апенніни
Г Прибалтику

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

26. Наукова діяльність якого вченого стала підґрунтям для появи поданої нижче карикатури?

- А Чарльза Дарвіна
Б Грегора Менделя
В Вільяма Бейтсона
Г Зігмунда Фрейда

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

27. В основу «плану Шліффена» покладено ідею ведення воєнних дій Німеччиною на початку Першої світової війни проти

- А Англії та Франції
Б Франції та Росії
В Росії та Румунії
Г Румунії та Італії

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

28. У якому році відбулася битва Першої світової війни, що увійшла в історію як «Верденська м'ясорубка»?

- А 1914 р.
Б 1915 р.
В 1916 р.
Г 1917 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

10

Варіант № 1

29. Що спонукало Францію та Бельгію в 1923 р. окупувати Рурську область Німеччини?

- А припинення Німеччиною виплат репарацій згідно з Версальським договором
Б укладання Німеччиною Рапалльського договору з Радянською Росією
В військове зазіхання Німеччини на вугільні шахти Саару
Г відмова Німеччини визнати правочинність Ліги Націй

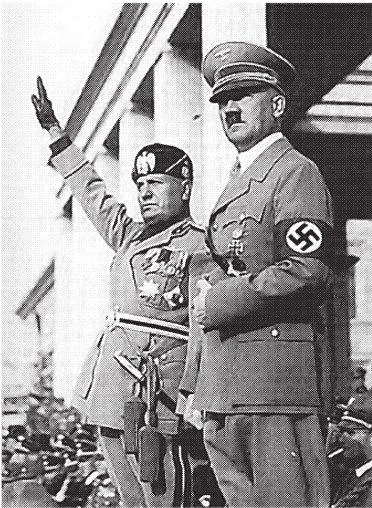
А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

30. Прийняття Закону про відродження промисловості (NRA), Закону про регулювання сільського господарства (AAA) – це складові економічної політики

- А Рамсея Макдональда
Б Франкліна Рузвельта
В Невілла Чемберлена
Г Калвіна Куліджа

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

31. З якими країнами пов'язана державно-політична діяльність осіб, зображених на фото?

- А Іспанії та Італії
Б Італії та Німеччини
В Німеччини та Румунії
Г Румунії та Італії

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

32. Прихід до влади в Іспанії Ф. Франко відбувся внаслідок

- А повалення диктатури генерала П. де Рівери (1930 р.)
Б зречення влади короля Альфонса XIII (1931 р.)
В перемоги на парламентських виборах (1936 р.)
Г перемоги в громадянській війні (1936–1939 рр.)

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

33. У чому полягав основний зміст діяльності Індійського Національного Конгресу під керівництвом М. Ганді на шляху до незалежності країни?

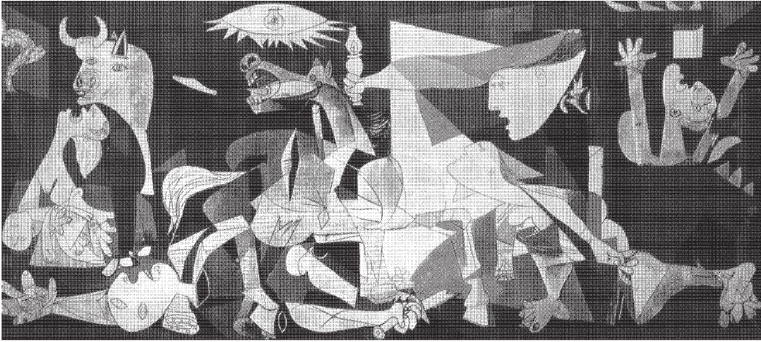
- А розмежування повноважень між місцевою та колоніальною адміністраціями
Б підготовка збройного повстання проти колоніального панування
В утвердження демократичних свобод англійського зразка
Г ненасильницький опір британській колоніальній владі

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

11

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

34. Хто є автором картини, репродукцію якої подано нижче?

- А Казимир Малевич
Б Сальвадор Далі
В Пабло Пікассо
Г Клод Моне

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

35. Створюючи в лютому 1942 р. Єврейський антифашистський комітет, військово-політичне керівництво СРСР прагнуло

- А запобігти поширенню антисемітських настроїв серед військово-службовців Червоної Армії
Б отримати допомогу від країн Антигітлерівської коаліції, де великий вплив мали єврейські громади
В продемонструвати світовій громадськості свою підтримку ідеї створення Держави Ізраїль у Палестині
Г об'єднати євреїв усього світу навколо Радянського Союзу для боротьби з нацистською Німеччиною та її союзниками

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

36. У якому році схвалено цитований нижче документ?

«Держави-учасниці розглядають як непорушні усі кордони між ними, а також кордони усіх держав у Європі...

Держави-учасниці поважатимуть територіальну цілісність кожної держави-учасниці...

Держави-учасниці утримуватимуться від будь-якого втручання у внутрішні та зовнішні справи іншої держави-учасниці...

Держави-учасниці поважатимуть права людини та основні свободи, включно із свободою думки, совісті, релігії та переконань».

- А 1945 р.
Б 1965 р.
В 1975 р.
Г 1985 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

37. Європейський Союз – союз держав-членів Європейських Спільнот – створено на підставі

- А Брюссельського договору
Б Маастрихтського договору
В Паризького договору
Г Римського договору

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

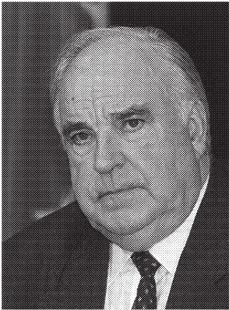
38. Поняття «тетчеризм» пов'язане із соціально-економічною політикою уряду

- А Франції
Б Німеччини
В Великої Британії
Г Сполучених Штатів Америки

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

12

39. Яка подія пов’язана із зображеним на фото діячем?

- А об’єднання Німеччини
Б вступ Німеччини до НАТО
В приєднання Німеччини до ЄС
Г спорудження Берлінського муру

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

40. До якого періоду історії Радянського Союзу слід віднести цитований нижче документ? *«Надавши допомогу... для придушення контрреволюційного заколоту, ми таким чином перешкодили ворогові підірвати єдність усього соціалістичного табору, яка зазнала серйозного випробування у дні угорських подій».*

- А «відбудови» (1945 – початок 1950-х рр.)
Б «відлиги» (1953–1964 рр.)
В «застою» (середина 1960 – початок 1980-х рр.)
Г «перебудови» (1985–1991 рр.)

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

41. Діяльність якої історичної постаті слід характеризувати, використовуючи подані нижче пропагандистські плакати?

- А Сунь Ятсена
Б Чан Кайші
В Мао Цзедун
Г Ден Сяопіна

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

42. Яке мистецтвознавче поняття відповідає наступному визначенню?

«Створює видимість надреальної дійсності, заперечує роль розуму та досвіду. Джерелом мистецтва оголошує сферу підсвідомого, розглядає світ як нагромадження неправдиво-фантастичних бачень».

- А абстракціонізм
Б експресіонізм
В сюрреалізм
Г кубізм

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

13

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Завдання 43–48 мають по чотири рядки інформації, позначених цифрами та літерами. Доберіть до кожного варіанта, позначеного цифрою, правильний, на Вашу думку, варіант, позначений літерою. Поставте позначки **X** в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків і колонок.

43. Установіть відповідність між богами єгипетського пантеону та їхніми уособленнями й функціями.

Бог	Уособлення, функції
1 Амон-Ра	А бог грози, бурі, пустелі, неєгипетських, перш за все, азіатських земель, втілення вселенського зла
2 Озиріс	Б бог сонця, творець і верховний володар світу, покровитель царської влади, військової могутності Єгипту
3 Гор	В бог-творець, який на гончарному крузі створив людство та ліпив зримий образ людини під час її народження
4 Сет	Г бог природи, що вмирає та воскресає, володар загробного, підземного світу мертвих, покровитель царської влади
	Д бог неба та світла (вранішнього сонця), захисник фараона, його земне втілення

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

44. Установіть відповідність між датами та подіями європейської історії першої половини XVI – першої половини XVII ст.

Дата	Подія
1 1545 р.	А підписання королем Генріхом IV Нантського едикту, що проголошував католицизм державною релігією та гарантував права гугенотів
2 1598 р.	Б початок роботи Тридентського собору, який підтвердив католицькі догмати та зміцнив церковну організацію
3 1609 р.	В проголошення короля Генріха VIII верховним главою «англіканської» церкви
4 1648 р.	Г укладення Іспанією перемир’я з Об’єднаними провінціями Нідерландів, що було фактичним визнанням їх незалежності
	Д укладення Вестфальського миру, який завершив епоху релігійних війн у Європі

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

14

Варіант № 1

45. Установіть відповідність між подіями Англійської революції XVII ст. та їхніми наслідками.

Подія	Наслідок
1 страта короля Карла I Стюарта	А утвердження парламентської монархії
2 розпуск «Довгого парламенту»	Б встановлення протекторату О. Кромвеля
3 змова адмірала Джорджа Монка	В ухвалення демократичної Конституції країни
4 «Славна революція»	Г встановлення «індепендентської республіки»
	Д реставрація династії Стюартів

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

46. Установіть відповідність між термінами і визначеннями.

Термін	Визначення
1 геноцид	А злиття народу (або його частини) з іншим із втратою мови, культури і національної самосвідомості
2 асиміляція	Б знищення окремих груп населення за расовою, етнічною чи релігійною ознакою
3 дискримінація	В обмеження прав громадян на підставі їх національності, раси, віросповідання
4 апартеїд	Г позбавлення певної групи населення політичних, економічних і громадянських прав, аж до територіальної ізоляції
	Д об’єднання з кимось, входження до числа учасників, членів чогось

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

15

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

47. Установіть відповідність між портретами, репродукції яких подано нижче, та іменами діячів, зображених на них.

Портрет	Діяч
1	А Рембрандт ван Рейн Б Джордано Бруно В Томас Мор Г Леонардо да Вінчі Д Альбрехт Дюрер

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

2	
---	--

3	
---	--

4	
---	--

16

Варіант № 1

48. Установіть відповідність між назвами мирних договорів (1919–1920 рр.) і територіальними змінами, що фіксувалися в них.

Договір	Територіальні зміни
1 Версальський договір	А передання Румунії Трансільванії та Східного Банату, а
2 Сен-Жерменський договір	Західного Банату, Воеводини, Хорватії – Королівству сербів, хорватів і словенців
3 Нейїський договір	Б відмова Туреччини від арабських володінь, визнання англійського протекторату над Єгиптом, французького – над Марокко та Тунісом
4 Севрський договір	В демілітаризація Рейнської зони, повернення Ельзасу та Лотарингії під французький суверенітет
	Г передання Греції Західної Фракії, частин Адріано-польського округу та Кюстенджийського району
	Д перехід провінцій Богемія, Моравія, Сілезія та Закарпатської України до складу Чехословаччини

У завданнях 49–51 слід розташувати події в хронологічній послідовності. Поставте позначки **Х** в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків і колонок. Цифри 1 має відповідати вибрана Вами перша подія, цифри 2 – друга, цифри 3 – третя, цифри 4 – четверта.

49. Установіть послідовність подій Великої французької революції кінця XVIII ст.

А ухвалення Установчими зборами «Декларації прав людини і громадянина»	А Б В Г
Б термідоріанський переворот і повалення якобінської диктатури, стра- та М. Робесп'єра	1 2 3 4
В страта, за ви роком Національного Конвенту, поваленого короля Людо- вика XVI	
Г штурм і захоплення повсталими парижанами фортеці-тюрми Басти- лії	

50. Установіть послідовність встановлення тоталітарних і диктаторських режимів у кра- їнах Європи в 1920–1940-х рр.

А Іспанія	А Б В Г
Б Німеччина	1 2 3 4
В Італія	
Г Румунія	

51. Установіть послідовність створення міжнародних (міждержавних) ор- ганізацій.

А Організація країн Північноатлантичного договору (НАТО)	А Б В Г
Б Організація Об'єднаних Націй (ООН)	1 2 3 4
В Рух неприєднання (НАМ)	
Г Організація країн Варшавського договору (ОВД)	

17

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Завдання 52–55 мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні. Ви- беріть три цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, відповіді, та запишіть їх у спеціально відведеному місці. Порядок написання цифр значення не має.

52. Укажіть характерні ознаки неолітичної революції.

1 створення першого штучного металу – бронзи – сплаву міді та олова	А Б В Г
2 винайдення та поширення якісно нових способів виготовлення знарядь праці – шліфування, пиляння, свердління каменю	
3 перехід від мотичного до орного землеробства, відокремлення скотарства від землеробства	
4 виготовлення перших штучних продуктів – керамічного посуду та тка- нини	
5 винайдення вкладишевих (набірних) знарядь праці – мікролітів і макро- літів	
6 перехід до осілого способу життя, активне формування стада свійських тварин, використання їх як тяглової сили	
7 винайдення луку та стріли – першої зброї дистанційної дії	

53. Укажіть головні вимоги плебеїв під час боротьби з патриціями в Давньому Римі (середина VI – початок III ст. до н. е.).

1 обмеження патриціанського землеволодіння, наділення землею	А Б В Г
2 ліквідація принципату та відновлення республіканського устрою Риму	
3 скасування боргової кабали та обмеження боргових відсотків	
4 обмеження диктаторських повноважень Луція Корнелія Сулли	
5 надання права участі в усіх зборах і обрання на всі державні посади	
6 продовження війни проти Карфагену за панування в Середземномор'ї	
7 запровадження спадкового принципу передання царської влади	

54. Укажіть наслідки Великих географічних відкриттів (кінець XV – середина XVII ст.).

1 прискорення темпів економічного розвитку та початок промислових ре- волюцій у провідних країнах Європи	А Б В Г
2 зміни в побуті та раціонаі харчування європейців	
3 початок колоніальних війн між європейськими державами	
4 знецінення грошей і зростання цін на товари першої необхідності	
5 занепад сільського господарства та ремесла в Європі, перенесення осно- вних видів виробництв до колоній	
6 піднесення міжнародної та колоніальної торгівлі, завершення форму- вання світового ринку	
7 розквіт давніх «доколумбових» цивілізацій Америки, Індії та Китаю	

55. Укажіть головні ознаки процесів глобалізації сучасного світу (кінець XX – початок XXI ст.).

1 прискорене поширення ідей, інформації, обігу капіталів, товарів унаслі- док розвитку всеосяжних систем транспорту та комунікацій	А Б В Г
2 створення в Латинській Америці та Південно-Східній Азії держав «за- гального соціального добробуту»	
3 початок формування великих транснаціональних корпорацій і промис- лових груп	
4 остаточне усунення ООН від вирішення світових справ, утвердження од- нополярного світу на чолі зі США	
5 масштабний вихід соціально-політичної, економічної активності за межі держав на континенти	
6 зростаюча інтенсивність взаємозв'язків у сфері торгівлі, інвестицій, фі- нансів, міграційних і культурних процесів	
7 завершення територіального розділу світу між провідними індустріаль- ними державами	

18

ВАРІАНТ 2

Завдання 1–42 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді та позначте його **Х** у спеціально відведеному місці.

1. Що таке «археологічна культура»?

А група споріднених археологічних пам'яток, поширених на певній терито- рії в межах певного історичного часу	А Б В Г
Б шар ґрунту, у якому під час археологічних розкопок виявлено сліди жит- тєдіяльності людини – знаряддя праці, посуд тощо	1 2 3 4
В сукупність успадкованих сучасниками від попередніх поколінь культур- них цінностей – пам'ятки архітектури, мистецтва, історії	
Г система археологічної періодизації культурно-історичного розвитку, що складається з трьох віків – кам'яного, бронзового та залізного	

2. Яку роль виконувала зображена на фото пам'ятка монументального будівництва Єгипту?

А помешкання жерців	А Б В Г
Б усипальниці фараона	1 2 3 4
В храму головних божеств	
Г царської резиденції-палацу	

3. Економічне піднесення Шумеру в III тис. до н. е. обумовлене, перш за все, розвитком

А міжнародної торгівлі	А Б В Г
Б відгінного скотарства	1 2 3 4
В бронзоливарного ремесла	
Г іригаційного землеробства	

4. У чому полягала особливість панування Ассирійської держави на завойованих тери- торіях у період її розквіту (кінець 40-х рр. VIII ст. – кінець 40-х рр. VII ст. до н. е.)?

А звільнення місцевого населення завойованих територій від податей і по- винностей на користь держави	А Б В Г
Б збереження при владі місцевого правителя та існуючого адміністра- тивно-управлінського апарату	1 2 3 4
В систематичне переселення народів з однієї завойованої області в іншу або безпосередньо в Ассирію	
Г включення захоплених територій до складу Ассирійської держави на правах автономних утворень	

19

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

5. Підвалини якого етико-політичного та релігійного вчення закладено зображеним на рисунку діячем?

像教行子孔師先

А ісламу	А Б В Г
Б іудаїзму	1 2 3 4
В буддизму	
Г конфуціанства	

6. Що стало результатом драматичної боротьби в Римській республіці плебеїв із патри- ціями в середині V ст. до н. е.?

А укладення збірки норм права «Закони XII таблиць»	А Б В Г
Б проведення реформ Тиберієм та Гаем Гракхами	1 2 3 4
В встановлення диктатури Луція Корнелія Сулли	
Г повстання рабів під проводом Спартака	

7. Традиційною датою падіння Західної Римської імперії й початку епохи Середньовіч- чя вважається

А 410 р.	А Б В Г
Б 476 р.	1 2 3 4
В 481 р.	
Г 498 р.	

8. Утворення наприкінці XI – на початку XII ст. рицарсько-чернечих орденів пов'язане з

А церковним розколом	А Б В Г
Б першим хрестовим походом	1 2 3 4
В виникненням ересі вальденсів	
Г заснуванням Святої інквізиції	

9. Про якого історичного діяча йдеться в уривку з історичного джерела?

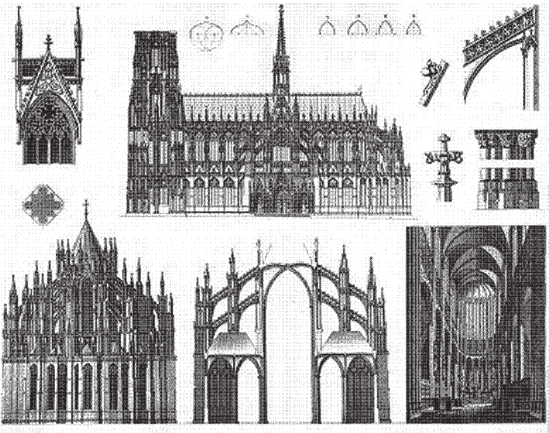
«Уперше на Середньому Сході висловив думку про рух Землі навколо Сонця, поставивши під сумнів геоцентричну систему Птолемея. Обчислив довжину кола Землі. Удосконалив основні астрономічні інструменти, якими користувалися у той час (астролябію, ква- дрант, секстант). Побудував перший нерухомий квадрант радіусом 7,5 м для спостере- жень Сонця і планет, який протягом 400 років був найбільшим в світі».

А Ібн Сіну	А Б В Г
Б Фірдоусі	1 2 3 4
В Аль-Біруні	
Г Хаджі Халіфа	

20

Варіант № 2

10. Яке державне утворення в другій половині XV ст. було найсильнішим супротивником французьких королів на шляху до об'єднання Франції?
- А герцогство Бургундія
Б графство Пікардія
В герцогство Бретань
Г графство Прованс
11. Визначте архітектурний стиль собору, збудованого за поданим нижче кресленням.

- А візантійський
Б романський
В готичний
Г бароко
12. Арабський купець Ібрагім ібн Якуб писав: «...А що стосується держави Мешка, то вона найбільша з їхніх країн. Багата вона на різний крам, м'ясо, мед і рибу. Збирає він податки, які йдуть на оплату його війнам..., яких має він три тисячі в панцирах...», відвідавши
- А Чехію
Б Моравію
В Угорщину
Г Польщу
13. Ім'я якого історичного діяча є зайвим у логічному ланцюжку:
«Юрій Долгорукий – Андрій Рубльов – Дмитрій Донської – Іван III Васильович»?
- А Юрій Долгорукий
Б Андрій Рубльов
В Дмитрій Донської
Г Іван III Васильович
14. У якому столітті відбулися події, описані в уривку з історичного джерела?
«...Перш ніж султан розпочав облогу, імператор запропонував йому взяти собі всі міста, залишивши Константинополь йому, імператору. Султан не погодився... Розпочався штурм, град стріл і каміння, наче дощ, засипали місто... Врешті-решт, місто пало, ставши винагородою багатьом мусульманам, що окропили своєю кров'ю сю землю».
- А XIII ст.
Б XIV ст.
В XV ст.
Г XVI ст.

21

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

15. Яку епоху слід характеризувати, використовуючи подану нижче картину?

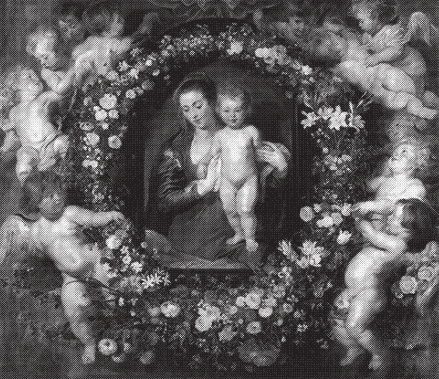
- А Реконкісту на Піренейському півострові (VIII–XV ст.)
Б Хрестові походи (кінець XI – друга половина XIII ст.)
В Великі географічні відкриття (кінець XV – середина XVII ст.)
Г Реформацію в Західній та Центральній Європі (XVI–XVII ст.)
16. Людина спасається лише своєю вірою, спасіння отримується Божою милістю і не залежить від будь-яких «заслуг» людини, а єдиним джерелом і авторитетом у справі віри є Святе Письмо, слово Боже, – це основні постулати реформаційного вчення
- А М. Лютера
Б Т. Мюнцера
В Ж. Кальвіна
Г У. Цвінглі
17. З якою країною пов'язана діяльність зображеного державно-політичного діяча?

- А Німеччиною
Б Францією
В Іспанією
Г Англією
- 22

Варіант № 2

18. Укажіть репродукцію картини, автором якої є Рафаель Санти.

А

Б

В

Г

19. Що передбачала Люблінська унія (1569 р.)?
- А поглинання Польським королівством Великого князівства Литовського й шлюб королеви Ядвіги та князя Ягайла
Б повернення князю Вітовту батьківських земель і визнання його довічним правителем Великого князівства Литовського
В відновлення «на віки вічні» Київського та Волинського удільних князівств у складі Польського королівства
Г об'єднання Польського королівства та Великого князівства Литовського у федеративну державу – Річ Посполиту
20. Форма залежності однієї держави від іншої або суспільства від певної особи, коли всі основні питання вирішуються цією державою або особою, називається
- А абсолютизм
Б колоніалізм
В протекторат
Г диктатура

23

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

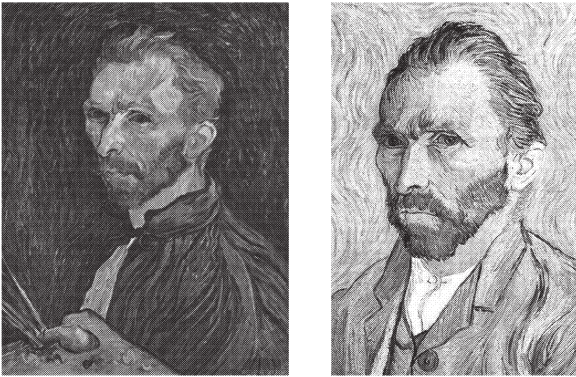
21. «Славна революція» в Англії завершилася ухваленням
- А «Правил честі»
Б «Білля про права»
В «Великої хартії вольностей»
Г «Декларації про віротерпимість»
22. До першого стану французького суспільства напередодні Великої французької революції належали представники
- А духовенства
Б дворянства
В селянства
Г буржуа
23. Упродовж якого періоду Великої французької революції тривала якобінська диктатура?
- А 1789–1792 рр.
Б 1792–1793 рр.
В 1793–1794 рр.
Г 1794–1799 рр.
24. Відновлення влади Бурбонів у Франції, Іспанії та Неаполітанському королівстві, повернення Франції до її дореволюційних кордонів, створення Швейцарської конфедерації – це рішення
- А Віденського конгресу 1815 р.
Б Ахенського конгресу 1818 р.
В Троппауського конгресу 1820 р.
Г Веронського конгресу 1822 р.
25. Портрет якого діяча зображено на поданому нижче малюнку?

- А Бенджаміна Дізраелі
Б Шарля де Талейрана
В Авраама Лінкольна
Г Отто фон Бісмарка
26. Що з указанного нижче належить до суспільно-політичних поглядів російських слов'янофілів першої половини XIX ст.?
- А Росія та Захід мають спільне історичне коріння та шлях розвитку
Б Росія має власний «особливий», окремий від Заходу, шлях розвитку
В Росія повинна приєднатися до загальноєвропейської сім'ї народів
Г Росія є відсталою країною, якій треба запозичати надбання Заходу

24

- Варіант № 2
27. Період правління в Японії імператора Муцухіто (1867–1912 рр.), під час якого знищено владу сегунів із роду Токугава та проведено глибокі соціально-економічні реформи, має назву
- А «Нінко»
Б «Комей»
В «Мейдзі»
Г «Тайсе»
28. Репродукції автопортретів якого митця подано нижче?

- А Карла Брюллова
Б Вінсента Ван Гога
В Сальвадора Далі
Г Пабло Пікассо
29. Яких цілей прагнула досягти Франція в ході Першої світової війни?
- А установлення контролю за східним узбережжям Адріатичного моря, приєднання Тіроля, Савої та Ніцци
Б встановлення панування на Балканах, контролю за протоками Босфор і Дарданелли, приєднання Східної Пруссії
В переділ на свою користь колоніальних володінь Англії та Бельгії, зміцнення позицій на Близькому Сході та поширення впливу на Індію
Г розчленування Німеччини, повернення Ельзасу та Лотарингії, розподіл володінь Османської імперії
30. Укажіть регіон, на теренах якого в серпні 1914 р. німецькі армії під командуванням Гінденбурга й Людендорфа розгромили російські армії генералів Ренненкампа й Самсонова.
- А Східна Галичина
Б Західна Білорусія
В Східна Пруссія
Г Західна Польща
31. Про яку міжнародну конференцію йдеться в цитованому документі?
- «У драматичні дні роботи конференції Німеччина та Росія на таємній нічній нараді, яку одразу ж охрестили “піжамною нарадою”, уклали договір. Свої підписи під угодою поставили комісар закордонних справ Росії Г. Чичерін та його німецький колега В. Ратенау».*
- А Паризьку конференцію 1919 р.
Б Генуезьку конференцію 1922 р.
В Лозаннську конференцію 1923 р.
Г Локарнську конференцію 1925 р.

25

- ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ
32. «Епоха проспериті» – це період швидкого зростання економіки
- А Сполучених Штатів Америки
Б Великої Британії
В Німеччини
Г Франції
33. Яка подія середини 1920-х рр. засвідчила повернення Німеччини до міжнародного співтовариства та визнання її світом рівноправним партнером?
- А проведення демілітаризації Рейнської зони
Б приєднання до «пакту Бріана–Келлога»
В скасування репараційних платежів
Г вступ до Ліги Націй
34. Спроба захоплення нацистами влади у 1923 р. увійшла в історію як
- А «каппівський заколот»
Б «кришталева ніч»
В «півний путч»
Г «ніч довгих ножів»
35. Перебіг яких подій в історії Росії слід характеризувати, використовуючи подані нижче агітаційні плакати?

- А Першої світової війни (1914–1918 рр.)
Б Лютневої демократичної революції (1917 р.)
В Жовтневого більшовицького перевороту (1917 р.)
Г Громадянської війни (1917–1921 рр.)
36. Яке завдання було спільним як для національної революції в Туреччині (1920–1923 рр.), так і для національної революції в Китаї (1925–1927 рр.)?
- А звільнення від колоніального панування
Б модернізація всіх сфер суспільного життя
В здобуття державного суверенітету
Г об'єднання країни

26

- Варіант № 2
37. Про яку країну йдеться в уривку з історичного джерела?
- «На те, що залишилося від цієї нещасної країни, насувається гроза. Гаха, слабкий, нікчемний президент, наступник великого Масарика та компетентного Бенеша, оголосив воєнний стан... та розпустив кабінет міністрів Тісо».*
- А Австрію
Б Югославію
В Чехо-Словаччину
Г Польщу

38. У яку галузь світової культури здійснив визначальний внесок зображений на фото діяч?

- А образотворче мистецтво
Б театральне мистецтво
В музичне мистецтво
Г кіномистецтво
39. Укажіть одне з рішень Ялтинської конференції голів держав і урядів «Великої трійки»?
- А скликання конференції Об'єднаних Націй з метою створення міжнародної організації для підтримки миру та безпеки
Б визнання лідера руху «Вільна Франція» керівником Руху Опору усіх вільних французів
В надання допомоги Ірану та виведення радянських і британських військ з його території
Г створення Ради міністрів закордонних справ для розробки проектів мирних договорів з Німеччиною та її союзниками

27

- ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ
40. Яка подія стала підґрунтям для створення поданої нижче карикатури?

- А події в Угорщині (1956 р.)
Б Берлінська криза (1961 р.)
В Карибська криза (1962 р.)
Г «Празька весна» (1968 р.)
41. Сепаратистський рух 1960–1980-х рр., що ґрунтувався на релігійному протистоянні ірландців-католиків та англійців-протестантів, увійшов в історію як
- А «проблема Квебеку»
Б «проблема Ольстеру»
В «проблема Валлонії»
Г «проблема Бретані»
42. Укажіть напрямок діяльності ЮНЕСКО.
- А надання допомоги країнам, що розвиваються, у справі покращення умов життя дітей, захисту їхніх прав
Б врегулювання проблем біженців, надання їм міжнародного правового захисту та матеріальної допомоги
В моніторинг стану довкілля, координація зусиль міжнародного співробітництва в справі ліквідації екологічних катастроф
Г розширення співробітництва народів у галузях освіти, науки, культури та інформації, охорона пам'яток культури тощо

28

Варіант № 2

Завдання 43–48 мають по чотири рядки інформації, позначених цифрами та літерами. Доберіть до кожного варіанта, позначеного цифрою, правильний, на Вашу думку, варіант, позначений літерою. Поставте позначки **X** в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків і колонок.

43. Установіть відповідність між формами релігійної свідомості первісної людини та їхніми проявами.

Форма

- 1 тотемізм
2 анімізм
3 фетишизм
4 магія

Прояв

- A** поклоніння предметам неживої природи, віра в над-природні властивості матеріальних речей
Б віра в те, що правитель є втіленням божества в людській подобі, боголюдиною, яка після смерті стає лише богом
В обряди, пов'язані з чаклунством, віщуванням, віра в здатність впливати на людей та явища природи
Г віра в існування душі та духів, що нібито управляють усім матеріальним світом
Д віра в спільного для конкретного колективу предка – певну тварину, рослину тощо

	A	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

44. Установіть відповідність між президентами Франції і роками їхнього перебування при владі

Президент

- 1 Ж. Помпіду
2 Ж. Ширак
3 Ш. де Голль
4 Ф. Міттеран

Роки

- A** 1958–1969
Б 1969–1974
В 1974–1981
Г 1981–1995
Д 1995–2007

	A	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

45. Установіть відповідність між назвами церков і країнами (регіонами) Європи, де вони мали вирішальний вплив в епоху Реформації та Контрреформації XVI ст.

Церква

- 1 Католицька
2 Лютеранська
3 Англіканська
4 Кальвіністська

Країни (регіони)

- A** Швейцарія, Нідерланди, Шотландія
Б Англія, Північна Ірландія
В Португалія, Іспанія, південно-західні землі Німеччини
Г Московське царство, Польща, Литва
Д Швеція, Данія, північно-східні землі Німеччини

	A	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

46. Установіть відповідність між назвами політичних сил доби Великої французької революції кінця XVIII ст. та їхніми загальними характеристиками.

Політична сила

- 1 фельяни
2 жирондисти
3 якобінці
4 термідоріанці

Характеристика

- A** представляли інтереси великої буржуазії, були прихильниками конституційної монархії
Б представляли інтереси угруповання «нових багатіїв», що виникло в роки революції
В представляли інтереси поміркованих буржуазних кіл, виступали за побудову республіки
Г прихильники Наполеона, які, здійснивши державний переворот, встановили Консульство
Д представляли інтереси середньої та дрібної буржуазії, прихильники революційної диктатури, масового терору

	A	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

47. Установіть відповідність між назвами періодів світового розвитку першої половини XX ст. та їхньою тривалістю.

Період

- 1 післявоєнна нестабільність
2 Перша світова війна
3 «Велика депресія»
4 стабілізація, процвітання

Тривалість

- A** 1914–1918 рр.
Б 1918–1923 рр.
В 1923–1929 рр.
Г 1929–1933 рр.
Д 1933–1939 рр.

	A	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

48. Установіть відповідність між країнами, стосунки яких упродовж другої половини XX ст. ускладнювалися війнами або збройними конфліктами.

Країна

- 1 Іран
2 Пакистан
3 Велика Британія
4 Ізраїль

Країна

- A** Аргентина
Б Єгипет
В Алжир
Г Індія
Д Ірак

	A	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

У завданнях 49–51 слід розташувати події в хронологічній послідовності. Поставте позначки **X** в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків і колонок. Цифри 1 має відповідати вибрана Вами перша подія, цифри 2 – друга, цифри 3 – третя, цифри 4 – четверта.

49. Установіть послідовність антропогенезу суспільної людини.

- A** пітекантроп
Б австралопітек
В кроманьйонець
Г неандерталець

	A	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

30

Варіант № 2

50. Установіть послідовність змін форм державної влади в Англії в XVII ст.

- A** Парламентська монархія
Б Протекторат Олівера Кромвеля
В Реставрація Стюартів
Г ІнDEPENDентська республіка

	A	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

51. Установіть послідовність віх історії СРСР, зображених на поданих нижче агітаційно-пропагандистських плакатах.

A

Б

В

Г

	A	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

Завдання 52–55 мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні. Виберіть три цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, відповіді, та запишіть їх у спеціально відведеному місці. Порядок написання цифр значення не має.

52. Укажіть основні здобутки та досягнення первісної людини в добу мезоліту.

- 1 винайдення колісного транспорту
2 винайдення човнів і плотів, риболовецьких сітей, гарпуна, гачків
3 приручення першої тварини – собаки
4 винайдення рала, гончарної печі
5 винайдення першої «механічної зброї» дистанційної дії – лука й стріли
6 приручення коня
7 поява зародків мотичного способу обробки землі

□ □ □

31

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

53. Укажіть шедеври монументального мистецтва, створені Мікеланджело Буонаротті.

1

2

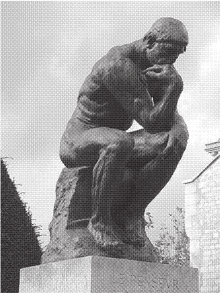

3

4

□ □ □

5

6

7

54. Укажіть головні ознаки класичного промислового перевороту (Англія, 1760–1820-ті рр.).

- 1 зникнення дрібних селянських господарств
2 заміна основних ручних знарядь праці системою робочих машин
3 впровадження у виробництво парових двигунів
4 формування нових класів: пролетаріату та буржуазії
5 зникнення дворянства – традиційного класу феодального суспільства
6 заміна дрібного промислового виробництва великим фабричним
7 скасування боргового рабства для дрібних товаровиробників

□ □ □

55. Які країни, уклавши угоду про створення Співдружності Незалежних Держав, припинили існування СРСР як геополітичної реальності?

- 1 Росія
2 Литва
3 Казахстан
4 Грузія
5 Білорусь
6 Україна
7 Вірменія

□ □ □

32

ВАРІАНТ 3

Завдання 1–42 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді та позначте його **X** у спеціально відведеному місці.

1. Як називається галузь історичної науки, що вивчає речові пам’ятки від палеоліту до пізнього середньовіччя включно та реконструює за ними давню історію суспільства?
- A джерелознавство

B антропологія

B генеалогія

Г археологія
- A

B

B

Г

2. Невід’ємною частиною релігійних уявлень якої цивілізації були зображені персонажі?

- A асирійської

B єгипетської

B китайської

Г індійської
- A

B

B

Г

3. Виконання якої повинності, згідно із законами Хаммурапі, було обов’язковим для усього працездатного населення – від вільних землеробів-общинників до рабів, а ухиляння від неї суворо каралося аж до смертної кари?

- A підтримання в належному стані іригаційних споруд

B несення військової служби в царському війську

B будівництво священних храмових комплексів

Г спорудження царських резиденцій-палаців
- A

B

B

Г

4. Повстання Мілету, Іонії та інших грецьких міст Малої Азії у 500–494 рр. до н. е. були складовою

- A Мессенських воєн

B Троянської війни

B Греко-перських воєн

Г Пелопоннеської війни
- A

B

B

Г

33

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

5. Храмний комплекс Ангкор у Камбоджі, зображений на фото, є прикладом

- A поширення ісламу в Південно-Східній Азії

B домінування японської архітектурної традиції

B діяльності китайських місіонерів в Індокитаї

Г індійського впливу в Південно-Східній Азії
- A

B

B

Г

6. Укажіть противника Риму в Пунічних війнах.

- A Македонія

B Карфаген

B Спарта

Г Афіни
- A

B

B

Г

7. Велике переселення народів тривало впродовж

- A I–II ст.

B II–VI ст.

B IV–VII ст.

Г VII–VIII ст.
- A

B

B

Г

8. Володіння (земля, посада) в країнах Західної Європи епохи Середньовіччя, яке надавалося на умовах виконання певних обов’язків (військової служби, участі в суді тощо) і переходило у спадок нащадкам, якщо вони погоджувалися виконувати такі самі обов’язки, називається

- A севр

B домен

B оммаж

Г феоде
- A

B

B

Г

9. Ім’я якого історичного діяча є зайвим в логічному ланцюжку:

- A Оттон I Великий

B Іоанн Цимісхій

B Константин VII Багрянородний

Г Юстиніан I
- A

B

B

Г

34

Варіант № 3

10. Назву якого документа пропущено в уривку з історичного джерела?

«Залишившись з невеликим військовим загonom і без підтримки Лондона, Іоанн Безземельний змушений був схилитися перед бунтівниками. 15 червня 1215 р. король погодився з усіма вимогами повсталих, викладеними в _____, документі, запропонованому йому підписати».

- A «Кларендонських конституцій»

B «Великій хартії вольностей»

B «Правилах честі»

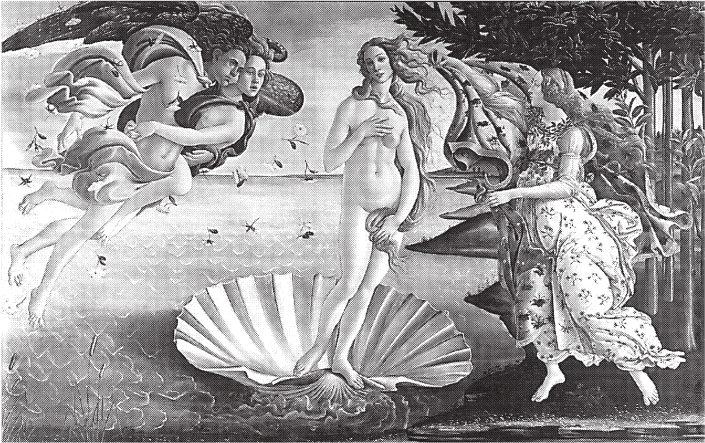
Г «Золотий буллі»
- A

B

B

Г

11. Хто є автором картини, репродукцію якої подано нижче?

- A Рафаель Санти

B Дієго Веласкес

B Сандро Боттічеллі

Г Рембрандт ван Рейн
- A

B

B

Г

12. Антикатолицький і антифеодалний національно-визвольний рух у Чехії в першій половині XV ст. увійшов в історію під назвою

- A гуситські війни

B кастильські війни

B альбігойські війни

Г гугенотські війни
- A

B

B

Г

13. Державною релігією Делійського султанату (1206–1526 рр.) проголошено

- A християнство

B буддизм

B індуїзм

Г іслам
- A

B

B

Г

14. Яке положення заперечується істориками при поясненні причин пошуків європейцями нових морських шляхів до Азії наприкінці XV – на початку XVI ст.?

- A налагодження нових шляхів замість порушених турками-османами традиційних

B організація нових маршрутів масового постачання дешевої робочої сили

B зростання потреб європейців у дорогіцінних металах – золоті та сріблі

Г налагодження прямих, без посередників, контактів з ринками Сходу
- A

B

B

Г

35

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

15. Що таке «мануфактура»?

- A корпоративне об’єднання ремісників однієї або кількох споріднених спеціальностей, яке регламентувало виробництво та продаж товарів

B промислове підприємство, засноване на системі машин, що виконують або допомагають у виконанні певного виду роботи

B велике багатогалузеве господарство, засноване на праці кріпосних селян і орієнтоване на виробництво збіжжя на продаж

Г велике підприємство, що базується на одиничному поділі ручної праці та її кооперації з використанням ремісничої техніки
- A

B

B

Г

16. Уривок із якого твору подано нижче?

«Навік будуть осуджені зі своїми вчителями ті, які увірували, що за допомогою папських грамот про відпущення гріхів вони віднайдуть спасіння. Особливо слід остерігатися тих, які вчать, що папські індульгенції – це безцінний Божий дар, за допомогою якого людина примирюється з Богом».

- A «95 тез» Мартіна Лютера

B «Похвала глупоті» Еразма Роттердамського

B «Настанова у християнській вірі» Жана Кальвіна

Г «Вадиск, або Римська тріада» Ульріха фон Гуттена
- A

B

B

Г

17. Тридцятилітня війна (1618–1648 рр.) в Європі завершилася укладенням

- A Аугсбурзького миру

B Вестфальського миру

B Тордесільяського миру

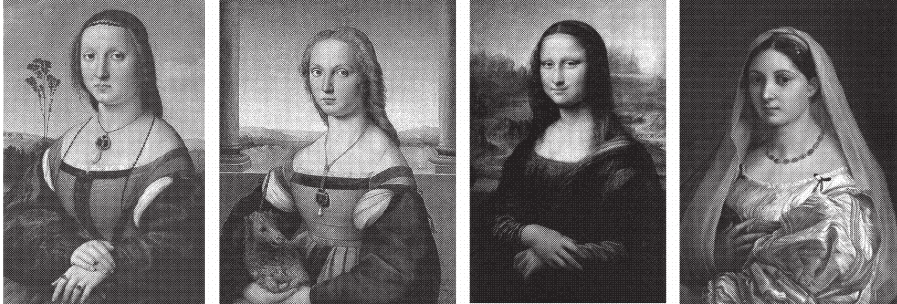
Г Ніштадтського миру
- A

B

B

Г

18. Укажіть репродукцію картини, автором якої є Леонардо да Вінчі.

A

B

B

Г

- A

B

B

Г

19. Уділ Івана IV Грозного в 1564–1577 рр. з особливою територією, державним апаратом і військом, сила яких спрямовувалася на боротьбу з ймовірними зрадами, опозицією в середовищі боярської знаті та залишками удільного сепаратизму, називається

- A земщина

B королівщина

B семибоярщина

Г опричнина
- A

B

B

Г

36

Варіант № 3

20. Війна за незалежність США тривала впродовж
- А 1700–1721 рр.
Б 1756–1763 рр.
В 1775–1783 рр.
Г 1787–1791 рр.
21. Заміна основних ручних знарядь праці системою робочих машин, впровадження у виробництво парових двигунів, формування пролетаріату та буржуазії – це ознаки
- А технічної реконструкції
Б промислового перевороту
В форсованої індустріалізації
Г буржуазної революції
22. 14 липня 1789 р. в історії Франції – це день
- А взяття Бастилії
Б встановлення якобінської диктатури
В термідоріанського перевороту
Г битви при Ватерлоо
23. Портрет якого діяча зображено на картині, репродукцію якої подано нижче?

- А Олівера Кромвеля
Б Наполеона Бонапарта
В Джорджа Вашингтона
Г Джузеппе Гарібальді
24. У якій країні в 1830–1840-х рр. набув поширення чартистський рух за політичні та соціальні права?
- А Італії
Б Франції
В Німеччині
Г Великій Британії
25. Що було однією з особливостей революції 1848–1849 рр. в Німеччині?
- А ліквідація Липневої монархії та проголошення республіки
Б звільнення від австрійського панування і здобуття незалежності
В боротьба проти роздробленості за національне об'єднання країни
Г скасування кріпацтва та скликання національних Установчих зборів

37

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

26. Що спонукало уряд Російської імперії скасувати кріпосне право та стати на шлях глибоких соціальних реформ?
- А повстання декабристів
Б поразка в Кримській війні
В революції в країнах Європи
Г заворушення в армії та на флоті
27. Суспільний рух у США наприкінці XVIII – у XIX ст. за ліквідацію рабства увійшов в історію як рух
- А аболіціоністів
Б ізоляціоністів
В гуманістів
Г роялістів
28. Прочитайте фрагмент доповіді царю Миколі II і дайте відповідь на запитання.
- «Безперечно... твердо приймається завданням для всіх зусиль Росії така ціль: у найближчі роки – 1918–1919 рр. – заволодіти протоками, які мають для нас виключне воєнно-стратегічне значення в плані виходу нашого флоту з Чорного моря до Середземно-го».*
- Які протоки Росія планувала взяти під свій контроль?
- А Ла-Манш і Босфор
Б Босфор і Дарданелли
В Дарданелли та Гібралтар
Г Гібралтар і Ла-Манш
29. Упродовж якого періоду тривала Перша світова війна?
- А 28 червня 1914 р. – 20 жовтня 1917 р.
Б 20 липня 1914 р. – 3 листопада 1918 р.
В 1 серпня 1914 р. – 11 листопада 1918 р.
Г 15 вересня 1914 р. – 1 грудня 1918 р.
30. Які заходи у сфері соціальних відносин здійснювалися урядом США в рамках реалізації «Нового курсу» Ф. Рузвельта?
- А запровадження системи громадських робіт та трудових таборів для молоді
Б заборона діяльності профспілок, скасування колективних трудових угод
В ліквідація соціальних виплат з метою економії державних коштів
Г кредитування фермерів для збільшення обсягів виробництва
31. Проаналізуйте дані таблиці та визначте країни, що подолали економічну кризу на 1937 р.

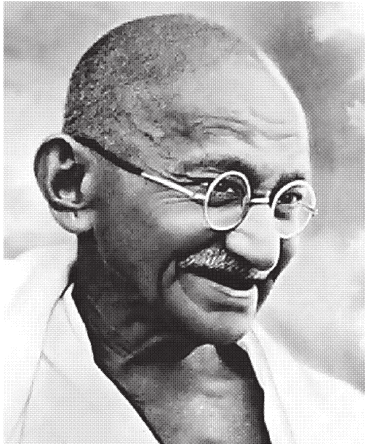
Країна	Обсяги валового промислового виробництва (у % до 1929 р.)		
	1930 р.	1932 р.	1937 р.
США	81	54	92
Німеччина	88	58	116
Велика Британія	92	83	124
Франція	100	77	83
Японія	95	98	171

- А США, Німеччина
Б Німеччина, Велика Британія
В Велика Британія, Франція
Г Франція, Японія

38

Варіант № 3

32. Яку політику більшовиків В. Ленін охарактеризував як таку, що є *«...дурість і самогубством тієї партії, яка спробувала б її. Дурість, бо ця політика економічно неможлива, самогубством, бо партії, які пробують подібну політику, зазнають неминучого краху»*?
- А воєнного комунізму
Б нову економічну політику
В форсованої індустріалізації
Г суцільної колективізації
33. З іменем якого діяча пов'язане встановлення режиму «санації»?
- А Ю. Пілсудського
Б Т. Масарика
В Е. Бенеша
Г М. Хорті
34. Національно-визвольна боротьба народу якої країни пов'язана із зображеним на фото діячем?

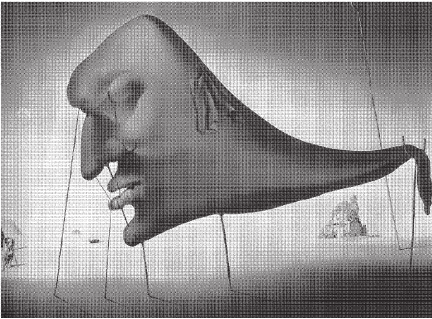
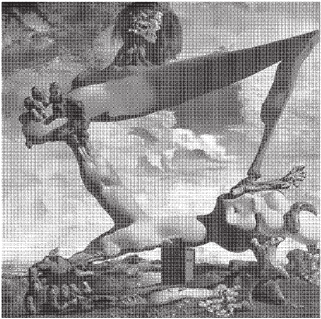

- А Китаю
Б Алжиру
В Ірану
Г Індії
35. Прочитайте уривок з «Берлінського щоденника» американського журналіста У. Шпирера та дайте відповідь на запитання.
- «Війни не буде! Гітлер запросив Муссоліні, Чемберлена та Даладьє зустрітися з ним завтра у Мюнхені. Ця трійця позбавить Гітлера цієї неслухняної дитини Чехословаччини, і він отримає свою область без війни. Лише на декілька днів пізніше, ніж обіцяв».*
- Яку область мав на увазі журналіст?
- А Клайпедську
Б Саарську
В Рейнську
Г Судетську

39

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

36. Хто є автором картин, репродукції яких подано нижче?

- А Казимир Малевич
Б Сальвадор Далі
В Пабло Пікассо
Г Клод Моне
37. Поразка якої країни у війні з Німеччиною спричинила появу цитованої нижче статті в британській газеті?
- «Для цієї швидкоплинної кампанії це було символічно. Коні проти танків! Довгі піки кавалеристів проти довгих стволів танкових гармат. І якими б вони не були мужніми й безглуздо хоробрими, німці просто розчавили їх миттєвою танковою атакою. Для самих німців, та й для всього світу, це був перший досвід зразкового бліцкригу».*
- А Югославії
Б Франції
В Бельгії
Г Польщі
38. Під час роботи якої конференції зроблено фото лідерів країн «Великої трійки»?

- А Ялтинської
Б Потсдамської
В Сан-Франциської
Г Паризької

40

Варіант № 3

39. Укажіть наслідки події міжнародного значення кінця 1930-х рр., якій присвячено наведені нижче зображення.

- А утворення двох ворогуючих блоків – антигітлерівської коаліції і держав «Осі», у складі Німеччини, Японії та Італії
Б узгодження взаємних кордонів і вирішення територіальних питань, пов'язаних із «аншлюсом» Австрії
В припинення агресії Японії на Халхін-Голі
Г відторгнення від Чехо-Словаччини Судетської області, а також задоволення територіальних претензій до Чехо-Словаччини з боку Угорщини та Польщі

А	Б	В	Г

40. Який політичний діяч виголосив цитовану нижче промову?

«Від Штеттіна на Балтиці до Трієста на Адріатиці, через весь континент, опущено “залізну завісу”. За цією лінією опинилися всі столиці найдавніших держав Центральної та Східної Європи: Варшава, Берлін, Прага, Відень, Будапешт, Белград, Бухарест і Софія – всі ці відомі міста разом із людністю потрапили до сфери, яку я називаю радянською, й усі вони, в тій чи іншій формі, перебувають під радянським впливом».

- А Й. Сталін
Б Г. Трумен
В У. Черчілль
Г Ш. де Голль

А	Б	В	Г

41. Які роки внутрішньополітичного життя США увійшли в історію країни як період «маккартизму» – «полювання на відьом»?

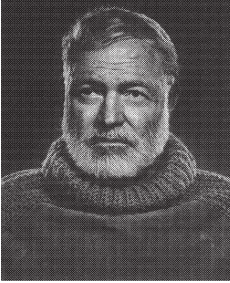
- А друга половина 1940-х рр.
Б перша половина 1950-х рр.
В друга половина 1950-х рр.
Г перша половина 1960-х рр.

А	Б	В	Г

41

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

42. Хто із зображених на фото письменників є автором творів «По кому подзвін», «Старий і море»?

А

Б

В

Г

А	Б	В	Г

42

Варіант № 3

Завдання 43–48 мають по чотири рядки інформації, позначених цифрами та літерами. Доберіть до кожного варіанта, позначеного цифрою, правильний, на Вашу думку, варіант, позначений літерою. Поставте позначки X в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків і колонок.

43. Установіть відповідність між назвами історико-археологічних періодів і основними здобутками людської матеріальної культури.

Період	Здобутки
1 палеоліт	А мікролітична техніка обробки каменю, винайдення човна, сітей, гарпуна, гачків, лука та стріл
2 мезоліт	Б виплавка міді, зародження орного землеробства, винайдення колісного транспорту, гончарної печі
3 неоліт	В поява першого штучного продукту – бронзи, поглиблення поділу праці між племенами скотарів і землеробів
4 енеоліт	Г виготовлення з каменю чоперів, рубил, скребел, освоєння вогню, початок будівництва жител
	Д шліфування, пиляння, свердління каменю, перехід до землеробства, скотарства, винахід гончарства, ткацтва

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

44. Установіть відповідність між мандрівниками та основним змістом їхніх географічних відкриттів.

Мандрівник	Відкриття
1 Христофор Колумб	А здійснив першу навколосвітню подорож й уперше довів, що Земля є кулею, та отримав загальні відомості про її розміри
2 Васко да Гама	Б досяг південного узбережжя Америки та відкрив Бразилію
3 Фернан Магеллан	В шукаючи західний шлях до Індії, відкрив Америку
4 Абель Тасман	Г здійснюючи пошук «південної землі», відкрив Нову Зеландію та довів, що Австралія – це материк
	Д відкрив морський шлях із Європи до країн Сходу навколо Африки й далі через океан досяг західного узбережжя Індії

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

45. Установіть відповідність між явищами та періодами їхньої тривалості.

Явище	Період
1 Тридцятилітня війна	А 1337–1453 рр.
2 Семилітня війна	Б 1618–1648 рр.
3 Північна війна	В 1700–1721 рр.
4 Столітня війна	Г 1756–1763 рр.
	Д 1775–1783 рр.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

43

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

46. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями.

Поняття	Визначення
1 мілітаризм	А політика гонки озброєнь, підготування й розв'язання загальних воєн, що її проводять різні країни
2 інтервенція	Б насильницьке приєднання державою всієї (або частини) території іншої держави або народу
3 анексія	В відшкодування державою, що розв'язала війну, збитків, заподіяних державі, що зазнала нападу
4 бліцкриг	Г ведення війни, розрахованої на капітуляцію противника в найкоротші строки внаслідок раптового нападу
	Д насильницьке втручання однієї держави у справи іншої, вторгнення з метою загарбання території держави

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

47. Установіть відповідність між зображеними на фото політичними діячами та країнами, які вони очолювали в різний час.

1

2

3

4

Країни	А	Б	В	Г	Д
А Велика Британія					
Б Радянський Союз					
В Німеччина					
Г Сполучені Штати Америки					
Д Франція					

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

48. Установіть відповідність між датами і подіями.

Дата	Подія
1 28 листопада 1943 р.	А Паризька конференція
2 4 лютого 1945 р.	Б Потсдамська конференція
3 25 квітня 1945 р.	В Сан-Франциська конференція
4 17 липня 1945 р.	Г Ялтинська конференція
	Д Тегеранська конференція

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

44

Варіант № 3

У завданнях 49–51 слід розташувати події в хронологічній послідовності. Поставте позначки **Х** в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків і колонок. Цифри 1 має відповідати вибрана Вами перша подія, цифри 2 – друга, цифри 3 – третя, цифри 4 – четверта.

49. Установіть послідовність подій давньоєгипетської історії.
- А** звільнення Єгипту від панування гіксов, відновлення єгипетської державності та політичної єдності країни
- Б** успішна боротьба з Хетським царством, інтенсивне будівництво іригаційних споруд, палаців, храмів по всьому Єгипту
- В** об'єднання Верхнього та Нижнього Єгипту, початок створення загальнодержавної іригаційної системи
- Г** завоювання території Сирії, Фінікії, Палестини, розширення кордонів єгипетських володінь до верхів'їв Євфрату

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

50. Установіть послідовність подій Реформації та Контрреформації.
- А** заснування І. Лойолою ордену єзуїтів («Товариства Ісуса»)
- Б** оприлюднення М. Лютером «95 тез» проти індульгенцій
- В** Тридентський собор католицької церкви
- Г** Селянська війна в Німеччині

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

51. Установіть послідовність укладення мирних договорів (1918–1920 рр.).
- А** Сен-Жерменський договір із Австрією
- Б** Версальський договір із Німеччиною
- В** Тріанонський договір із Угорщиною
- Г** Брест-Литовський договір із радянською Росією

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

Завдання 52–55 мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні. Виберіть три цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, відповіді, та запишіть їх у спеціально відведеному місці. Порядок написання цифр значення не має.

52. Укажіть основний зміст релігійно-політичної реформи фараона Аменхотепа IV.

- визнання бога Атона єдиним божеством усього світу, творцем Єгипту та інших країн
- призначення царями богів Амона-Ра та Атона, які почали зображуватися в людському та тваринному образі
- оголошення фараона єдиним сином Атона з новим тронним ім'ям Ехнатон
- визнання фараона боголюдиною (земним втіленням бога Амона-Ра), яка після смерті стає лише богом, володарем підземного світу
- зображення Атона у вигляді сонячного диска, який випромінює на землю промені-руки, що дарують людям світло, тепло та добробут
- спорудження нових міст перебування бога Амона-Ра (м. Фіви) та бога Атона (м. Ахетатон), перенесення до них головних резиденцій фараона
- запровадження культу Ісіді та Маат – втілення царської влади, престолу та соціального порядку на противагу хаосу

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

53. Які явища європейської історії мали визначальне значення для переходу від Середньовіччя до Нового часу?

- Просвітництво
- Великі географічні відкриття
- Хрестові походи
- Відродження
- Столітня війна
- Реформація
- Реконкіста

54. Які із зображених нижче карикатур потрібно використовувати, характеризуючи міжнародні відносини в 30-х рр. XX ст.?

1

2

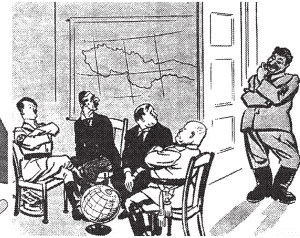
3

4

5

6

7

55. Про яких діячів йдеться в уривку з історичного джерела?

«Світова війна поєднала лідерів дуже різного політичного зразка: жорсткого і підступного прагматичного диктатора; лівого ліберала і масона, добре вихованого джентльмена із старого шанованого роду і незаперечного вольового лідера своєї нації; консервативного політика, цинічного, твердого і розумного, прем'єра уряду невеликої демократичної європейської держави і водночас найбільшої і найстарішої імперії планети».

- Й. Сталін
- А. Гітлер
- Ф. Франко
- Ф. Рузвельт
- Б. Муссоліні
- У. Черчілль
- М. Хорті

Патріотизм — на часі

Останніми роками діти стали більше шанувати родину та оцінили значення власного розвитку. На цьому акцентували увагу освітяни під час Всеукраїнської науково-практичної конференції «Психолого-педагогічні основи програмування змісту виховання ціннісно-орієнтаційних ставлень особистості», яка відбулась у Рівному на базі Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

До речі, рівненські педагоги залюбки поділилися зі своїми колегами з інших регіонів і власним досвідом. Адже в краї при Рівненському державному гуманітарному університеті діє єдина в Україні кафедра теорії і методики виховання науково-дослідної лабораторії інноваційних виховних технологій. «До експериментальної діяльності залучено 18 навчальних закладів області», — каже її завідувачка професор, кандидат педагогічних наук Тамара Дем'янюк, яка своєю доповіддю про ціннісну парадигму сучасного українського виховання розпочала роботу Всеукраїнської науково-практичної конференції.

Рівненські освітяни розповіли колегам про те, як сприяє розв'язанню проблем у вихованні дітей та молоді як процесу формування у них ціннісних ставлень до оточуючого світу ініційована управлінням освіти і науки ОДА Програма наці-

онального виховання учнівської молоді Рівненщини на 2008—2020 роки, над реалізацією якої освітяни краю працюють уже п'ятий рік.

— Унікальність обласної програми в тому, що вона має регіональний аспект. Адже, крім звичних розділів про ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави, до сім'ї, родини, людей, до себе, до природи, до праці, до мистецтва, введено ще один — ціннісне ставлення особистості до історичних, культурних і духовних надбань рідного краю, — підкреслила у своїй доповіді завідувачка кабінету виховної роботи Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Ніна Гавриш.

Учасники конференції, вважають, що українське патріотичне виховання молоді в період розбудови незалежної української держави край важливе для утвердження України як

суверенної, правової, демократичної держави. Патріотизм є невід'ємною складовою успішного розвитку України.

«Ми впевнені, — йдеться у зверненні учасників конференції до Верховної Ради України, — що патріотичне виховання формуватиме гордість за матеріальні і духовні досягнення свого народу, своєї Батьківщини, бажання збереження її характерних особливостей, культурних надбань, захисту інтересів своєї громади та народу загалом; забезпечить цілісність українського народу, його національне відродження, об'єднає різні етноси й регіони країни, дасть новий поштовх соціально-економічному і демократичному розвитку України, розбудові громадянського суспільства; принесе соціально-політичну стабільність та гідне місце України серед держав Європи та світу».

Учасники Всеукраїнської науково-практичної конференції схвалили ініційоване Міжнародним освітнім Фондом імені Ярослава Мудрого звернення до Верховної Ради України щодо необхідності прийняття закону «Про патріотичне виховання громадян України», а також розробити й затвердити Державну прог-

Відповіді на пробні тести ЗНО

ГЕОГРАФІЯ

Варіант 1

1. . Б 2. Г 3. В 4. Б 5. Г 6. А 7. А 8. Г 9. Б 10. Б 11. Б 12. Г 13. Г 14. А 15. Б 16. Г 17. А 18. В 19. В 20. А 21. Б 22. Г 23. Г 24. Г 25. Б 26. Б 27. Г 28. Г 29. А 30. Б 31. Б 32. В 33. Б 34. В 35. В 36. А 37. Б 38. Г 39. В 40. В 41. Г 42. А 43. 1–В, 2–Д, 3–Б, 4–Г 44. 1–В, 2–Г, 3–А, 4–Б 45. 1–Б, 2–А, 3–Д, 4–Г 46. 1–В, 2–Д, 3–А, 4–Б 47. 1–В, 2–А, 3–Б, 4–Д 48. 1–Г, 2–Д, 3–А, 4–Б 49. 137 50. 235 51. 236 52. 146 53. 245 54. 246 55. 4 56. 600 м

Варіант 2

1. . В 2. Б 3. А 4. А 5. Б 6. Г 7. Б 8. В 9. Г 10. Г 11. Б 12. А 13. В 14. Г 15. В 16. Г 17. Б 18. В 19. Г 20. В 21. Г 22. Б 23. Г 24. А 25. А 26. Б 27. Б 28. А 29. В 30. А 31. В 32. Б 33. А 34. Б 35. Г 36. В 37. Б 38. В 39. Б 40. А 41. Б 42. Г 43. 1–В, 2–А, 3–Г, 4–Б 44. 1–Г, 2–В, 3–Д, 4–А 45. 1–Г, 2–Д, 3–Б, 4–А 46. 1–Г, 2–Д, 3–А, 4–В 47. 1–В, 2–Д, 3–Г, 4–А 48. 1–Г, 2–А, 3–Д, 4–Б 49. 257 50. 146 51. 124 52. 356 53. 246 54. 246 55. 15 год 56. 10 %

Варіант 3

1. . В 2. В 3. Г 4. Г 5. А 6. Б 7. А 8. Б 9. Б 10. Б 11. В 12. А 13. В 14. Б 15. В 16. В 17. Б 18. Г 19. А 20. В 21. В 22. А 23. В 24. Б 25. В 26. Г 27. Г 28. В 29. Б 30. Г 31. Г 32. А 33. А 34. Б 35. В 36. В 37. А 38. В 39. Б 40. А 41. Б 42. Г 43. 1–Д, 2–Б, 3–А, 4–В 44. 1–Б, 2–Д, 3–А, 4–Г 45. 1–Г, 2–В, 3–Д, 4–А 46. 1–Б, 2–Г, 3–А, 4–Д 47. 1–Б, 2–Д, 3–В, 4–А 48. 1–В, 2–А, 3–Д, 4–Б 49. 457 50. 367 51. 345 52. 256 53. 256 54. 246 55. –9 ‰ 56. 100

раму українського патріотичного виховання молоді з відповідним державним фінансуванням. Це звернення доповнили також позиціїми щодо національного виховання Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»), Національної доктрини розвитку освіти та Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012—2021 роки.

Ось що сказала з цього приводу присутня на Всеукраїнській конференції представниця Міжнародного благодійного імені Ярослава Мудрого фонду сприя-

ня розвитку української національної школи Оксана Загорюлько:

— Складне соціально-економічне становище українського суспільства, знецінення традиційних моральних цінностей, пропаганда жорстокості, бездуховності, насильства, зокрема через ЗМІ, невизначеність в оцінці подій історичного минулого українського народу негативно впливають на моральні та патріотичні переконання громадян України. За даними соціологічних досліджень, серед вікової категорії, від якої залежить майбутнє Ук-

раїни, практично кожен другий допускає для себе можливість еміграції. Ця позиція здебільшого зумовлена неможливістю повною мірою реалізувати свій потенціал і мати достатній рівень матеріального благополуччя в своїй державі. Виходячи з цього, патріотизм сьогодні є нагальною потребою і держави, оскільки високий рівень патріотизму громадян здатен забезпечити соціально-політичну стабільність та гідне місце країни в цивілізованому світі.

Катерина ГЛОДЯ.
Рівне.

Якісне законодавче регулювання та наполеглива праця освітян формують умови розвитку сучасної вищої освіти в Україні

— Сергію Миколайовичу, ваш вуз став членом Великої Хартії університетів. Що ця подія означає для ЧДТУ? Як досягнуто успіху?

— Справді, на початку березня 2013 року Чернігівський державний технологічний університет отримав повідомлення від Наглядової ради Великої Хартії університетів (Magna Charta Universitatum Observatory) щодо включення ЧДТУ до її складу. Остання інституція — це результат пропозиції, з якою 1986 року Болонський університет звернувся до провідних навчальних закладів Європи. Основа пропозиції полягала в тому, що для розвитку національних систем освіти в кожній країні мають діяти потужні методологічні центри, роль яких повинні взяти на себе найвпливовіші вузи цих країн. Саме ця ідея лягла в основу створення співдружності провідних європейських університетів, які мають виступити в ролі новаторів, піонерів перетворень. Таку пропозицію з ентузіазмом підтримала наукова, освітянська та політична еліта Європи.

Для нашого навчального закладу це означає, що саме ЧДТУ визнаний провідним університетом півночі України — обранням для розвитку національної системи освіти як потужний регіональний методологічний центр. І всі ми — й науково-педагогічна, й студентська громада вузу — сьогодні маємо можливість особисто долучитися до фундаментальних принципів, якими повинні керуватись навчальні установи, щоб забезпечити розвиток освіти та інноваційний рух у світі, який швидко змінюється. А прийняття нашого університету до Великої Хартії університетів стало підтвердженням повного визнання та цілеспрямованого запровадження в стінах ЧДТУ найважливіших цінностей освітніх традицій і сприяння тісним зв'язкам між провідними навчальними закладами Європи.

Успіху було досягнуто, як завжди, важкою, цілеспрямованою і наполегливою працею в усіх сферах діяльності університету. Це, передусім, усвідомлення всією університетською громадою тієї важливої ролі, яку сьогодні відіграє наш вуз у суспільстві, особливо на регіональному, а також і на загальнодержавному рівні. Й першим кроком до цього було втілення в життя власного регіонального проекту «Університет у житті міста». Запроваджуючи його три роки тому, ми намагалися врахувати те, що майбутнє людства значною мірою залежить від культурного, наукового і технічного розвитку, зосередженого в центрах культури, знань та досліджень. Саме університети повинні давати майбутнім поколінням освіту і виховання, навчатимуть їх, а через них — інших, поважаючи гармонію доквілля та самого життя.

Другим кроком до членства у Великій Хартії університетів була сертифікація освітньої діяльності навчального закладу за міжнародною системою стандартів якості ISO9001, що передбачала докорінну перебудову всієї діяльності (не тільки навчального процесу) вузу задля цільової головної мети — забезпечення випускників тим обсягом знань, умінь та професійних навичок, який робить їх конкурентоспроможними і затребуваними на ринку праці, а також засвідчує їхній високий рівень інтелектуальності, культури, духовності, патріотизму та вихованості.

Третім кроком було налагодження тісної співпраці та прямих контактів щодо співробітництва у освітній, науковій та культурній сферах із провідними європейськими університетами. Причому великою мірою цьому сприяла й підтримка держави, уряду України, Міністерства освіти

і науки України, завдяки яким уже третій рік поспіль студенти, аспіранти, молоді вчені та викладачі (загалом близько 400 осіб щороку) мають можливість за рахунок держави здійснювати навчання та стажування у провідних університетах світу. Це було і є запорукою реалізації способів досягнення цілей розвитку освіти, проголошених у Великій Хартії університетів щодо взаємного обміну інформацією та документацією, а також збільшення кількості спільних проектів для розвитку освіти як основного елементу пос-

байджану, Узбекистану, Туркменії, Бразилії, з вузами азійських країн тощо.

— Що, на ваш погляд, треба зробити для підвищення результативності вищої освіти в Україні?

— Передусім необхідно привести законодавство у сфері вищої освіти у відповідність до реалій життя. На моє глибоке переконання, чинний закон «Про вищу освіту» уже не відповідає вимогам часу. З огляду на те, що 2005 року Україну прийняли до Європейського освітнього простору, законодавство у сфері освіти взагалі й у сфері

валося 27 лютого 2013 року на слуханнях Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти на тему «Про законодавче забезпечення розвитку вищої освіти в Україні». Чомусь кожного року наприкінці зими в Україні відбуваються певні політичні перипетії навколо вищої освіти — можливо, це пов'язано з тим, що саме в цей час іде реєстрація випускників шкіл у пунктах зовнішнього незалежного оцінювання і для багатьох родин України проблема формування майбутнього своїх дітей стає головною, залишаючи далеко

вони зацікавлені, щоб процес реформування відбувся і бажано у кращий бік.

— Ви порівняно недавно працюєте ректором. Уже є певні «свої» напрацювання? Чи ви примножите досягнення, напрацювання університету за минулі роки?

— У відповіді на попереднє запитання я не даремно висловився, що в основі якісної освіти закладені певні освітні традиції. І однією з таких вважаю збереження та примноження попередніх досягнень і напрацювань. Адміністрація Чернігівського державного технологічного університету насамперед у своїй діяльності керується принципом узгодженого, цілеспрямованого та постійного інноваційного розвитку усіх напрямів діяльності університету в частині підтримки освітнього, наукового, вишнього, просвітницького, спортивного, суспільного, громадського, культурного, побутового рівня викладачів та студентів. Ми щороку запроваджуємо нові напрями та спеціальності підготовки, розширюємо спектр підготовки в аспірантурі та докторантурі, відкриваємо нові спеціалізовані вчені ради для підготовки кадрів найвищої кваліфікації, реалізуємо нові суспільно-громадські ініціативи, підтримуємо нові оригінальні студентські проекти тощо. Саме збереження традицій та щорічне примноження здобутків замість «спочивання на лаврах» дає нам змогу завжди бути на вістрі прогресу взагалі і в освітянській галузі зокрема.

— У Чернігові «Хімволокно» проходить процедуру банкрутства. Чимало підприємств теж не в кращому стані. А ЧДТУ тим часом збільшує випуск фахівців... Чи не є колізія у цьому?

— До цього запитання треба зробити деякі уточнення. ЧДТУ не збільшує випуск фахівців. Вуз сьогодні, в межах виділеного декілька років тому ліцензованого обсягу підготовки, розширює напрями і спеціальності підготовки студентів, акцентуючи увагу на найбільш перспективних з точки зору сучасного стану розвитку науки, техніки, економіки, виробництва та інших сфер суспільного життя не тільки в Україні, а й в цілому у світі. Наш навчальний заклад вже давно не є суто технологічним — ми поліпрофільний університет з усталеними традиціями, європейським спрямуванням та якісною підготовкою випускників (про що власне й свідчить прийняття ЧДТУ до Magna Charta Universitatum). І саме якість підготовки студентів дає підстави для високого відсотку їх працевлаштування. За офіційними даними державного фінансового аудита, що відбувався у лютому 2012 року в Чернігівській області і був проведений фахівцями Державної фінансової інспекції, ЧДТУ має підтверджені дані щодо працевлаштування випускників, відсоток якого становить 97,8%. Зазначу, що це найвищий показник працевлаштування серед вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації Чернігівської області.

— Як забезпечується студентське самоврядування у ЧДТУ? Воно не вступає у конфронтацію із адміністрацією?

— Адміністрація і весь науково-педагогічний колектив Чернігівського державного технологічного університету усвідомлюють, що майбутнє нашої держави цілком залежить від молоді взагалі і в тому числі від наших студентів зокрема. Тому ми всіляко піклуємося про наших студентів і всіляко підтримуємо реалізацію їхніх ініціатив в усіх сферах діяльності вузу. У нашому університеті створено та активно діє студентське самоврядування, яке є невід'ємною частиною громадського самоврядування ЧДТУ. Для запровадження студентських ініціатив в освітній, науковій, спортивній, громадській, культурній, духовній, просвітницькій та інших галузях університет виділяє 0,5% коштів від обсягів університетських надходжень за Спеціальним фондом. Студенти входять до складу та беруть активну участь у роботі дорадчих колегіальних органів університету — ректорату, вченої ради, вищого органу громадського самоврядування — конференції трудового колективу університету, стипендіальної комісії, факультетських органів громадського самоврядування тощо та активно забезпечують захист прав та інтересів осіб, що навчаються в університеті, а також беруть активну участь у управлінні його діяльністю. Без погодження зі студентським самоврядуванням сьогодні в університеті не відбувається жодної події, починаючи від поселення (виселення) до(з) гуртожитку, відрухування, призначення стипендії, переведення на вільні місця державного замовлення, узгодження бюджету і стратегії ВЗН тощо. Адміністрація університету завжди відкрита для спілкування та розв'язання нагальних проблем як для студентського самоврядування зокрема, так і для кожного студента нашого університету взагалі. Саме завдяки відкритій позиції адміністрації та всього науково-педагогічного колективу по відношенню до студентства в Чернігівському державному технологічному університеті немає жодних конфронтацій і непорозумінь зі студентством взагалі та органом студентського самоврядування зокрема.

— Які студентські заходи додали позитивного іміджу університету?

— Узагалі-то я вважаю, що усі заходи, які відбувалися і відбуваються завдяки зусиллям студентів ЧДТУ, додають лише позитивного іміджу нашому університету. Вони спрямовані на розкриття прихованих талантів та творчих здібностей, що досить часто залишаються поза увагою в офіційному навчальному процесі. Найбільш значущими студентськими заходами в Чернігівському державному технологічному університеті є й традиційні щорічні науково-практичні конференції студентів, аспірантів і докторантів, й участь у спільному міжнародному творчому проєкті слов'янських країн «Мы вместе». Це й діяльність волонтерського центру «Довіра» й юридичної клініки університету. Уже звичним для нашого університету став освітянський бал, що другий рік поспіль набуває статусу міжнародної культурної події освітянських громад України, Росії, Польщі, Білорусі, Великої Британії тощо. Традиційні й конкурси «Міс та Містер університету», презентації першого курсу, посвята у студенти, міжнародні фестивалі «Uni-Fest», «Барбекю» та багато інших.

Інтерв'ю взяв
Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.
Фото надано автором.

ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Сергій Миколайович Шкарлет народився 19 жовтня 1972 року. Середню освіту здобув у Ніжині, закінчивши із золотою медаллю школу №15. Згодом, у 1995 р., закінчив факультет прикладної математики КПІ, а у 1996 р. Фінансово-економічний інститут при Чернігівському технологічному інституті. Навчався в аспірантурі Міжнародного науково-технічного університету, потім — у докторантурі Національного авіаційного університету. Доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України. Був майже дев'ять років ректором Чернігівського інституту інформації, бізнесу і права Міжнародного науково-технічного університету. У квітні 2010 року таємним голосуванням трудового колективу обраний ректором Чернігівського державного технологічного університету. Депутат Чернігівської обласної ради. Сфера професійних інтересів: економіка та економічна безпека підприємств та держави, сталий розвиток, орієнтований на громаду та місцеве самоврядування, адаптація соціально-економічних умов України до європейських та світових стандартів. Автор понад 120 наукових публікацій у галузі економіки та державного управління, включаючи монографії, підручники, навчальні посібники, статті. Експерт-виконавець дев'яти міжнародних проєктів.

тійного прогресу знань, а також стимулювання мобільності викладачів і студентів та реалізації загальної політики в питанні рівного статусу, звань, іспитів (без упередженого ставлення до національних дипломів) і присудження стипендії.

Четвертим кроком було запровадження тісної співпраці за програмами міжнародних обмінів та за програмами спільних європейських наукових проєктів. Маючи досвід реалізації державної програми навчання та стажування у провідних університетах світу, Чернігівський державний технологічний університет активно долучився до співробітництва й за іншими — вже європейськими програмами, ставши партнером для більш як десяти провідних університетів Європи в частині реалізації академічних обмінів та спільного виконання наукових проєктів (до речі, таких проєктів у ЧДТУ наразі п'ять).

— Чому для вузів важливий досвід міжнародного співробітництва?

— Я вважаю, що міжнародне співробітництво сьогодні є одним із пріоритетних напрямів діяльності будь-якого вищого навчального закладу. Адже завдяки йому ми можемо суттєво збагачувати свій навчальний та науковий потенціал на підставі запозичення та використання світового досвіду та передових технологій, відправляти здобувати знання до провідних світових університетських навчально-наукових центрів наших студентів, а також залучати на навчання здібну молодь із-за кордону, сприяти розповсюдженню у світі досягнень України в галузі науки та освіти. До того ж актуальним сьогодні є співробітництво не лише з європейськими та американськими університетами. Конче необхідним є вивчення передового досвіду та налагодження співпраці, взаємодії з провідними освітніми інституціями Китайської Народної Республіки, Російської Федерації, Грузії, Азер-

вищої освіти зокрема необхідною терміново адаптувати відповідно до сучасних потреб економіки та її інноваційного розвитку. Я вважаю, що законодавче оновлення у сфері вищої освіти на часі, мало того — є актуальною і негайною потребою.

А по-друге, у цій важливій сфері треба прибрати політичні амбіції та особистий піар деяких «державних» діячів. Адже сьогодні, попри важливість проблеми законодавчого оновлення вищої освіти, цей процес перетворено на маніпулювання фактами, перекручування змісту та формування чергового приводу засвітитися на шпальтах друкованих засобів масової інформації та на телебаченні.

І, по-третє, слід дозволити саме фахівцям у галузі освіти бути її основною ланкою законодавчого оновлення. Адже нині в Україні складається така ситуація, що є дві галузі — де всі в державі є фахівцями: це футбол і, на жаль, освіта. Сьогодні це викликає усмішку, а завтра може мати для останньої катастрофічні наслідки. Адже освіта завжди була, є і буде досить консервативною галуззю зі своїми усталеними (саме усталеністю і сильна освіта) традиціями. І взагалі, на мою особисту думку, процес прийняття нового закону «Про вищу освіту» давно вже перейшов з практичної площини у кулурно-політичну. Мені, наприклад, не зрозуміло: чому такі найбільш суперечливі законопроекти, що стосуються пенсійної реформи та «підприємців-спрошнень», уже давно розглянуті в парламенті та запроваджені в дію, а вкрай необхідний для однієї з найбільш галузей законопроект досі збирає навколо себе суперечливі обговорення.

За політичною риторикою сьогодні взагалі не видно фахової дискусії. Обговорення будь-якого законопроекту, на жаль, зводиться винятково до політичних уподобань або до висловлення антипатій та неприйняття авторів законопроекту, як це відбу-

позаду інші — часом надумані події. І саме це є приводом для деяких політиків-«фахівців та експертів від освіти» нагадати про себе, долучившись у тому числі й до освітніх проблем, до того ж, як правило, намаганнями маніпулювати громадською свідомістю та збурити суспільство, привертати увагу до проблем вищої школи виключно у негативній площині.

Сьогодні існують три законопроекти «Про вищу освіту», що, безумовно, акумулюють громадську думку щодо стану і подальшого розвитку вищої освіти в Україні та містять цілком слушні і принципово важливі положення і пропозиції. Водночас я вважаю таким, що найбільш мірою враховує попередній досвід у сфері вищої освіти та забезпечує необхідні умови для її модернізації, законопроект №1187. А взагалі, цілком підтримую пропозицію ради ректорів, Спілки ректорів, регіональних рад ректорів, органів студентського самоврядування ВНЗ, Асоціації керівників органів студентського самоврядування України, Української громадської молодіжної палати та інших щодо створення на основі трьох документів об'єднаного законопроекту, який би враховував усі їхні найкращі положення — адже переко-наний, що серед усіх розробників немає людей байдужих до розвитку вищої освіти і всі

ЧДТУ: цифри і факти

* Чернігівський державний технологічний університет першим серед вищих навчальних закладів Чернігівщини впровадив систему управління якістю навчального процесу відповідно до міжнародного стандарту ISO 9001 та прийнятий до Великої Хартії університетів (Magna Charta Universitatum).

* У рейтингу ВНЗ України за показниками Ranking Web of Universities (Ukraine) університет єдиний серед вузів Чернігівщини включений до цього рейтингу і посідає 55-те місце.

* Нині в ЧДТУ викладає 47 докторів наук, 262 кандидати наук із загальної кількості майже 400 науково-педагогічних працівників.

* Загальна кількість студентів — майже 9000.
* ЧДТУ — це найбільший вищий навчальний заклад Чернігівської області, в структурі якого — сім факультетів, 34 кафедри, коледж економіки і технологій.

Відповідними постановами Господарського суду м. Києва у справах про банкрутство, боржника визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру, а саме:

- справа № 910/261/63 про банкрутство ТОВ "Медіа Едвайз" код ЄДРПОУ 37147076, м. Київ, вул. Мельникова, 12;
- справа № 44/251-6 про банкрутство ТОВ "Тондар Експорт-Імпорт" код ЄДРПОУ 34679210, м. Київ, вул. Новокостянтинівська, 11;
- справа №5011-28/18843-2012 про банкрутство, ТОВ "Бірюза" код ЄДРПОУ 14298807, м. Київ, пр-т. Героїв Сталінграда, 42-В, кв. 3;
- справа № 5011-46/18894-2012 про банкрутство ТОВ "Еліт Сервіс Лтд" код ЄДРПОУ 36507225, 04074, м. Київ, вул. Сокальська, 4;
- справа №44/252-6 про банкрутство ТОВ "СН-Будтранс", код ЄДРПОУ 35436902, м. Київ, вул. Автозаводська, буд. № 18.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Добровольського А.П., (ліцензія АВ 592998, поштова адреса: 02222, м. Київ, а/с-22).

Ліквідатором по вищезазначеним підприємствам призначено арбітражного керуючого Добровольського Анатолія Петровича (ліцензія серії АВ № 592998 від 09.11.2011р., 02222, м. Київ, а/с-22).

Звіт про діяльність БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ "ПЛАНЕТА ДОБРИХ ЛЮДЕЙ" за 2012 рік

3 березня 2012 року БФ "ПЛАНЕТА ДОБРИХ ЛЮДЕЙ" за фінансової підтримки німецького фонду "Пам'ять. Відповідальність. Майбутнє" реалізує проект "Здорові зуби людям похилого віку". За період з березня по грудень 2012 р. 22 пенсіонерам, народженим до 1945 року, була надана стоматологічна допомога. Для учасників проекту були проведені творчі вечори. З ними постійно підтримується зворотній зв'язок. Більшість учасників проекту - люди з мінімальним достатком. Частина з них живе в Одеському геронтологічному домі-інтернаті. Волонтерами фонду була записана історія життя кожного учасника проекту.

ПАТ СК "Країна"
повідомляє, що у зв'язку із втратою бланків ОСЦПВВНТЗ вважати недійсними:

- 1. Поліси ОСЦПВВНТЗ:
- 1.2. СЕРІЇ АВ з номерами: 1424382, 1439153, 6483405, 6510172, 6510197, 7448173, 7448298, 9147487.
- 1.3 СЕРІЇ АЕ з номерами: 0083727 - 0083728, 0154935, 2124432 - 2124433, 2130541 -2130542, 2139496-2139498, 2142171.

Господарський суд Київської області (01013, м. Київ вул. Комінтерну. 16) постановою № 911/238/13-г вил 06.02.2013 р. визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю "Столиця-сервіс" (01013, м. Київ, вул.Будіндустрії,5, офіс 107, код 33440634, р/р 2600534172 в ПАТ "Діамантбанк", МФО 320854). Ліквідатором призначено Голову ліквідаційної комісії Силку Р.Г., т. (050) 385-25-07.

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

Вища кваліфікаційна комісія суддів України, відповідно до статей 74, 76 та 80 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидатів на посаду судді безстроково:

Павлишина Олега Федоровича, Матвійчук Людмили Володимирівни, Шермет Анжеліки Миколаївни, Храпак Наталії Миколаївни, Лисюка Олександра Дмитровича, Маценко Наталії Петрівни, Коротенка Євгена Васильовича, Гаврилова Володимира Михайловича, Желепи Оксани Василівни, Сілкової Ірини Миколаївни - Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

Боярського Олександра Олександровича - апеляційного суду Одеської області, Бойка Віталія Борисовича - апеляційного суду Сумської області, Холкіної Ганни Іванівни, Федорової Тетяни Павлівни - Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, Ковальчука Олександра Васильовича - апеляційного суду Вінницької області, Криворучка Ігоря Вікторовича - Апеляційного суду міста Києва, Жарової Юлії Ігорівни - апеляційного суду Донецької області, Запорожченко Олени Олександрівни - апеляційного суду Луганської області.

Іванова Сергія Миколайовича - Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду.

Розізнаної Інни Вікторівни - Рівненського апеляційного господарського суду.

Кибича Івана Адамовича - Вишницького районного суду Чернівецької області, Бусик Олени Леонідівни - Печерського районного суду міста Києва, Пушкарського Дмитра Вікторовича - Іллічівського міського суду Одеської області, Гречаної Світлани Іванівни - Центрального районного суду міста Миколаєва.

Лиски Ігоря Григоровича, Волкова Андрія Станіславовича - Київського окружного адміністративного суду, Кисильової Ольги Йосипівни - Херсонського окружного адміністративного суду, Старосельцевої Оксани Валеріївни, Кухар Марини Дмитрівни - Харківського окружного адміністративного суду, Токаревої Марії Сергіївни - Житомирського окружного адміністративного суду, Дончика Віталія Володимировича - Вінницького окружного адміністративного суду, Андрусенко Оксани Орестівни, Валюха Віктора Миколайовича, Плахтій Наталії Борисівни, Лозовського Олександра Анатолійовича, Димарчук Тетяни Миколаївни - Волинського окружного адміністративного суду.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 11.12.2012 року по справі № 24/5005/10218/2012 Товариство з обмеженою відповідальністю "ЛАОС 2011" (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Юдіна, буд. 2-а, ЄДРПОУ 37619882) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Яковлеву Наталю Борисівну. Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, ж/м Тополя -1, б. 8, к. 128.

25.02.2013 року постановою господарського суду Луганської області (91016. м.Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3 "А") по справі 12/956/2011 ПП "Союз-Трейд-В" (м.Луганськ. вул.Переяславська, буд.13, код ЄДРПОУ 35024659) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шалашного Леоніда Олександровича (ліцензія серії АВ №482083 від 16.09.2009 року, адреса: м.Лисичанськ, м.Новодружеськ, вул.Миру, 4/6).

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПРОДАЖЕ ДОЛИ
ООО "Газпром добыча Уренгой", местонахождение: 629307, Российская Федерация, Ямало-Ненецкий автономный округ, г. Новый Уренгой, ул. Железнодорожная, дом 8, ОГРН 1028900628932, объявляет о продаже своей доли учредителя (100%) в ООО "Перспектива" код ЕГР-ПОУ 19348645.

На балансе ООО "Перспектива" находится коттеджный поселок, расположенный по адресу: 67821, Украина, Одесская область, Овидиопольский район, с. Сухой лиман.

Уставной капитал общества составляет 12 873 340 (двенадцать миллионов восемьсот семьдесят три тысячи триста сорок) гривен, который состоит на 99% из имущества - незавершенное строительство домов в количестве 108 штук. Дома расположены по адресу: 67821, Одесская область, Овидиопольский район, с. Сухой Лиман.

Жилой поселок состоит из двух участков площадью 11,5 га и 3,97 га, на которых также построены - магазин смешанной торговли; - подъездные дороги; - ливневая канализация; - внеплощадочные сети водопровода 4500 км. протяженностью; - внеплощадочные сети газоснабжения 24км. среднего давления; - внеплощадочные сети электроснабжения 13км.; - внутриплощадочные сети водопровода, электроснабжения; - внутриплощадочные проезды и дороги.

За всей дополнительной информацией обращаться в адрес ООО "Газпром добыча Уренгой": 629307, Российская Федерация, Ямало-Ненецкий автономный округ, г. Новый Уренгой, ул. Железнодорожная, дом 8, обращайтесь к нашему представителю в Украине Бланк Игорю Борисовичу по телефонам:

г. Москва: +79671426265, г. Новый Уренгой: +79615578826, Украина, г. Одесса: +380674805740, тел. факс +380487400306, E-mail: blank@ukr.net.

Ухвалою Господарського суду Київської області від 10.12.2012 р. № Б8/134-12 порушено провадження у справі про банкрутство Приватного сільськогосподарського підприємства "Росава" (вул. Жовтнева, буд. 50, м.Кагарлик, Київська, обл., 09200, код ЄДРПОУ 33201738, введено процедуру розпорядження майном боржника, введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Ухвалою Господарського суду Київської області від 24.12.2012 р. № Б8/134-12 розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Мальцеву Альбіну Вячеславівну, проспект Павла Тичини 20-а, кв.78, м.Київ, 02152.Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської області від 27.02.13 р. по справі № 216/5014/2800/2012 приватне підприємство "Евагор" (94220, м. Алчевськ Луганської області, вул. Волгоградська, буд. 132, код за ЄДРПОУ 37156773) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Мельничука О.М., що мешкає: 94214, Луганська область, м. Алчевськ, вул. Сарматська, буд. 30, кв. 16 (ліцензія АВ № 592938 від 26.10.11р., тел. 0-50-593-96-76).

Постановою Господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) від 01.11.2012 р. у справі № 5/42/2012/5003 визнано банкрутом Мале підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю ЛТД "Вінбудсервіс" (21000, м. Вінниця, вул. Гонти, 24, код ЄДРПОУ 05539137, р/р № 26005301849 Філія "Вінницьке ЦВ Промінвестбанку", МФО 302571) ліквідатором призначено Белінську Наталію Олександрівну, свідоцтво № 190 від 12.02.2013 р. Заяви кредиторів банкрута приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації цього оголошення за адресою: 21050, м. Вінниця, вул. Козицького, буд. 46.

Фінансовий звіт партії "Християнсько - Демократичний Союз" за 2012 рік.

- 1. Доходи - 36218 грн. (безповоротна фінансова допомога та добровільні пожертвування).
- 2. Видатки (утримання) - 36218 грн (витрати, що передбачені на утримання організації та потреби, що передбачені установчими документами).

Господарським судом Тернопільської області (46000, м. Тернопіль, вул. Кн. Острозького, 14а) порушено справу №10/Б-921/1436/2013 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Діана", 47800, вул. Д. Галицького, 29, смт Підволочиськ, Тернопільська область, код ЄДРПОУ 31273732, р/р 26006225519, АТ "Райффайзен банк Аваль" у м. Києві, МФО 380805.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Зубик Юлію Зіновівну (46000, м. Тернопіль, вул. Лукаківського, 5/1, ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства серії АВ № 482097, видана 28.09.2009 року).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області від 29.09.2011 року у справі № 24/5005/8886/2011 введено процедуру розпорядження майном Державного підприємства "Дніпропетровський завод прецизійних труб", 49051, м. Дніпропетровськ, Індустріальний район, вул. Винокурова, буд. 22 (ЄДРПОУ 34367550). Розпорядником майна Державного підприємства "Дніпропетровський завод прецизійних труб" призначено арбітражного керуючого Бакуліна Івана Сергійовича (ліцензія АВ № 547923).

Інвесторів, бажаючих взяти участь в санації боржника - Державного підприємства "Дніпропетровський завод прецизійних труб", прохання звертатись за адресою: 49027, м. Дніпропетровськ, а/с 1789.

Господарський суд Київської області (вул. Комінтерну, 16, м. Київ, 01032), Постановою від 18.01.2013 року по справі № Б911/2/08/13-г визнав банкрутом - товариство з обмеженою відповідальністю "Мережа "Окнамакс" (ідентифікаційний код юридичної особи: 34076837, місцезнаходження: 09025, Київська обл., Сквирський район, с. Безпечна, вул. Лисянка, буд. 6) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Коптеву Аллу Євгенівну (ліцензія АД № 077597; а/с 31, м. Київ-33, 01033, т. +38(050) 6689416). Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Київської області (вул. Комінтерну, 16, м. Київ, 01032), Постановою від 18.01.2013 року по справі № Б911/2/08/13-г визнав банкрутом - товариство з обмеженою відповідальністю "Мережа "Окнамакс" (ідентифікаційний код юридичної особи: 34076837, місцезнаходження: 09025, Київська обл., Сквирський район, с. Безпечна, вул. Лисянка, буд. 6) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Коптеву Аллу Євгенівну (ліцензія АД № 077597; а/с 31, м. Київ-33, 01033, т. +38(050) 6689416). Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

В межах розгляду Господарським судом Житомирської області (10002, м. Житомир, майдан Пуятинський, 3/65) справи № 19/5007/7-Б/12 про банкрутство Дочірнього підприємства "Пересувна механізована колона" № 156 Відкритого акціонерного товариства "Житомирводбуд" (ідентифікаційний код 01036891, вул. Герцена, 11, м. Олевськ, Житомирська область, 11001) та у зв'язку із ліквідацією вказаного підприємства-боржника ліквідатор реалізує наступне майно:

Цілісний майновий комплекс Дочірнього підприємства "Пересувна механізована колона" № 156 Відкритого акціонерного товариства "Житомирводбуд" (ідентифікаційний код 01036891, вул. Герцена, 11, м. Олевськ, Житомирська область, 11001).

Початкова вартість - 791 397,59 грн. без можливості зниження.

Засоби платежу для юридичних та фізичних осіб - грошові кошти, Фізична або юридична особа, що виявила бажання зареєструватись як учасник аукціону, подає ліквідатору:

- заяву про участь в аукціоні в довільній формі;
- копію документа, що посвідчує фізичну особу або представника юридичної особи та їх повноваження;
- декларацію про доходи (для фізичних осіб) або баланс за останній квартал (для юридичних осіб).

Термін прийняття заяв закінчується за три дні до дати проведення аукціону.

Аукціон буде проведено о 14-й годині 29 березня 2013 року за адресою: вул. Герцена, 11, м. Олевськ, Житомирська область, 11001.

Реєстрація учасників проводиться в день аукціону з 13-ї до 13-ї години 45 хв.

Ознайомитись з об'єктом можна за його місцем знаходження.

З питань організації та проведення аукціону слід звертатись до ліквідатора Вівсяника А.М. за адресою: 03134, м. Київ, вул. Симиренка, 12-А, кв. 41 або за тел. 067 938 555 0.

Ухвалою Господарського суду АР Крим від 04.03.2013 р. у справі № 5002-17/2743-2009 введено процедуру санації ПАТ "Джанкойський машинобудівний завод" (Код ЄДРПОУ 00231878, адреса: 96103, Україна, АР Крим, м. Джанкой, вул. Промислова, 7).

Керуючим санацією призначено арбітражного керуючого Демчука О.М. (свідоцтво № 322 від 22.02.2013 р.) поштова адреса: 03127, м. Київ, а/с 116, тел. 067 3804450.

Вид діяльності: виробництво автотракторних причепів, сільськогосподарської техніки, механічна обробка металів, виготовлення металевих конструкцій.

Кредиторська заборгованість згідно з реєстром вимог кредиторів - 11 215 758,95 грн. Заяви інвесторів для участі в санації приймаються протягом двох місяців з дня виходу з друку цього оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської області від 26.02.13р. по справі № 216/5014/2516/2012 приватне підприємство "Неомаркет" (94217, м. Алчевськ Луганської області, вул. Кірова, буд. 136, офіс 105, код за ЄДРПОУ 37156794) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Мельничука О.М., що мешкає: 94214, Луганська область, м. Алчевськ, вул. Сарматська, буд. 30, кв.16. (ліцензія АВ № 592938 від 26.10.11р., тел. 0-50-593-96-76).

Постановою Господарського суду Донецької області від 13.03.2013 р. по справі про банкрутство № 5006/5/100-6/2012 Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ "ВОСТОК-ГИДРОМАШ" (83001, м. Донецьк, вул. Челюскінців, б. 184, п/р 26005962485440) в ПАТ "ПУМБ" м. Донецька, МФО 334851, код ЄДРПОУ 36981508) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Родікова Едуарда Юрійовича (ліцензія серії АВ №470497), адреса:83017, м. Донецьк, бульвар Шевченка , буд 69, кв. 85).

Постановою Господарського суду Хмельницької області від 27.02.2013 р. у справі № 2/75-Б Державне підприємство "Романіський цегельний завод" (код ЄДРПОУ 00291687, адреса: 30018, с. Романіни Славутського району Хмельницької обл.) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Демчука О.М. (свідоцтво № 322 від 22.02.2013 р.) поштова адреса: 03127, м. Київ, а/с 116, тел.067 380 44 50. Заяви кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня виходу з друку цього оголошення.

Сьогодні вночі у західних областях і вдень на Правобережжі — мокрий сніг та дощ. На решті території буде без опадів. Температура вночі у західних областях (крім Закарпаття) — до 13—18 градусів морозу, у північних та Вінницькій областях — мінус 9—14, на решті території — 3—8 нижче нуля, на півдні Криму — близько 0. Вдень до 3 тепла, у північних та більшості західних областей — 0—5 морозу, у південній частині та на Закарпатті — 2—7 тепла.

■ **1895.** Народився Максим Рильський — український поет, перекладач, публіцист, громадський діяч, академік АН України. ■ **1899.** У Петербурзі відкрито першу в Росії станцію швидкої допомоги. ■ **1917.** У Києві відбулася маніфестація, в якій взяли участь близько 100 тисяч осіб. Вона засвідчила устремління патріотичного українства до національного самовизначення. ■ **1918.** У Києві з будівлі Педагогічного музею, де працювала Центральна Рада, зняли зображення двоголового орла — герба Російської імперії. ■ **1953.** Уперше по телебаченню показано церемонію вручення «Оскарів» — нагород Американської кіноакадемії.

У НОМЕР

Турнірна хроніка

Фехтування. Анталія (Туреччина). Етап Кубка світу. Одна з найкращих шаблісток світу Ольга Харлан (**на знімку**) з Миколаєва завоювала друге індивідуальне «золото» цього сезону. У фіналі наша спортсменка в один удар здолала дворазову олімпійську чемпіонку американку Маріель Загуніс — 15:14.

Легка атлетика. Кастиль-йон (Іспанія). Зимовий Кубок Європи з метань. Рекордсмен світу серед юніорів з метання диска Микита Нестеренко (Дніпропетровськ) показав найкращий особистий результат сезону (61,66 м), а до «золота», котре дісталось Данієлю Фуртулі з Чорногорії, українцеві не вистачило менше, ніж півметра (62,10). Ще одна рекордсменка світу серед юніорів — Віра Ребрик з Ялти — стала другою у метанні списа — 63,42 м. Росіянка Абакумова показала результат 69,34 м.

Стрибки у воду. Пекін (Китай). Перший етап Світової серії. Українки Олена Федорова (Миколаїв) та Ганна Письменська (Вінниця/Луганськ) здобули бронзову медаль у синхронних стрибках з 3-метрового трампліна. Першими були китайки Ші Тінмао і Ву Мінся, а «срібло» дісталось Алісії Благг і Ребеці Джеллентрі з Великої Британії.

Бокс. Карсон (США). У бою за титул чемпіона світу за версією WBO у напівсередній вазі американець Тімоті Бредлі переміг росіянина Руслана Проводнікова. Усі судді віддали перевагу Бредлі, який провів черговий захист свого титулу: 115:112 і 114:113, 114:113.

Київ. Українець В'ячеслав Узелков втратив пояс інтерконтинентального чемпіона WBO у напівважкій вазі. Вінничанин за очками поступився французу Дуду Енгумбу, якому віддали перемогу всі три рефері — 116:113, 115:113, 115:112.

Хокей. Чемпіонат ПХЛ України. Плей-оф. Півфінал. «Компаньйон» (Київ) — «Сокіл» (Київ). 2:1 Б (0:0, 0:1, 1:0, 0:0). У серії переміг «Компаньйон» (тренер — Олександр Сеуканд) — 3:2.

Завтра розпочнеться фінальна серія за золоті нагороди. Її в прямому ефірі транслюватиме телеканал «Хокей».

Розклад на цей тиждень. **20 березня.** 18:45. «Компаньйон» (Київ) — «Донбас-2» (Донецьк). **21 березня.** 18:45. «Компаньйон» — «Донбас-2». **24 березня.** 16:55. «Донбас-2» — «Компаньйон».

Фото

Віктора БРАНИЦЬКОГО.

І за себе, і за свого тренера

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 21-й тур.

15 березня. «Металург» Зп — «Карпати». 1:1. 2 500 глядачів. Рефері — Труханов (Харків). Голи: Матеус, 31 — Кополовець, 10.

16 березня. «Зоря» — «Волинь». 3:1. 6 000 глядачів. Рефері — Бондар (Київ). Голи: Даніло, 14, 18 (п), Болі, 75 — Савич, 34. **Вилучено** Сімініна («Волинь», 52, друге попередження).

«Шахтар» — «Чорноморець». 3:0. 35 273

петровськ). Голи: Окришвілі, 59 (п), 78 — Аранов, 73. **Вилучено** Сарнавського («Арсенал», 58, фол останньої надії).

«Динамо» — «Ворскла». 1:0. 12 879 глядачів. Рефері — Мосейчук (Чернівці). Гол: Віда, 5.

«Дніпро» — «Кривбас». 1:2. 11 493 глядачів. Рефері — Арановський (Київ). Голи: Канкава, 33 — Антонов, 47, Дедечко, 80. **Вилучено** Зозулю («Дніпро», 57, друге попередження).

Бомбардири: Мхітарян («Шахтар») — 19 м'ячів, Ідейє («Динамо») — 13.

Турнірна таблиця станом на 17 березня					
	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	20	0	1	60—10	60
2. «Динамо»	14	2	5	38—16	44
3. «Дніпро»	13	5	3	36—15	44
4. «Металіст»	13	3	4	40—18	42
5. «Чорноморець»	11	3	7	24—23	36
6. «Іллічівець»	8	5	8	23—18	29
7. «Зоря»	8	4	9	24—27	28
8. «Кривбас»	8	4	9	24—31	28
9. «Металург» Д	7	6	8	29—29	27
10. «Таврія»	8	3	10	17—26	27
11. «Карпати»	6	5	10	27—31	23
12. «Волинь»	6	5	10	20—32	23
13. «Арсенал»	6	5	10	20—33	23
14. «Ворскла»	5	5	11	18—25	20
15. «Говерла»	2	5	13	19—42	11
16. «Металург» Зп	0	4	17	6—49	4

глядачі. Рефері — Жабченко (Сімферополь). Голи: Фернандіньо, 42, Мхітарян, 59, Адріано, 73.

«Таврія» — «Металург» Д. 4:3. 2 050 глядачів. Рефері — Лисенчук (Київ). Голи: Гуменюк, 12, 34, Шиндер, 42, Назаренко, 75 — Нельсон, 15, 21, Воловик, 55 (п).

17 березня. «Іллічівець» — «Арсенал». 2:1. 5 500 глядачів. Рефері — Романов (Дніпро-

петровськ). У Дніпропетровську, що б там не казали, сталася сенсація: «Дніпро» програв! Хоча забив першим і володів ініціативою. Але не скористався перевагою.

Тільки-но розпочався другий тайм, наступили криворіжці, котрі налаштувалися серйозно, зрівняли рахунок. А коли господарі залишилися в меншості, «Кривбас» завдав переможного удару.

Гості взагалі заслуговують на добрі слова. «Кривбас», котрий і раніше обігрував дніпрян, почав другу половину сезону дуже пристойно. Він відіграв очки у «Динамо» в Києві і легко переміг «Зорю». І в Дніпровську підопічні Олега Тарана гідно діяли проти команди, котра має за мету виступати в Лізі чемпіонів, і цілком заслужено виграли.

Дехто скаже, що у складі «Дніпра» була відсутня група ключових виконавців: травмований Коноплянка, дискваліфіковані Мандзюк та Селезньов. Але відомо, що у цієї команди довга лава запасних. Тому тренерові Гуанде Рамосу було з кого вибирати заміну.

Одеський «Чорноморець», котрий останнім часом заслужено змусив говорити про себе (у дев'яти матчах здобув вісім перемог), став героєм численних схвальних публікацій у пресі. Тож не дивно, що його поєдинок на «Донбас Арені» проти чемпіона викликав особливий інтерес не тільки у прихильників цих команд. Однак те протистояння показало, що одеситам тягаться з «гірниками», м'яко кажучи, ще не час. Господарі поля на класі легко здолали «моряків». Гості дуже старалися, намагалися грати гідно. Але надто нерівні сили цих суперників.

Натужною, якоюсь вимученою, була перемога динамівців. Забивши швидкий гол, кияни дозволили суперникові розправити крила. У господарів не

Двома м'ячами у ворота донецького «Металурга» відзначився сімферополец Олег Гуменюк.

виходила гра попереду. Інколи складалося враження, що до цієї команди зібрали незнайомих людей.

Особливо блякло діяли футболісти «Динамо» після перерви. А на останніх хвилинах «Ворскла» мала кілька шансів, щоб урятуватися. Тому цікаво було почути коментар Олексія Михайличенка (Олег Блохін, котрий кілька днів тому поховав батька, на зустріч з пресою не прийшов).

— Те, що «Ворскла» битиметься за очки, ми знали, оскільки дивилися її останні ігри (з «Шахтарем» і «Чорноморцем»), — сказав Олексій Олександрович. — Полтавці показали добрий рівень фізичної готовності й боролися за результат. Отже, ми отримали те, чого очікували. Відзначу, що сьогодні команда показала не зовсім той рівень, який ми прагнули побачити. Особливо в другому таймі. Заміни, на жаль, не підсилили нашу гру.

— Чому Гусев не потрапляє до стартового складу? Чим він гірший за Мехмеді?

— Давайте все-таки ми, тренуючи команду, вирішуватимемо, хто виходитиме з перших хвилин. Зрозумійте, що тут елементарна конкуренція. Буде Гусев готовий краще — гратиме. Все треба доводити на футбольному полі.

— Як вам бачити на матчі «Динамо» лише 12 тисяч глядачів? Чи немає тут зв'язку із якістю гри, котру нині демонструє команда?

— Причин, либонь, кілька: суперник не такий іменитий, холодно — по суті, на дворі зима, сьогодні ще й Масниця — багато людей, напевно, гуляють. Так, ми погоджуємося, що

відвідуваність матчів незадовільна. Мені здалося, що гра з «Бордо» не була жахливою. Так, із «Кривбасом» зіграли вже не так, але не думаю, що варто судити про відвідуваність за двома зустрічами. Тепер вона скрізь не дуже. Але в чомусь тут є і наша «заслуга». Тому намагатимемося повернути глядачів кращою грою та результатами.

Несподівано цікавим виявився матч у Сімферополі. Там місцева «Таврія» і донецький «Металург» влаштували справжню перестрілку. Звичайно, вболівальники зраділи такій великій кількості забитих м'ячів. Але і похвилюватися їх футболісти примусили добряче. Обидві команди, нехай не ображаються їхні гравці і тренери, припустилися великої кількості помилок в обороні. Цим насамперед і пояснюється така вражаюча результативність.

Заради справедливості зазначимо, що господарі виявили більше бажання перемогти. Враховуючи ситуацію, до якої потрапила кримська команда (неповноцінний підготовчий період, травмовані основні виконавці), здобути нею три очки — на вагу золота.

Цікаво, що перед матчем попереднього туру в Запоріжжі наставник кримчан Олег Лужний сказав: «Якщо не виграємо, то подам у відставку». Перемогли і тоді, і цього разу. Гравець «Таврії» Юрій Путраш зізнався, що команда б'ється і за себе, і за свого тренера. Як бачимо, поки задумане виходить.

Фото з сайту ФК «Таврія» та Валерія СОЛОВІОВА (УНІАН).

Над номером працювали: Віталій СУДДА, Дмитро ПОТАПЕНКО, Галина КВІТКА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси та передплатна ціна на 2013 рік

Для фізичних осіб: 40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота); 08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).

Для підприємств і організацій: 60953 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота). Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк: ТОВ «Мega-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 28942

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

